

Μαρία Γαλανοπούλου
Αργυρώ Παπαδημητρίου
Φωτεινή Λύτρα

Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων
Στο βκολειό του κόβμου

Γ' & Δ' Δημοτικού

Ανθολόγιο

Γ΄ - Δ΄ Δημοτικού

Βιβλίο μαθητή

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Προσαρμογή Υλικού

Μαρία Γαλανοπούλου

Ειδική Παιδαγωγός Phd

Αργυρώ Παπαδημητρίου

Υποψήφια Διδάκτωρ, Π.Τ.Δ.Ε. Ε.Κ.Π.Α.

Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Σύμβουλος

Φωτεινή Λύτρα

Ψυχολόγος Παίδων & Εφήβων M.Sc.

Εικονογράφηση

Omega Technology

Φιλολογική Επιμέλεια

Ειρήνη Λεονάρδου

Πράξη έργου	«Ανάπτυξη προσβάσιμου υλικού για μαθητές/-ήτριες με νοητική αναπηρία για την Γ' Δημοτικού» της Πράξης «ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ – ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ» Υποέργο 2 ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020»
-------------	---

Ανθολόγιο Γ΄ - Δ΄ Δημοτικού

Προσαρμοσμένη έκδοση
για την ενίσχυση της προσβασιμότητας
με τη μέθοδο
easy to read-κείμενο για όλους

Μαρία Γαλανοπούλου
Αργυρώ Παπαδημητρίου
Φωτεινή Λύτρα

Στο σκολειό του κόσμου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Πέσαν τ' άνθη στην ποδιά σου, άστρα γέμισε ο γιαλός»

ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

Μάνος Κοντολέων, «Το πορτοκάλι και μια ηλιαχτίδα»

Λέο Μπουσκάλια, «Η πτώση του φύλλου που το έλεγαν Φρέντυ»

Ντάιαν Σέλντον, «Το τραγούδι της φάλαινας»

Ζωή Βαλάση, «Όπου η Τρελούτσικη γίνεται ένας ήλιος αρμυρός, ήλιος θαλασσινός»

Μαριανίνα Κριεζή – Ρεγγίνα Καπετανάκη, «Έκτακτα μέτρα στη Λιλιπούπολη για το νέφος»

Νίκος Γκάτσος, «Ο εφιάλτης της Περσεφόνης»

Χρήστος Μπουλώτης, «Η χελωνίτσα Καρέττα-Καρέττα και το παλιό Φολκσβάγκεν»

«Και πάμε. Εμάς προσμένει το σπιτάκι»

ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Θέτη Χορτιάτη, «Λούνα παρκ, παππούλη μου!»

«Κόκκινη κλωστή δεμένη...»

ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Αίσωπος, «Λιοντάρι και αγριόχοιρος»

Τάσος Αποστολίδης, «Το λιοντάρι και το αγριογούρουνο»

Νανά Νικολάου, «Γλωσσοδέτης»

«Παροιμίες»

«Παροιμιόμυθοι»

«Αινίγματα»

«Λογοπαίχνιδο»

«Ψαλμωδίες γλυκές με τα πρώτα πρώτα Δόξα Σοι»

ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Κάλαντα, «Πρωτοχρονιάτικα κάλαντα της Κεφαλονιάς»

Βούλα Μάστορη, «Τότε που πήγαμε βόλτα τον Επιτάφιο»

«Όμορφή μου, καλή, γλυκιά πατρίδα»

ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Καλλιόπη Σφαέλλου, «Το ξύλινο άλογο»

Νώντας Έλατος, «Ένας περίπατος στην πόλη»

Ρήγας Βελεστινλής, «Θούριος»

Δημοτικό τραγούδι, «Το μικρό κλεφτόπουλο»

Διονύσιος Σολωμός, «Ελεύθεροι πολιορκημένοι»

Άλκη Ζέη, «Οι Γερμανοί και οι πρόκες»

Μάρω Δούκα, «Εδώ Πολυτεχνείο...»

Μαρία Πυλιώτου, «Χαρούμενοι χαρταετοί»

«Υγειά μου, πλούτη μου»

ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Ευγένιος Τριβιζάς, «Η Δόνα Τερηδόνα»

Σοφία Ζαραμπούκα, «Ο ωραίος Δαρείος»

Μάρω Λοϊζου, «Η Κατερίνα και ο Αόρατος στο σκοτάδι»

Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου, «Η αιμοδοσία»

Παντελής Καλιότσος, «Ένας αλλιώτικος ποδοσφαιρικός αγώνας»

«Να φτιάξω έναν κόσμο που τίποτα δε θα του λείπει»

ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Οδυσσέας Ελύτης, «Ο γλάρος».

Λίτσα Ψαραύτη, «Το περιβόλι του Σαμίχ»

Γιώργος-Μενέλαος Μαρίνος, «Το τραγούδι του κλόουν»

Ναζίμ Χικμέτ, «Ας δώσουμε τον κόσμο στα παιδιά»

«Με προορισμό την επόμενη χιλιετία...»

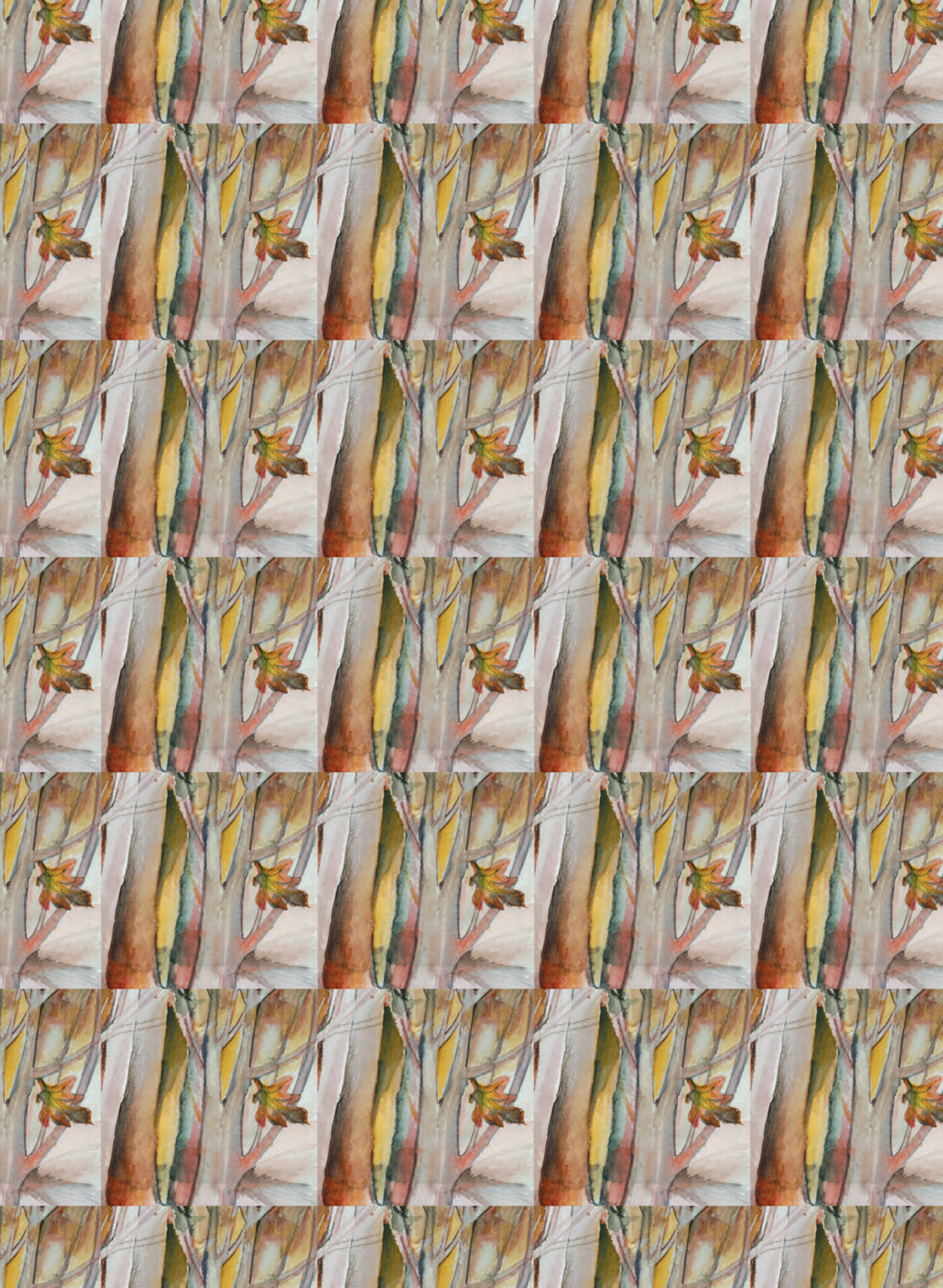
ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ
ΦΑΝΤΑΣΙΑ

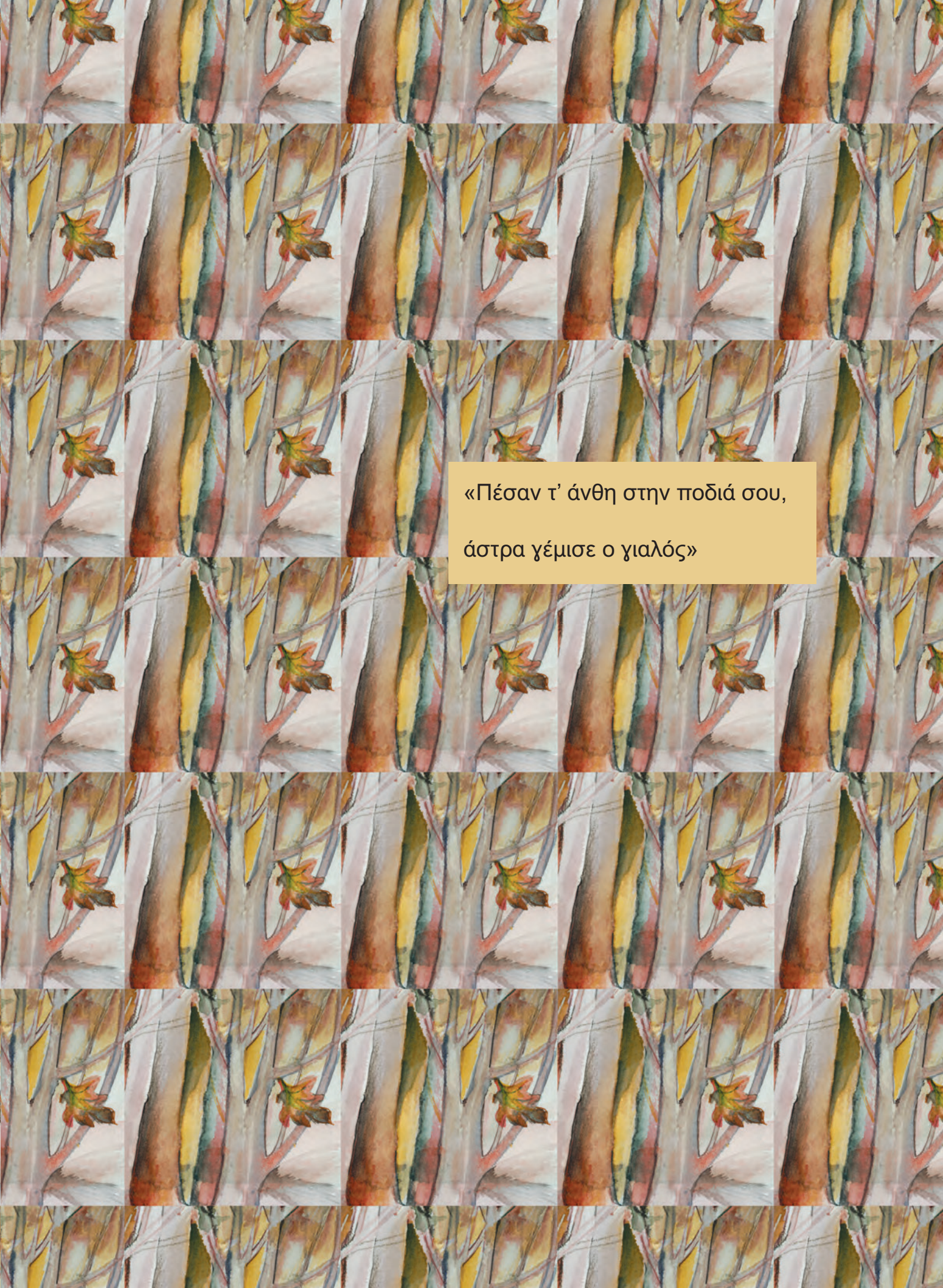
Ιούλιος Βερν, «Περίπατος στο βυθό της θάλασσας»

Ντιντιέ Λεβύ, «Άντζελμαν»

Κίρα Σίνου, «Συνάντηση στο διάστημα»

Το σημείο στίξης [...] έχει μπει για να μας δείξει ότι κάποιες προτάσεις αφαιρέθηκαν από το προσαρμοσμένο κείμενο.

«Πέσαν τ' άνθη στην ποδιά σου,
άστρα γέμισε ο γιαλός»

Μάνος Κοντολέων

Το πορτοκάλι και μια ηλιαχτίδα

Κάποτε ήταν 1 μικρή ηλιαχτίδα. [...]

Είχε ταξιδέψει μέχρι τα πιο μακρινά αστέρια.

Είχε πάει στο διάστημα

σκαρφαλωμένη πάνω σε βιαστικούς **γαλαξίες**.

Μα πάντα γυρνούσε πίσω.

Στη ζεστή αγκαλιά του ήλιου.

Όσπου μια μέρα αποφάσισε

να έρθει στη Γη. [...]

Έπαιξε με τα κύματα.

Κρύφτηκε μέσα στα σκοτεινά **φυλλώματα** των δέντρων.

Δροσίστηκε στα νερά των ποταμών.

Τι σημαίνει η λέξη;

γαλαξίες → πολλά αστέρια μαζί

φυλλώματα → όλα μαζί τα φύλλα ενός δέντρου

Καθισμένη πάνω στα πέταλα μιας μαργαρίτας,
κουβέντιασε με τις μέλισσες και τις πεταλούδες.
Ακούμπησε πάνω στις φτερούγες ενός αηδονιού
και τραγούδησε μαζί του.

Και οι μέρες περνούσαν.

«Πότε θα γυρίσεις πίσω;»,

ο ήλιος τη ρωτούσε.

«Αχ, η Γη είναι όμορφη!»,

εκείνη του απαντούσε.

«Άσε με

να μείνω για πάντα!».

Ο ήλιος δεν της το χάλασε το χατίρι.

«Μείνε!», της είπε.

Κι η χαρούμενη ηλιαχτίδα έψαχνε

πού θα έστηνε το νέο σπιτικό της.

Έψαξε εκεί που φυτρώνουν τα λουλούδια.

Κι εκεί που τα πεύκα υψώνονται.

Εκεί που τα ελάφια κοιμούνται.

Εκεί που τα πουλιά ξεδιψούνε.

Παντού ήταν όμορφα!

Ποιο μέρος να πρωτοδιαλέξει;

Όσπου μια μέρα συνάντησε ένα δέντρο.

Μικρό ήταν.

Μα είχε καταπράσινα φύλλα,

με όμορφη μυρωδιά.

Είχε και κάτι ολοστρόγγυλους καρπούς,

που κρεμόντουσαν από τα κλαδιά του.

Κάτω από τη μυρωδάτη φλούδα τους

η ηλιαχτίδα άκουσε τους χυμούς

να την προσκαλούνε:

«Σ' εμάς μείνε!», είπαν.

«Σ' αυτό το πορτοκάλι!».

Κι έτσι έκανε.

Από τότε είναι

που το πορτοκάλι έχει αυτό το λαμπερό χρώμα.

Όταν το πιάνεις στα χέρια σου,

λες και κρατάς τον ήλιο.

Ίδια μ' αυτόν λάμπει.

Δραστηριότητες

Γράφω ✓ στη σωστή απάντηση.

1. Πού είχε ταξιδέψει η ηλιαχτίδα;

Η ηλιαχτίδα είχε ταξιδέψει

_____ και _____.

☐ στο διάστημα

☐ στη σπηλιά

☐ στα αστέρια

2. Τι έκανε η ηλιαχτίδα,

όταν ήρθε στη Γη;

☐ Γνώρισε τη φύση,
τα λουλούδια και τα πουλιά.

☐ Ήθελε
να γυρίσει πίσω στον ήλιο.

Δραστηριότητες

3. Πού διάλεξε να μείνει η ηλιαχτίδα;

Η ηλιαχτίδα διάλεξε

να μείνει _____.

☐

στην πορτοκαλιά

☐

στην κερασιά

Μάνος Κοντολέων (Αθήνα 1946)

Γράφει πεζογραφία για παιδιά και για μεγάλους.

Επίσης, ασχολείται με την κριτική του βιβλίου.

Τα θέματα των βιβλίων του αναφέρονται

στις οικογενειακές σχέσεις

και στα καθημερινά προβλήματα του ανθρώπου.

Λέο Μπουσκάλια

Η πτώση του φύλλου που το έλεγαν Φρέντυ

Η Άνοιξη είχε περάσει.

Το ίδιο και το Καλοκαίρι.

Το φύλλο που το έλεγαν Φρέντυ

είχε μεγαλώσει.

Είχε εμφανιστεί για πρώτη φορά την Άνοιξη [...]

στην κορυφή ενός πανύψηλου δέντρου. [...]

Ο Φρέντυ συμπαθούσε πολύ τους **ηλικιωμένους**.

Κάθονταν πολύ ήσυχα πάνω στο γρασίδι

και περνούσαν εκεί την ώρα τους

σχεδόν ακίνητοι.

Μιλούσαν ψιθυριστά για τη ζωή τους.

Τι σημαίνει η λέξη;

ηλικιωμένους → τους παππούδες και τις γιαγιάδες

Και τα παιδιά ήταν επίσης διασκεδαστικά,
παρ' όλο που ορισμένες φορές
χάραζαν τα ονόματά τους
στον κορμό του δέντρου
και έσκιζαν τις φλούδες του.

Ήταν, ωστόσο, διασκεδαστικό
να τα βλέπεις να τρέχουν αδιάκοπα
και να γελούν τόσο πολύ.

Όμως, το Καλοκαίρι του Φρέντυ πέρασε γρήγορα.

Μια μέρα, ένα πολύ παράξενο πράγμα συνέβηκε.

[...] Το ίδιο αεράκι,
που σε άλλη εποχή έκανε τα φύλλα
να χορεύουν ανάλαφρα,
τώρα τα φυσούσε δυνατά
πάνω στο κοτσάνι τους
και τα τράνταζε αγριεμένα.

Μερικά φύλλα δεν άντεξαν το δυνατό χτύπημα του αέρα,
κόπηκαν από τα κλαράκια τους
και βρέθηκαν να πετούν ψηλά στον αέρα.

Στο τέλος, έπεφταν μαλακά πάνω στη γη.

Ο Φρέντυ πρόσεξε

ότι τ' άλλα φύλλα συνέχισαν να πέφτουν.

«Θα ήρθε η ώρα τους», σκέφτηκε.

Είδε, μάλιστα,

ότι μερικά φύλλα αντιστέκονταν

για λίγο στις ριπές του ανέμου

πριν πέσουν.

Τι σημαίνει η λέξη;

ριπές → δυνατά χτυπήματα

Αλλά πάλι έπεφταν στη γη
με το πρώτο φύσημα του ανέμου.

Γρήγορα το δέντρο έμεινε σχεδόν γυμνό.

Τώρα ο Φρέντυ ήταν ολομόναχος,
το μόνο φύλλο που είχε απομείνει στο κλαδί.

Τα χαράματα ο άνεμος πήρε τον Φρέντυ
από το κλωνάρι του.

Καθόλου δεν πόνεσε. [...]

Ο Φρέντυ έπεσε πάνω στο χιόνι.

Κατά κάποιον τρόπο ένιωσε να είναι μαλακά,
ακόμα και ζεστά.

Σ' αυτή τη νέα του θέση
ήταν πιο άνετα από κάθε άλλη φορά.

Έκλεισε τα μάτια του και κοιμήθηκε.

Δεν ήξερε
ότι ο ξερός και άχρηστος εαυτός του [...] **άχρηστος εαυτός του**
θα γινόταν ένα με το νερό

Τι σημαίνει η λέξη;

άχρηστος εαυτός του → αυτός που έχει ξεραθεί

και θα βοηθούσε

να γίνει το δέντρο πιο δυνατό.

[...] Δεν ήξερε ότι [...] υπήρχαν κιόλας σχέδια

για να βγουν νέα φύλλα την Άνοιξη.

Δραστηριότητες

Γράφω ✓ στη σωστή απάντηση.

1. Πότε εμφανίστηκε ο Φρέντυ στο δέντρο;

Ο Φρέντυ εμφανίστηκε στο δέντρο _____.

☐

την Άνοιξη

☐

το Φθινόπωρο

2. Ποιους συμπαθούσε πολύ ο Φρέντυ;

Ο Φρέντυ συμπαθούσε πολύ

_____ και _____.

☐

τους ηλικιωμένους

☐

τους ληστές

☐

τα παιδιά

3. Γιατί έπεσε ο Φρέντυ από το δέντρο;

Ο Φρέντυ έπεσε από το δέντρο

γιατί ήταν _____.

☐

Χειμώνας

☐

Καλοκαίρι

Λέο Μπουσκάλια (Λος Άντζελες 1924-1998)

Έχει γράψει πολλά βιβλία

που αναφέρονται στις ανθρώπινες σχέσεις,

στα ανθρώπινα συναισθήματα,

και ειδικότερα την αγάπη.

Ντάιαν Σέλντον

Το τραγούδι της φάλαινας

Η γιαγιά είπε μια ιστορία στη Λίλη.

«Μια φορά κι έναν καιρό

ο ωκεανός ήταν γεμάτος φάλαινες.

Φάλαινες μεγάλες σαν τους λόφους

κι ήρεμες σαν το φεγγάρι.

Ήταν τα πιο θαυμαστά πλάσματα στον κόσμο».

Η Λίλη σκαρφάλωσε στα γόνατα της γιαγιάς της.

«Συνήθιζα

να κάθομαι στην άκρη της προβλήτας,

περιμένοντας να ακούσω τις φάλαινες»,

η γιαγιά συνέχισε. [...]

«Μα πώς ήξεραν

ότι ήσουν εκεί, γιαγιά;»,

η Λίλη ρώτησε.

«Πώς σε έβρισκαν;».

Η γιαγιά χαμογέλασε.

«Α, μα πρέπει

να έχεις πάντα μαζί σου κάτι ξεχωριστό.

Ένα τέλειο κοχύλι ή μια όμορφη πέτρα.

Και αν οι φάλαινες σε συμπαθήσουν,

θα πάρουν το δώρο σου

και εκείνες θα σου δώσουν το δικό τους».

«Και τι μπορούσαν

να σου δώσουνε, γιαγιά;»,

η Λίλη ρώτησε.

«Τι σου χάρισαν οι φάλαινες;».

Η γιαγιά αναστέναξε.

«Μια δυο φορές», ψιθύρισε,

«μια δυο φορές μονάχα τις άκουσα

να τραγουδάνε».

Ο θεός Φρειδερίκος

μπήκε φουριόζος στο δωμάτιο.

«Δεν είσαι τίποτα άλλο παρά μια παράξενη γριά!»,

είπε θυμωμένος.

«Οι φάλαινες ήταν πολύ σημαντικές
για το κρέας τους,
τα κόκαλά τους
και για το λίπος τους.

Αν πρέπει να πεις κάτι στη Λίλη,
πες της τουλάχιστον κάτι χρήσιμο. [...]
Άκου, φάλαινες που τραγουδάνε!».

«Υπήρχαν φάλαινες εδώ,
πάρα πολλά χρόνια
πριν εμφανιστούν τα πλοία και οι πόλεις,
ή ακόμα και οι άνθρωποι των σπηλαίων»,
συνέχισε η γιαγιά της Λίλης.

«Οι άνθρωποι συνήθιζαν να λένε
πως είχαν κάτι μαγικό».

«Οι άνθρωποι συνήθιζαν
να τις τρώνε και να τις βράζουν,
για να πάρουν το λίπος»,
ο θεός Φρειδερίκος μουρμούρισε.

Μετά τους γύρισε την πλάτη
και βγήκε έξω στον κήπο.
Η Λίλη ονειρεύτηκε τις φάλαινες.
Ήταν θεόρατες
σαν τα βουνά μέσα στα όνειρά της,
πιο γαλάζιες κι απ' τον ουρανό.
Τις άκουσε να τραγουδάνε
μέσα στα όνειρά της,
οι φωνές τους ήταν ολόιδιες με του ανέμου.
Πήδηξαν έξω απ' το νερό
μέσα στα όνειρά της
και τη φώναξαν με το όνομά της.
Το επόμενο πρωί
η Λίλη [...] περπάτησε μέχρι την άκρη της παλιάς προβλήτας.
Η θάλασσα ήταν γαλήνια, ακίνητη σχεδόν.
Έβγαλε ένα κίτρινο λουλούδι από την τσέπη της
και το πέταξε στο νερό.
«Αυτό είναι για σας», φώναξε.

Η Λίλη κάθισε στην άκρη της προβλήτας
και περίμενε όλο το πρωί και όλο το απόγευμα.
Και τότε, καθώς έπεφτε το σούρουπο,
ο θεός Φρειδερίκος
κατέβηκε από τους λόφους
για να τη βρει.
«Φτάνουν πια οι ανοησίες»,
της είπε.
«Γύρισε σπίτι.
Δε θα σε αφήσω
να περάσεις ονειροπολώντας
ολόκληρη τη ζωή σου».
Εκείνη τη νύχτα, η Λίλη ξύπνησε απότομα.
Το φως του φεγγαριού έλουζε το δωμάτιο. [...]
Στο σπίτι επικρατούσε απόλυτη ησυχία.
Κατέβηκε από το κρεβάτι
και πλησίασε το παράθυρο.
Κάτι ακουγόταν από μακριά,
πέρα από τους λόφους.

Βγήκε γρήγορα έξω
κι άρχισε να τρέχει προς την παραλία.
Η καρδιά της κόντευε να σπάσει,
όταν έφθασε στη θάλασσα.
Κι εκεί, πελώριες μέσα στον ωκεανό,
οι φάλαινες βρισκόντουσαν.
Πηδούσαν και στριφογύριζαν,
σα να χόρευαν στο φως του φεγγαριού.
Το τραγούδι τους γέμιζε τη νύχτα.
Η Λίλη είδε το κίτρινο λουλούδι της
να χορεύει κι αυτό πάνω στον αφρό.
Πέρασαν πολλά λεπτά,
μπορεί και ώρες.
Ξαφνικά, η Λίλη ένιωσε το παγωμένο αεράκι
να διαπερνά το νυχτικό της,
να 'χουν ξυλιάσει τα γυμνά της πόδια.
Ανατρίχιασε κι έτριψε τα μάτια της.
Κι ύστερα ο ωκεανός ήταν ακίνητος ξανά
κι η νύχτα σκοτεινή και ήσυχη.

Νόμιζε πως ονειρευόταν.

Σηκώθηκε όρθια

και πήρε το δρόμο τού γυρισμού.

Και τότε, από πολύ, πολύ μακριά,

καθώς ο άνεμος ανάσαινε,

άκουσε,

«Λίλη! Λίλη!».

Οι φάλαινες φώναζαν το όνομά της.

Δραστηριότητες

Γράφω ✓ στη σωστή απάντηση.

1. Τι έκανε η γιαγιά στην προβλήτα;

☐

Της άρεσε να κοιτάζει τον ωκεανό.

☐

Περίμενε να δει και

να ακούσει τις φάλαινες.

2. Γιατί ήταν θυμωμένος ο θεός της Λίλης;

Ο θεός της Λίλης ήταν θυμωμένος,

γιατί _____.

☐

κανείς δεν τον βοηθούσε στις δουλειές του.

☐

δεν πίστευε την ιστορία

με τις φάλαινες που τραγουδάνε.

3. Τι πίστευε ο θεός της Λίλης για τις φάλαινες;

Ο θεός πίστευε

ότι οι φάλαινες _____ .

☐

είναι χρήσιμες μόνο για το κρέας,
τα κόκαλα και το λίπος τους.

☐

δεν υπάρχουν.

4. Γιατί η Λίλη πέταξε ένα κίτρινο λουλούδι στον ωκεανό;

Η Λίλη πέταξε ένα κίτρινο λουλούδι στον ωκεανό,

γιατί _____ .

☐

δεν το ήθελε πια.

☐

ήθελε να το χαρίσει στις φάλαινες.

Δραστηριότητες

5. Στο τέλος της ιστορίας η Λίλη είχε μια έκπληξη.

Ποια ήταν η έκπληξη;

☐

Οι φάλαινες πήραν το λουλούδι

και εξαφανίστηκαν.

☐

Οι φάλαινες εμφανίστηκαν

και φώναζαν «Λίλη! Λίλη!».

Η **Ντάιαν Σέλντον** γράφει βιβλία

για παιδιά και εφήβους.

Ζωή Βαλάση

**Όπου η τρελούτσικη γίνεται ένας ήλιος αρμυρός,
ήλιος θαλασσινός.**

Η αχτίδα του ήλιου έφτασε

πάνω στο κύμα.

Η αχτίδα λεγόταν Τρελούτσικη,

γιατί ήταν πολύ ζωντανή

και πήγαινε σε πολλά μέρη.

-Ο γιαλός είναι όμορφος,

η αχτίδα είπε με θαυμασμό.

-Ο Μάιος είναι όμορφος,

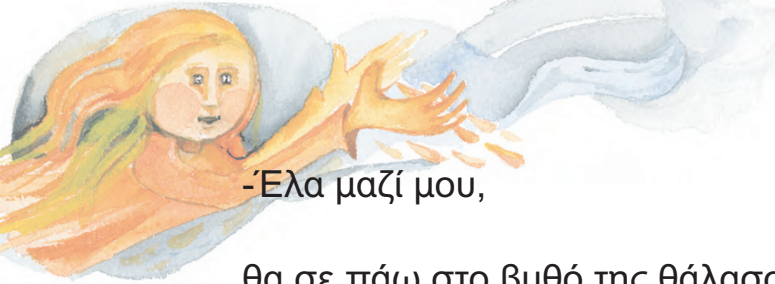
το κύμα είπε στην αχτίδα.

-Έλα μαζί μου,

θα πάμε βόλτα στους κήπους

και θα σε κεράσω μέλι και κεράσια.

η αχτίδα είπε στο κύμα.

-Έλα μαζί μου,

θα σε πάω στο βυθό της θάλασσας

και στα πέτρινα καράβια,

το κύμα είπε στην αχτίδα.

Η αχτίδα σταμάτησε για λίγο

και ήταν ενθουσιασμένη.

-Έλα Τρελούτσικη,

κατέβα λίγο και στη θάλασσα,

το κύμα είπε πάλι στην αχτίδα.

-Εδώ κάνει κρύο και σκοτεινιά,

δεν έχει φως και παραμύθια,

το κύμα είπε στην ηλιαχτίδα.

-Έλα στη θάλασσα,

για να φτιάξουμε ένα ήλιο εδώ....

Η ηλιαχτίδα κοίταξε τα βουνά,

τις πόλεις και τον ουρανό.

Όλα ήταν πολύ όμορφα την Άνοιξη.

Η αχτίδα ζήτησε από τον Ήλιο
να κατέβει στη θάλασσα
παρέα με τον φίλο της το κύμα.

-Ήλιε μου άφησέ με
να κατέβω στη θάλασσα
παρέα με τον φίλο μου τον κύμα,
είπε η Τρελούτσικη.

-Να πας κορούλα μου,
της είπε ο ήλιος.

-Όχι, δε θα σε αφήσω
να φύγεις από εδώ,
ο αέρας είπε.

-Σε παρακαλώ κύριε αέρα,
άφησε την ηλιαχτίδα
να έρθει μαζί μας.

Ζήτησέ μας
να σου δώσουμε
οτιδήποτε θέλεις,
το κύμα είπε.

-Καλά θα το σκεφτώ
και θα σας απαντήσω το **σούρουπο**.

Η αχτίδα και το κύμα χαμογέλασαν.

-Θα ζεστάνουμε την άμμο
και θα ανθίζουν τριαντάφυλλα
κι ανεμώνες,
το κύμα είπε.

-Θα φωτίσουμε το βυθό
με το φως μου
και τα ψάρια θα γίνουν φίλοι,
η αχτίδα είπε.

-Θα φωτίσουμε τα κοράλλια,
το κύμα είπε.

-Θα νανουρίσουμε τα χταπόδια
με παραμύθια,
η Τρελούτσικη είπε.

Τι σημαίνει η λέξη;

σούρουπο → Το απόγευμα την ώρα που δύει ο ήλιος

-Θα είναι ωραία,

η θάλασσα ψιθύρισε.

Ο αέρας είπε το σούρουπο,

ότι η αχτίδα δεν μπορεί

να κατέβει στη θάλασσα.

-Αυτό είναι άδικο,

η θάλασσα με έχει ανάγκη

η αχτίδα φώναξε.

-Μόνο αν ένα άλλο ζώο

έρθει σε έμας, μπορείς να φύγεις,

ο αέρας είπε.

Η αχτίδα και η θάλασσα

σταμάτησαν να μιλούν.

Η αχτίδα σκέφτηκε

ότι αυτή θα μπορούσε

να κατέβει στη θάλασσα.

Όμως ποιο ζώο της θάλασσας,

θα πήγαινε στον ουρανό;

-Εγώ θα πάω, το κύμα είπε.

Η θάλασσα έπλυνε το κύμα,
το στόλισε και το φίλησε.

Σο τέλος το έστειλε στη μαγική σπηλιά
στη μέση του πελάγους.

Ο Ήλιος στόλισε την αχτίδα,
τη φίλησε και την έστειλε
στη μαγική σπηλιά

στη μέση του πελάγους.

Η αχτίδα και το κύμα φιλήθηκαν
και χωρίστηκαν.

Το κύμα έγινε σύννεφο
κι ανέβηκε στον ουρανό.

Η αχτίδα βούτηξε στη θάλασσα
κι έγινε ένας μικρός ήλιος αλμυρός
που φωτίζει όλη τη θάλασσα.

Δραστηριότητες:

1. Γιατί λένε την αχτίδα Τρελούτσικη;

.....

.....

2. Πώς νιώθει η αχτίδα

που θα πάει στη θάλασσα;

.....

.....

3. Πώς νιώθει το κύμα

που θα πάει στον ουρανό;

.....

.....

Να βρεις πληροφορίες στο διαδίκτυο

για τα ονόματα των ανέμων.

.....

Ζωή Βαλάση

Έχει γράψει παραμύθια, διηγήματα και θεατρικά έργα.

Στα έργα της γράφει για τους θρύλους και τις παραδόσεις του λαού μας.

Μαριανίνα Κριεζή –
Ρεγγίνα Καπετανάκη

Έκτακτα μέτρα στη Λιλιπούπολη για το νέφος

Ο δήμαρχος Χαρχούδας δεν ενδιαφέρεται πραγματικά
για τη Λιλιπούπολη.

Το συμφέρον του είναι πάνω απ' όλα.

Ο Πρίγκιπας, μορφωμένος συνεργάτης και **ακόλουθός** του,
είναι το ίδιο πονηρός και **υποκριτής**.

Ο Σιδερομάσας είναι μια μηχανή ανακύκλωσης
που καταστρέφεται
έπειτα από μια κλοτσιά του δημάρχου
για την κακή της απόδοση.

Ύστερα από μια έκρηξη της,
το νέφος κατακλύζει τη Λιλιπούπολη.

Τι σημαίνει η λέξη;

ακόλουθος → αυτός που βοηθάει κάποιον σε όλα (π.χ. στη δουλειά, στα ταξίδια)

υποκριτής → αυτός που λέει ψέματα

Δημοσιογράφος Μπρίνης:

Εδώ Λιλιπούπολη, εδώ Λιλιπούπολη.

Σας μιλάει ο δημοσιογράφος Μπρίνης.

Γεια σας, παιδιά! [...]

Τίποτα δε χαλάει την υγεία,

την ευτυχία και την αισιοδοξία μας.

Όλοι οι Λιλιπουπολίτες δουλεύουν,

παίζουνε

ή πάνε περίπατο

με το χαμόγελο στα χείλη.

Ακόμα και ο δήμαρχος της Λιλιπούπολης Χαρχούδας [...]

μαζί με τον αχώριστο φίλο του τον Πρίγκιπα

βγήκαν στους δρόμους

και μαζεύουν τα σκουπίδια.

Χαρχούδας:[βήχουν]

Τι μαύρο σύννεφο είναι αυτό;

Σκέπασε [...] όλη τη Λιλιπούπολη.

Πρίγκιπας: Στα 'λεγα εγώ, Χαρχούδα,

πως ο Σιδερομάσας χωρίς φίλτρο είναι επικίνδυνος.

Χαρχούδας: Θα σε πνίξω, βρε! [...]

Να ησυχάσω από σένα και τις ιδέες σου,

που μου 'χουν καταστρέψει τη ζωή.

Πού είσαι λέω; [βήχουν]

Σκοτείνιασε και δε σε βλέπω.

Τσούζουνε τα μάτια μου.

Πρίγκιπας: Αντί να ψάχνεις εμένα [βήχει],

ψάξε καλύτερα δρόμο να ξεφύγουμε

και κρυψώνα να κρυφτούμε [βήχει],

να εξαφανιστούμε

πριν το πάρουν οι άλλοι μυρωδιά

πως εμείς δημιουργήσαμε το νέφος [βήχει],

γιατί θα μας γδάρουνε ζωντανούς.

Δημοσιογράφος Μπρίνης:

Εδώ Λιλιπούπολη, εδώ Λιλιπούπολη.

Σας μιλάει ο δημοσιογράφος Μπρίνης.

Γεια σας, παιδιά.

Τι γεια σας, που το σύννεφο μας πλάκωσε.

Παπαγάλος: Θα σκάσω, πνίγομαι.

Μπαίνει το νέφος...

από τις χαραμάδες μπαίνει.

Δημοσιογράφος Μπρίνης:

Ακριβώς, αγαπητοί ακροατές.

Από στιγμή σε στιγμή

θα βρεθούμε αγκαλιά με το νέφος.

Δήμαρχε Χαρχούδα, δήμαρχε Χαρχούδα, ξύπνα.

Χαρχούδας: Τι έγινε, ρε παιδιά,

μας πιάσανε;

Δημοσιογράφος Μπρίνης:

Δήμαρχε Χαρχούδα,

οι κάτοικοι της Λιλιπούπολης

περιμένουν με αγωνία κάποια λύση.

Χαρχούδας: Α, για το νέφος πρόκειται;

Φέρε εδώ το μικρόφωνο.

Λιλιπουπολίτες, Λιλιπουπολίτισσες,

τόσα χρόνια καταστρέφατε τη φύση

και δε σας ένοιαζε.

Ου να χαθείτε, να χαθείτε!

Την κάνετε τη Λιλιπούπολη

σαν τα μούτρα σας,

αλλά ως γνωστόν

ο Χαρχούδας είναι μεγαλόψυχος.

Γι' αυτό σας συγχωρώ

και σας τα απαγορεύω όλα.

Απαγορεύεται να ανάβετε

καλοριφέρ,

τζάκια,

σόμπες,

κεριά

και σπέρτα.

Απαγορεύεται

να τρέχετε με τα πατίνια

και να σηκώνετε σκόνη.

Απαγορεύεται να πετάτε στρακαστρούκες

άμα δεν είναι γιορτή.

Επίσης, απαγορεύεται να τηγανίζετε ψάρια,

για να μη μεγαλώσει το νέφος,

διότι τώρα τι είναι,

ένα συννεφάκι είναι εκεί χάμω,

θα το συνηθίσετε.

Γι' αυτό μη με πιέζετε άλλο.

Είναι ώρα κοινής ησυχίας [χασμουριέται].

Δραστηριότητες

Γράφω ✓ στη σωστή απάντηση.

1. Γιατί ο Δήμαρχος Χαρχούδας έριξε κλοτσιά στον Σιδερομάσα;

Ο Δήμαρχος Χαρχούδας έριξε κλοτσιά στον Σιδερομάσα,

γιατί _____.

☐

ο Σιδερομάσας δε δούλεψε σωστά.

☐

ο Σιδερομάσας τον κορόιδεψε.

2. Τι έγινε στην Λιλιπούπολη,

όταν χάλασε ο Σιδερόμασας;

☐

Η Λιλιπούπολη είχε ζέστη.

☐

Η Λιλιπούπολη χέμισε νέφος.

Δραστηριότητες

3. Τι απαγόρευσε ο Δήμαρχος στους Λιλιπουπολίτες;

Ο Δήμαρχος απαγόρευσε _____.

- ☐ να ανάβουν τις σόμπες
- ☐ να ξεσκονίζουν
- ☐ να τρέχουν με τα πατίνια
- ☐ να σκουπίζουν
- ☐ να τηγανίζουν

Η **Μαριανίνα Κριεζή** γεννήθηκε στην Αθήνα.

Είναι στιχουργός,

παραγωγός ραδιοφωνικών εκπομπών

και συγγραφέας βιβλίων για μικρά παιδιά.

Η **Ρεγγίνα Καπετανάκη** είναι χορογράφος και σκηνοθέτρια.

Διδάσκει μιούζικαλ και χορό

στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου.

Νίκος Γκάτσος

Ο εφιάλτης της Περσεφόνης

Το θέμα του ποιήματος
είναι η καταστροφή της φύσης
γιατί οι πόλεις μεγαλώνουν.

Η πόλη του ποιήματος είναι η Ελευσίνα,
στην οποία υπάρχουν
πολλά εργοστάσια,
το διυλιστήριο
και τα ναυπηγεία.

Εκεί που φύτευε **φλησκούνι** κι άγρια **μέντα**
κι έβγαζε η γη το πρώτο της κυκλάμινο
τώρα χωριάτες παζαρεύουν τα τσιμέντα
και τα πουλιά πέφτουν νεκρά στην **υψικάμινο**.

Εκεί που σμίγανε τα χέρια τους οι **μύστες**
ευλαβικά πριν μπουν στο τελεστήριο
τώρα πετάνε τ' αποτσίγαρο οι τουρίστες
και το καινούργιο παν να δουν διυλιστήριο.

Εκεί που η θάλασσα γινόταν ευλογία
κι ήταν ευχή του κάμπου τα βελάσματα
τώρα καμιόνια κουβαλάν στα ναυπηγεία
άδεια κορμιά σιδερικά παιδιά κι **ελάσματα**.

Κοιμήσου Περσεφόνη
στην αγκαλιά της γης
στον κόσμο το μπαλκόνι
ποτέ μην ξαναβγείς.

Τι σημαίνει η λέξη;

φλησκούνι και μέντα → αρωματικά φυτά

υψικάμινο → εργοστάσιο με μεγάλου ύψους καμίνια

μύστες → αυτοί που πίστευαν στα Ελευσίνια μυστήρια

ελάσματα → μεταλλικές πλάκες

1. Το ποίημα έχει γίνει τραγούδι από τον Μάνο Χατζιδάκι.

Να βρεις το τραγούδι στο διαδίκτυο.

Νίκος Γκάτσος (Αρκαδία 1911 - Αθήνα 1992)

Σημαντικός ποιητής.

Έχει γράψει στίχους για τραγούδια,
που τα έχουν μελοποιήσει συνθέτες,
όπως ο Μάνος Χατζιδάκις,
ο Μίκης Θεοδωράκης,
ο Σταύρος Ξαρχάκος.

Τι σημαίνει η λέξη;

μελοποιήσει → έχουν γίνει τραγούδια

Χρήστος Μπουλώτης

Η χελωνίτσα Καρέττα-Καρέττα και το παλιό Φολκσβάγκεν

Η χελωνίτσα Καρέττα-Καρέττα

βγήκε απ' τ' αυγό

και ψιθύρισε: «Αστέρια!».

Μετά σήκωσε το κεφάλι της

και είπε με θαυμασμό: «Ποπό, αστέρια!».

Η χελωνίτσα γεννήθηκε στην άμμο,

δίπλα στ' ακρογιάλι, μια νύχτα με φεγγάρι.

Εκατομμύρια αστέρια

έλαμπαν στον ουρανό.

Εκείνη, μαγεμένη απ' την τόση ομορφιά,

άρχισε να τα μετράει ένα ένα,

αλλά δεν ήξερε

πως είναι αμέτρητα.

Τι σημαίνει η λέξη;

Φολκσβάγκεν → είναι μια μάρκα αμαξιού

Έτσι ξεχάστηκε...

Κι αντί να πάει στη θάλασσα,

όπως έκαναν τ' αδέρφια

και τα ξαδέρφια της,

πήγε στην αντίθετη κατεύθυνση.

Κι αυτό ήταν μεγάλο λάθος,

γιατί η μικρή Καρέττα-Καρέττα,

μπορούσε να ζει στη θάλασσα.

Εκεί θα ήταν το σπίτι της, όχι στη στεριά.

Ξεγελάστηκε απ' τα φανάρια των αυτοκινήτων

και μπέρδεψε το πάνω με το κάτω.

Νόμιζε ότι ήταν αστέρια,

τεράστια αστέρια.

Κοίταξε πίσω της

κι αυτό που είδε της έδωσε μεγάλη χαρά.

«Ένα άγαλμα!... Δεν πιστεύω στα μάτια μου!

Το άγαλμα της προγιαγιάς μου,

της αξιότιμης κυρίας Καρέττα-Καρέττα!»,

είπε δυνατά.

«Η σοφή προγιαγιά μου!

Αχ, τι τύχη που έχω απόψε!».

«Σταμάτα, επιτέλους, τις ανοησίες, χελωνίτσα»,

ακούστηκε μια βαριά φωνή.

«Δεν είμαι η σοφή προγιαγιά σου.

Ένα παλιό αμάξι Φολκσβάγκεν είμαι.

Ένα χαλασμένο αυτοκίνητο.

Κι αν προσέξεις λίγο καλύτερα,
θα δεις, καλή μου,
πως δε μοιάζω με χελώνα.
Με σκαθάρι μοιάζω.
Κι εσύ είσαι μια χελωνίτσα
που έχασε το δρόμο της,
πριν καλά καλά βγει απ' τ' αυγό.
Αυτό είναι πολύ επικίνδυνο.
Μόλις βγεις στην ασφαλτο
θα σε κάνουν λιώμα τα αυτοκίνητα...».
Η μικρή χελωνίτσα Καρέττα-Καρέττα
δε χόρταινε ν' ακούει νέους ήχους
και να βλέπει ωραίες εικόνες.
Βέβαια, δεν έκανε βόλτα στον ουρανό,
μπορεί τα πελώρια αστέρια
να ήταν τα φανάρια των αυτοκινήτων,
μπορεί αυτό που νόμιζε
για το άγαλμα της προγιαγιάς
να ήταν ένα παλιό αμάξι,

όμως η ατυχία της ήρθε κι έγινε τύχη...

Όλα αυτά τα παλιά αντικείμενα στην παραλία...

Ένας ολόκληρος κόσμος!

Τι **εμπειρίες** κι ιστορίες!

Η χελωνίτσα σκέφτηκε

πως είχε να μάθει ακόμη πολλά.

Κι ύστερα σκέφτηκε φωναχτά:

«Όλα τα πετούν οι άνθρωποι,

άμα παλιώσουν...

Και γιατί τα πετούν στην παραλία;».

«Α, μικρή μου χελωνίτσα

τώρα περνάς στα δύσκολα».

είπε το παλιό αμάξι.

Τι σημαίνει η λέξη;

εμπειρίες → Είναι κάτι που κάνω και μαθαίνω νέες γνώσεις και νέες

πληροφορίες, για παράδειγμα, αν πάω ένα ταξίδι με το πλοίο,

έχω αυτή την εμπειρία, ότι ταξίδεψα με το πλοίο.

Εμπειρία είναι κάτι που κάνω μόνος μου.

«Οι άνθρωποι... Αλλά άσε καλύτερα...

Αυτό είναι μια λυπητερή ιστορία,

θα 'παιρνε πολύ χρόνο,

για να σου εξηγήσω.

Μόνο κοίτα καλύτερα γύρω σου

και θα δεις.

Πολλά κουτιά από κόλα λόκα,

κόκα κόλα ήθελα να πω

και νάιλον σακούλες.

Πλήθος, σου λέω! Χαμός».

«Αλήθεια, σαν να έχετε δίκιο,

κύριε Φολκσβάγκεν»,

η χελωνίτσα απάντησε

και κατάλαβε το λάθος των ανθρώπων.

«Και δε μου λέτε, κύριε Φολκσβάγκεν,

έχουν όλα τους φωνή;»,

η χελωνίτσα ρώτησε.

«Έχουν και παραέχουν.

Όμως άκου τώρα προσεχτικά
τι θα σου πω
και σκέψου το καλά.
Αρκετά όσα είδες κι έμαθες.
Έρθε η ώρα
να γυρίσεις στη θάλασσα.
Αμέσως, τούτη τη στιγμή.
Γιατί εσύ δεν μπορείς
να ζεις στη στεριά, αλλά στη θάλασσα.
Έχουν δει τα μάτια μου πολλές χελώνες
να χάνονται άδικα.
Οι άνθρωποι βάζουν στην άμμο ομπρέλες
και πετούν σκουπίδια.
Αυτά είναι επικίνδυνα για τα χελωνάκια.
Κι εγώ στενοχωριέμαι πολύ
και δε θέλω
να πάθεις τίποτα,
γιατί σε συμπάθησα.

Βιάσου λοιπόν

και φύγε γρήγορα ».

«Ναι, βιάσου», τη συμβούλεψε ένα κουτί.

«Κι εγώ σε συμπάθησα!», είπε η χελώνα

κι επέστρεψε στη θάλασσα

πιο έξυπνη και ήρεμη.

Δραστηριότητες

1. Απάντησε στις παρακάτω ερωτήσεις

για τη χελώνα όταν βγαίνει από το αυγό:

Τι βλέπει;

.....

.....

Τι μυρίζει;

.....

.....

Τι νιώθει;

.....

.....

Δραστηριότητες

Γιατί η χελωνίτσα με το αμάξι
στενοχωριούνται για τα σκουπίδια;

.....

.....

Τι μπορεί να κάνει ο άνθρωπος,
για να βοηθήσει το περιβάλλον;

.....

.....

Χρήστος Μπουλιώτης (Λήμνος, 1952)

Είναι αρχαιολόγος.

Έχει γράψει παραμύθια και φανταστικές ιστορίες
με θέματα από τη φύση και τις δραστηριότητες των παιδιών.

«Και πάμε. Εμάς προσμένει το σπιτάκι»

Θέτη Χορτιάτη

Λούνα Παρκ παππούλη μου!

Στο ποίημα που θα διαβάσεις
το παιδί βλέπει τον παππού
σαν το λούνα παρκ,
γιατί παίζει μαζί του
και νιώθει χαρά.

Θέτη Χορτιάτη (Θεσσαλονίκη, 1929)

Έχει ασχοληθεί με τη συγγραφή, το θέατρο
και την ποίηση για παιδιά. Γράφει για τη φύση,
την παράδοση και τα παιδιά.

Έχω μαγικό παππούλη
που 'ναι λούνα παρκ τρελό
έχει γόνата αλογάκια
δίνω μια και καβαλώ
κάνω κούνια σε δυο χέρια
και τσουλήθρα σ' αγκαλιά
παίζω ένα βουβό ταμπούρλο
τη μεγάλη του κοιλιά
φέγγουν πάνω του λαμπιόνια
μάτια πίσω από γυαλιά
τραγουδάει βραχνή κασέτα
και λαλεί σοφή μιλιά
έχει τσέπες μαγαζάκια
νύχτα μέρα ανοιχτά
παίρνω τσίκλες σοκολάτες
κι ό,τι θες χωρίς λεφτά
μα πληρώνω εισιτήριο
κι είναι ακριβό πολύ
για να μπω στο λούνα παρκ μου
δίνω σφυριχτό φιλί.

«Κόκκινη κλωστή δεμένη...»

Λιοντάρι και αγριόχοιρος

(μύθος του Αισώπου)

Διασκευασμένος από τη συγγραφέα Έλλη Αλεξίου)

Ένα πολύ ζεστό καλοκαίρι
ένας **αγριόχοιρος** κι ένα λιοντάρι
συναντήθηκαν σε μια **πηγή**,
για να πιουν δροσερό νερό.
Τα 2 ζώα ήταν πολύ διψασμένα
και δεν μπορούσαν να περιμένουν.
Ήταν πολύ ανυπόμονα,
δηλαδή δεν είχαν καθόλου υπομονή.

Τι σημαίνει η λέξη;

αγριόχοιρος → άγριο γουρούνι

πηγή → Το μέρος που βγαίνει νερό από τη γη

Το λιοντάρι έσπρωξε τον αγριόχοιρο
μακριά από την πηγή
και ο αγριόχοιρος έκανε το ίδιο.

Ο τσακωμός του γινόταν πολλή ώρα,
όμως έτσι τα 2 ζώα ούτε ξεδίψασαν
ούτε κατάφεραν να πιουν λίγο νεράκι.
Πάλευαν για λίγο, μετά σταματούσαν
και ξεκινούσαν ξανά από την αρχή.

Μετά από πολλή ώρα
και τα 2 ζώα ήταν χτυπημένα
και είχαν πολλές πληγές.

Ξαφνικά από ψηλά

2 **σαρκοφάγα** πουλιά,

ένας γύπας κι ένα κοράκι τους είδαν
και αφού ήταν πεινασμένοι,
σκέφτηκαν
ότι θα τους φάνε με όρεξη.

Τι σημαίνει η λέξη;

σαρκοφάγα → Τα ζώα που τρώνε άλλα ζώα.

Το λιοντάρι κι ο αγριόχοιρος,
αφού τους είδαν
να πετούν από πάνω τους,
κατάλαβαν το σχέδιό τους.

Τότε φοβήθηκαν πολύ
και το λιοντάρι είπε στον αγριόχοιρο:
-Βλέπεις τα πουλιά στον ουρανό;
Περιμένουν όλο χαρά
να σταματήσουμε τον τσακωμό,
για να μας φάνε.
Τότε το αγριογούρουνό του απάντησε:
-Καλά που το κατάλαβες,
η **διχόνοια** δεν μου αρέσει ποτέ.

Τι σημαίνει η λέξη;

διχόνοια → ο τσακωμός, η διαφωνία και η εχθρότητα,

δηλαδή όταν διαφωνώ με κάποιον

κι έχω μια διαφορετική άποψη, γνώμη.

Τόση ώρα αντί να τσακωνόμαστε,
θα μπορούσαμε
να πιούμε το νεράκι μας σαν φίλοι
και να συνεχίσουμε το δρόμο μας.
Τώρα έχουμε γεμίσει πληγές
και είμαστε ακόμα διψασμένοι.
Έτσι κατάλαβαν το λάθος τους
Κι αφού ήπιαν δροσερό νεράκι
και ξεδίψασαν μετά από ώρα,
έφυγαν χαρούμενοι κι ασφαλείς.

Δραστηριότητες

1. Πώς νιώθουν τα 2 ζώα στη βρύση;

.....

.....

2. Γιατί τα 2 ζώα παλεύουν;

.....

.....

3. Τι κατάλαβαν τα 2 ζώα στο τέλος

κι έφυγαν χαρούμενα;

.....

.....

Αίσωπος

Μεγάλος συγγραφέας της αρχαιότητας.

Έγραφε κυρίως μύθους

Που είναι γνωστοί ως «Οι μύθοι του Αισώπου».

Έγινε παντού γνωστός για τα αστεία

και τα ανέκδοτα που έλεγε.

Νανά Νικολάου

Γλωσσοδέτης

Μια μέρα άσπρη ξέξασπρη
που εγώ δεν είχα μία
με τον Ρουμποκομπολογή
φύγαμε για Ρουμπία.

Στον κήπο όταν εταίζε
μια πάπια μα ποια πάπια
του παπά μας του παχύ
τη φακή κατάπια.

Να τρέξει πήγε πίσω μου
μα κάτω κουβαριάστηκε
της καρέκλας το ποδάρι
ξεκαρεκλοποδαριάστηκε.

Ανέβηκα στη Τζιτζιριά
για να φωνάξω «κούι»
μα ο Τζιτζιμιτζιχότζιρας
ποτέ του δεν ακούει.

Όλου του κόσμου η Βαβέλ
σα γλωσσοδέτης μοιάζει
κι αν **γλώσσεψες τη μπέρδα σου**
κανέναν δεν τον νοιάζει.

Τι σημαίνει η λέξη;

γλώσσεψες τη μπέρδα σου → μπέρδεψες τη γλώσσα σου

Δραστηριότητες

1. Να διαβάσεις το κείμενο

για να μάθεις

τι είναι ο γλωσσοδέτης.

Γλωσσοδέτης είναι

πολλές λέξεις μαζί

που είναι δύσκολο

να πούμε σωστά και γρήγορα.

Είναι παιδικό παιχνίδι

που μας κάνει και γελάμε.

2. Να βρεις 2 γλωσσοδέτες στο διαδίκτυο

και να τους γράψεις.

.....

.....

.....

3. Να ακούσεις το ποίημα

που έχει γίνει τραγούδι

στο δίσκο του Νότη Μαυρουδή

Χάρτινο καράβι.

Νανά Νικολάου

Ηθοποιός και στιχουργός.

Γεννήθηκε στην Αθήνα

και σπούδασε νομικά και θέατρο.

Έχει ιδρύσει το «Θίασο 81».

Παροιμία

Καλύτερα γαϊδουρόδενε παρά γαϊδουρογύρευε.

(από την Ελλάδα)

Δραστηριότητες

1. Να διαβάσεις το κείμενο

για να μάθεις

τι είναι η παροιμία.

Παροιμία είναι μια πολύ μικρή πρόταση

που κρύβει όμως μια μεγάλη αλήθεια.

Η παροιμία θέλει να μας μάθει κάτι.

2. Να βρεις 2 παροιμίες στο διαδίκτυο

και να τις γράψεις.

.....

.....

.....

.....

Παροιμιόμυθος

Άλλαξεν ο Μανωλιός

κι έβαλε τα ρούχ' αλλιώς.

Αίνιγμα

Άμα βλέπω, δεν το βλέπω,

και το βλέπω όταν δε βλέπω.

1. Να διαβάσεις το κείμενο

για να μάθεις

τι είναι ο **παροιμιόμυθος**

και το **αίνιγμα**.

Παροιμιόμυθος είναι μικρή ιστορία
που μοιάζει με τις παροιμίες.

Αίνιγμα είναι μικρή πρόταση
που προσπαθεί να μας μπερδέψει
ή να σκεφτούμε πολύ
μέχρι να βρούμε αυτό
που κρύβει.

2. Να βρεις 2 αινίγματα στο διαδίκτυο

και να τα γράψεις.

.....

.....

.....

.....

Λογοπαίχνιδο

– Να 'χαμε, τι να 'χαμε;

Να 'χαμε έναν γέρο,

να φύλαγε τον κήπο,

τον κήπο με τα πράσα, με τα χαριφαλάκια.

– Να 'χαμε, τι να 'χαμε;

Να 'χαμε έναν γάιδαρο

να καβαλήσει ο γέρος,

ο γέρος ο καημένος, ο κακοπαθημένος,

που φύλαγε τον κήπο,

τον κήπο με τα πράσα, με τα χαριφαλάκια.

– Να 'χαμε, τι να 'χαμε;

Να 'χαμε έναν κόκορα

να τσίμπαγε τον γάιδαρο,

να γκρέμιζε τον γέρο,

τον γέρο τον καημένο, τον κακοπαθημένο,

που φύλαγε τον κήπο,

τον κήπο με τα πράσα, με τα χαριφαλάκια.

– Να 'χαμε, τι να 'χαμε;
Να 'χαμε μian αλεπού,
να 'τρωγε τον κόκορα,
που τσίμπησε τον γάιδαρο,
που γκρέμισε τον γέρο,
τον γέρο τον καημένο, τον κακοπαθημένο,
που φύλαγε τον κήπο,
τον κήπο με τα πράσα, με τα γαριφαλάκια.

Δραστηριότητες

1. Να διαβάσεις το κείμενο

για να μάθεις

τι είναι το λογοπαίχνιδο.

Λογοπαίχνιδο είναι ένα παιχνίδι με λέξεις.

Φτιάχνουμε ιστορίες με αυτές τις λέξεις

και προσπαθούμε

να συνεχίσουμε αυτή την ιστορία

χρησιμοποιώντας συνέχεια και άλλες λέξεις.

2. Παίζουμε λογοπαίχνιδο.

Φτιάχνουμε έναν κύκλο.

Ρωτάμε όλοι μαζί

«να ‘χαμε, τι να ‘χαμε;».

Ο καθένας με τη σειρά του λέει

τι θα ήθελε να έχει

και συνεχίζουμε την ιστορία

με τον ίδιο τρόπο.

The background of the entire image is a repeating pattern of a birthday cake. Each cake has a pink and blue scalloped frosting border, green frosting on the sides, and several lit candles with bright yellow flames. The cakes are arranged in a grid-like fashion.

«Ψαλμωδίες γλυκές με τα πρώτα
πρώτα Δόξα Σοι»

Κάλαντα

Πρωτοχρονιάτικα κάλαντα της Κεφαλονιάς

Τα κάλαντα είναι τραγούδια

που τα λένε συνήθως τα παιδιά

την παραμονή των μεγάλων εορτών της **χριστιανοσύνης**,

πηγαίνοντας από σπίτι σε σπίτι.

Υπάρχουν κάλαντα

- ✓ των Χριστουγέννων,
- ✓ της Πρωτοχρονιάς (του Αγίου Βασιλείου),
- ✓ των Φώτων
- ✓ και του Σαββάτου του Λαζάρου.

Τι σημαίνει η λέξη;

γιορτές της χριστιανοσύνης → γιορτές των χριστιανών

Το περιεχόμενό τους,
που έχει αρχικά σχέση με τις παραπάνω γιορτές,
περιλαμβάνει ευχές και **εγκώμια**
γι' αυτούς στους οποίους ψάλλονται.
Ακόμη, υπάρχουν διαφορές στα λόγια τους
από περιοχή σε περιοχή.
Σε αυτά τα κάλαντα
τα παιδιά εύχονται στον νοικοκύρη του σπιτιού
να ζήσει πολλά χρόνια
και να γίνει αυτοκράτορας
ή **βαίλος** στην Πόλη ή βασιλιάς.
Επίσης, εύχονται στην όμορφη γυναίκα του
να έχει στολίδια και ομορφιά
και να γίνει βασίλισσα.
Τέλος, εύχονται στους γιούς τους
να γίνουν ευγενικοί με καλή συμπεριφορά.

Τι σημαίνει η λέξη;

εγκώμια → επαίνους

βαίλος → μπάιλο (πρόξενο της Βενετίας στην Κωνσταντινούπολη)

Σ' αυτό το σπίτι που 'ρταμε
πέτρα να μη ραγίσει
κι ο νοικοκύρης του σπιτιού
χρόνους πολλούς να ζήσει.
Αφέντη, αφέντη, ολάφεντε,
αφέντη φημισμένε,
στην ξενιτιά και τη Φραγκιά,
στον κόσμο ξακουσμένε,
αφέντη μ' ρήγα να σε δω ή μπάιλο στην Πόλη
και βασιλιά στον τόπο σου
να σε τιμήσουν όλοι.
Πολλά είπαμε τ' αφέντη μας·
ας πούμε της κυράς μας.

Τι σημαίνει η λέξη;

που'ρταμε → που ήρθαμε

ολάφεντε → μεγάλη αφέντη

ρήγα → αυτοκράτορα

μπάιλο → βάιλο (πρόξενο της Βενετίας στην Κωνσταντινούπολη)

Κυρά χρυσή και **λυγερή**, κυρά χαριτωμένη,
με φρονιμάδες κι ευμορφιές εσύ 'σαι στολισμένη.

Κυρά μου, όταν **βούλεσαι**
στην εκκλησιά να πάγεις,
να προσκυνήσεις το Θεό,
την προσευχή να κάνεις,
βάνεις τον ήλιο πρόσωπο και το φεγγάρι στήθι
και του κοράκου το φτερό
βάνεις **γαϊτανοφρύδι**.

Εσέ, κυρά μου, σου 'πρεπε
βασίλισσα να γίνεις,
να κάθεται στο θρόνο σου,
τις ευμορφιές να κρίνεις.

Τι σημαίνει η λέξη;

λυγερή → κομψή

βούλεσαι → θέλεις

γαϊτανοφρύδι → λεπτό και όμορφο φρύδι, μαύρου χρώματος

Κυρά με τους πολλούς υιούς τους μοσκαναθρεμμένους
στην προκοπή και στα καλά καλοσυνηθισμένους,
που λούζεις τους, χτενίζεις τους και στο σχολειό τούς στέλνεις,
να μάθουν χάριν κι **αρχοντιές**,
πολλά τους **παραγγέρνεις**.

Τι σημαίνει η λέξη;

αρχοντιές → ευγενική και αρχοντική συμπεριφορά

παραγγέρνεις → παραγγέλλεις

Βούλα Μάστορη

Τότε που πήγαμε βόλτα τον Επιτάφιο

Ευτυχώς τα δάκρυα στέγνωσαν γρήγορα

κοντά στη μαμά και στον μπαμπά.

Και μ' άρεσε η εκκλησία

έτσι μικρή που ήταν.

Ούτε κανείς χώριζε τούς άντρες από τις γυναίκες.

Κι ήταν γεμάτη γιαγιάδες και παππούδες,

που άκουγαν ευχαριστημένοι

τον παπά που έψελνε.

Κοντά του στέκονταν λίγοι άντρες

κι έκαναν τους ψάλτες.

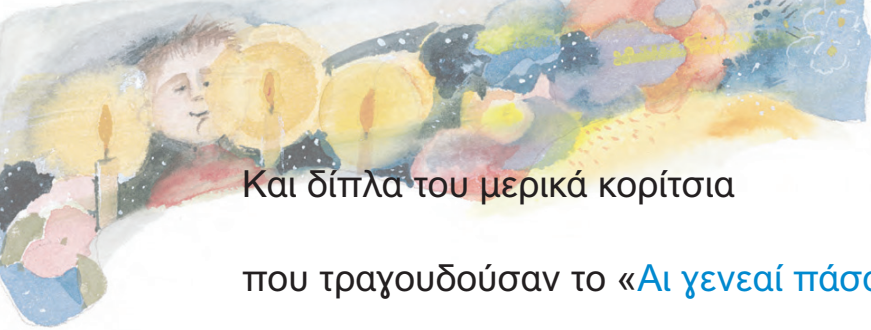
Εμείς καθόμασταν σε κάτι ψηλές και στενές καρέκλες,

με πλάτη και χέρια, όλο ξύλο,

που έμοιαζαν με κασετίνες.

Μπροστά μας ήταν ο Επιτάφιος γεμάτος λουλούδια.

Και δίπλα του μερικά κορίτσια

που τραγουδούσαν το «**Αι γενεαί πάσαι...**»

και το «**Έρανον** τον τάφον...».

Α, τα έλεγαν τόσο ωραία!

Ακουγόταν η φωνή της καθεμιάς ξεχωριστά!

Σαν να τραγουδούσε μόνη της!

Κι ας έλεγε η μαμά έπειτα:

– Θεέ μου, τι **παράφωνες** οι μικρές!...

Εμένα μου άρεσαν.

Όπως μου άρεσε κι ο παπάς μας,

που όλο με κοίταζε

και μου χαμογελούσε.

Και με χάιδευε κιόλας

όταν περνούσε από κοντά μου.

Τι σημαίνει η λέξη;

Αι γενεαί πάσαι → όλες οι γενεές

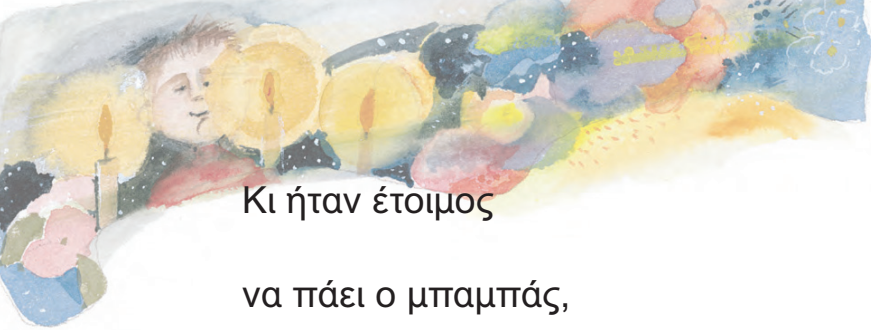
Έρανον → ράντισαν με αρώματα

παράφωνες → αυτές που δεν τραγουδάνε καλά

Και δε θύμωνε
που πήγαινα ολοένα
κι έπιανα τον Επιτάφιο.
Ούτε όταν μύριζα τα λουλούδια.
Ούτε όταν πήρα μερικά
να χαρίσω στη μαμά.
Ούτε όταν πήγα στα κορίτσια
και τραγούδησα κι εγώ:
– Θ' αναστηθεί ο Χριστούληγης!
Ένα εντελώς δικό μου τραγούδι.
Μετά, οι άντρες που έκαναν τους ψάλτες
σήκωσαν τον Επιτάφιο.
Κι όταν ο παππούλης ζήτησε έναν νέο
να σηκώσει το σταυρό,
κανένας δεν πήγαινε.
Δεν έβρισκαν νέο.
Εμένα δε μ' άφηναν
γιατί ήμουν μικρός.

Κι ήταν έτοιμος

να πάει ο μπαμπάς,

αλλά στο τέλος κατέβασαν ένα αγόρι

από την καμπάνα.

Ύστερα, βγήκαμε όλοι έξω.

Μπροστά ο σταυρός,

μετά ο Επιτάφιος,

ο παππούλης,

οι ψάλτες,

τα κορίτσια

και μετά όλοι εμείς.

Έπειτα πολλά κίτρινα μικρά κεριά

κόλλησαν πάνω στον Επιτάφιο

και τ' άναψαν.

Ανάψαμε κι εμείς τα δικά μας

και ξεκινήσαμε για την «περιφορά».

Δηλαδή, θα πηγαίναμε τον Επιτάφιο μια βόλτα στο χωριό.

Έτσι είπε η μαμά, που τη ρώτησα.

Στο δρόμο περπατούσαμε αργά.

Πρώτα, γιατί έτσι κάνουν στον Επιτάφιο.

Έπειτα, γιατί οι περισσότεροι ήταν γέροι,

και τέλος, γιατί έπρεπε να προσέχουμε

και τόσα πράγματα:

τις στρογγυλές πετρούλες,

τα σκαλιά,

τα μπαλκόνια...

– Κατεβάστε λίγο τον Επιτάφιο!

Θα ρίξει το μπαλκόνι κάτω!

ο παππούλης έλεγε

σταματώντας λίγο να ψέλνει.

Αλλά αυτός είχε

και να προσέχει και τα κεριά.

– Όχι τώρα το κεριό, κυρα-Τασία! Μετά!

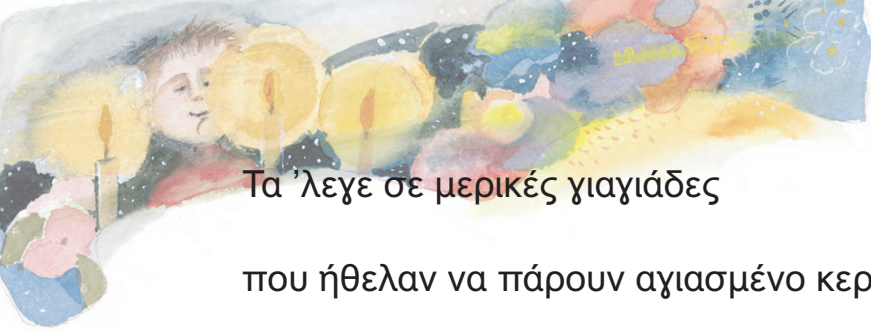
– Σε βλέπω, κυρα-Καλλιόπη!

Άσε κάτω το κεριό!

Μετά την περιφορά θα πάρετε όλοι σας.

Φτάνουν για όλους.

Τα 'λεγε σε μερικές γιαγιάδες

που ήθελαν να πάρουν αγιασμένο κερί από τον Επιτάφιο.

Αλλά δεν τους άρεσε

να περιμένουν το μετά.

Κι ήταν παντού νύχτα.

Κανένα παράθυρο δεν είχε φως.

Κι αυτή η ...πεθαμένη ησυχία...

– Πρόσεχε!

θα με κάψεις!

Τι κόλλησες έτσι πάνω μου!

είπε η μαμά και μου πήρε το κερί.

Μ' αγκάλιασε όμως.

Στο δρόμο σταματήσαμε τρεις φορές.

Τότε ήταν

που είπαμε τα τραγούδια των κοριτσιών.

Κανένας δεν ήξερε το δικό μου τραγούδι.

Όταν φτάσαμε στην εκκλησία ξανά,

οι ψάλτες σήκωσαν τον Επιτάφιο ψηλά πάνω από την πόρτα

κι όλοι εμείς περάσαμε από κάτω.

Να, όπως παίζουμε

το «περνά περνά η μέλισσα...».

Κι αγιασμένο κερί πήραμε όλοι μας.

Δραστηριότητες

1. Απαντώ στις ερωτήσεις:

Τι έκαναν τα κορίτσια

που ήταν δίπλα στον Επιτάφιο;

.....

.....

.....

Γιατί οι άνθρωποι προχωρούσαν αργά

στην περιφορά του Επιταφίου;

.....

.....

.....

Τι έκαναν οι πιστοί,
όταν επέστρεψαν στην εκκλησία;

.....

.....

.....

2. Βρίσκω στο Ίντερνετ

και ακούω το τραγούδι “Αι γενεαί πάσαι”.

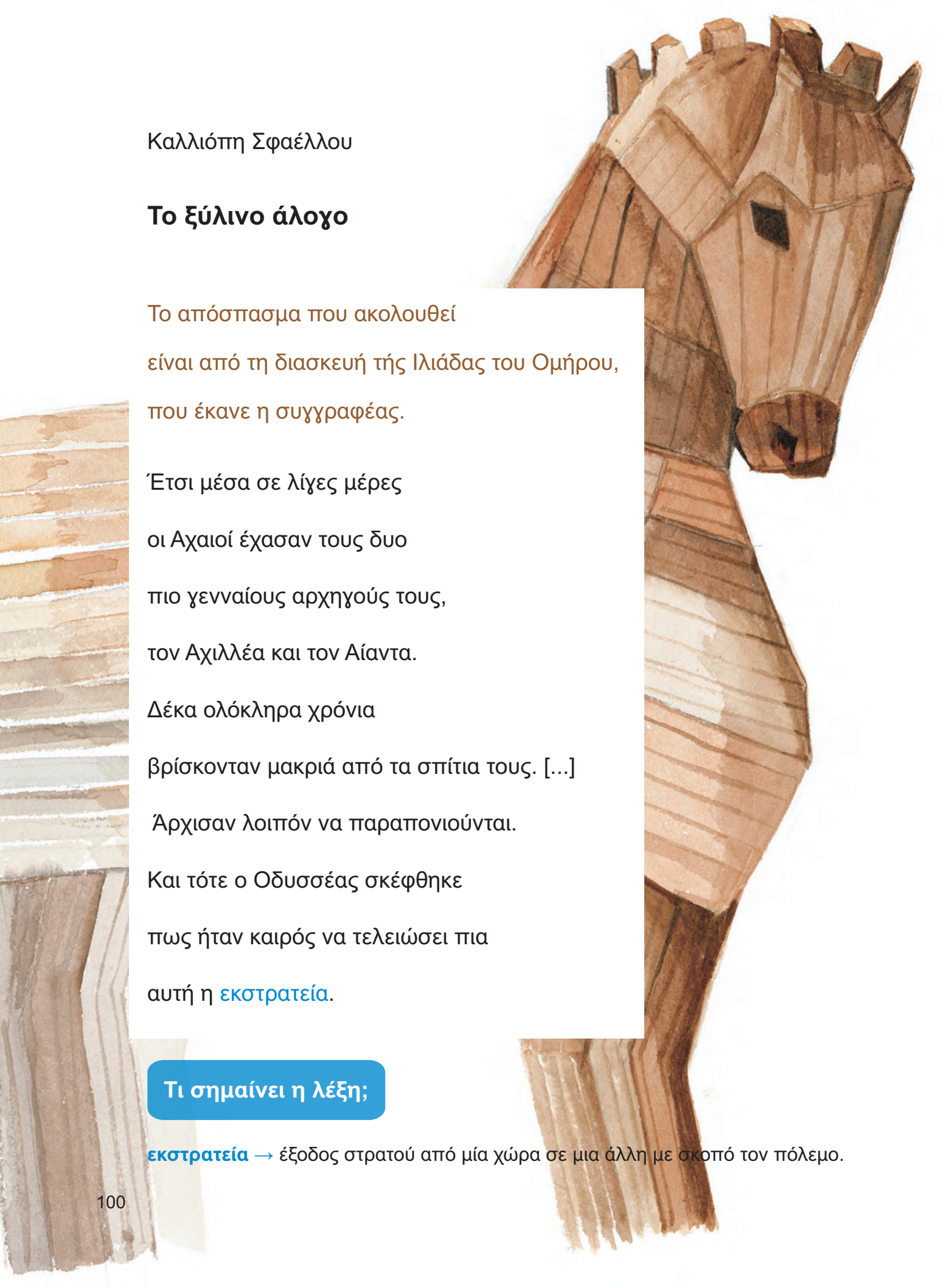

Βούλα Μάστορη (Αγχίνιο 1945)

Γράφει βιβλία για παιδιά και νέους.

«Όμορφή μου, καλή, γλυκιά πατρίδα»

Καλλιόπη Σφαέλλου

Το ξύλινο άλογο

Το απόσπασμα που ακολουθεί
είναι από τη διασκευή της Ιλιάδας του Ομήρου,
που έκανε η συγγραφέας.

Έτσι μέσα σε λίγες μέρες
οι Αχαιοί έχασαν τους δυο
πιο γενναίους αρχηγούς τους,
τον Αχιλλέα και τον Αίαντα.

Δέκα ολόκληρα χρόνια
βρίσκονταν μακριά από τα σπίτια τους. [...]

Άρχισαν λοιπόν να παραπονιούνται.

Και τότε ο Οδυσσέας σκέφθηκε
πως ήταν καιρός να τελειώσει πια
αυτή η **εκστρατεία**.

Τι σημαίνει η λέξη;

εκστρατεία → έξοδος στρατού από μία χώρα σε μια άλλη με σκοπό τον πόλεμο.

Κι αφού δεν υπήρχαν πια
οι πιο άξιοι αρχηγοί,
ποια ελπίδα είχαν
να κατακτήσουν **το Ίλιο**
με τη δύναμη των όπλων;
Δυνατότερη όμως από τα όπλα
είναι η πονηριά.

Κι ακούστε τι σκέφτηκε
ο παμπόνηρος Οδυσσέας:
Πήγε και πρότεινε στον Αγαμέμνονα
να φτιάξουν με ξύλα ένα πελώριο άλογο,
κούφιο στο εσωτερικό του,
με μια κρυφή **καταπακτή** στο μέρος της κοιλιάς.
Από εκεί θα μπορούσαν να μπεινοβγαίνουν
τέσσερις πέντε άνδρες.

Τι σημαίνει η λέξη;

Ίλιον → η Τροία

κούφιος → άδειος

καταπακτή → άνοιγμα

Θα έλεγαν λοιπόν
πως ετοιμάζονται να φύγουν
και πως άφηναν αυτό το ξύλινο άλογο
σαν **αφιέρωμα** στον Απόλλωνα.
Οι Τρώες σίγουρα θα έτρεχαν να το παραλάβουν
και να το βάλουν στην πόλη τους. [...]
Και τότε οι Αχαιοί,
που θα ήταν κλεισμένοι στην κοιλιά του αλόγου,
θα έβγαιναν τη νύχτα
και θ' άνοιγαν τις πύλες των τειχών
για να μπουν οι σύντροφοί τους.
Έτσι και έγινε.
Έφτιαξαν το ξύλινο πελώριο άλογο
κι ο Οδυσσέας με τέσσερις συντρόφους του
κρύφτηκαν μέσα στην κοιλιά του.

Τι σημαίνει η λέξη;

αφιέρωμα → δώρο για τους θεούς

Οι σύντροφοί τους
το έσυραν κοντά στα τείχη
σαν αποχαιρετιστήριο δώρο στον Απόλλωνα.

Οι Τρώες πάνω από το τείχος
το έβλεπαν με θαυμασμό
και περίμεναν ανυπόμονα
πότε θα έφευγαν οι Αχαιοί
για να το βάλουν στην πόλη.

Μόνον ο Έλενος, ο **μάντης**
τους φώναζε πως αυτό ήταν **τέχνασμα**
και δεν έπρεπε να ξεγελαστούν.

Μα δεν τον άκουσαν.
Έβαλαν μέσα το ξύλινο άλογο,
τον «Δούρειο ίππο»,
όπως τ' ονόμαζαν.

Τι σημαίνει η λέξη;

μάντης → αυτός που μπορούσε να εξηγήσει

τα σημάδια των θεών και να δει το μέλλον.

τέχνασμα → κόλπο

Τη νύχτα στα σκοτεινά
οι άντρες που ήταν κλεισμένοι
μέσα στο άλογο
ξεπήδησαν από την καταπακτή
κι έτρεξαν ν' ανοίξουν διάπλατα τις πύλες του τείχους.
Η Τροία ήταν χαμένη πια.
Σε λίγο κοκκίνισε ο ορίζοντας
αλλά δεν ήταν από τον ήλιο που ανέτειλε.
Ήταν από τις φωτιές
που έκαιγαν την πόλη του Πριάμου.

Διάλεξε τη σωστή απάντηση.

1. Ποιους γενναίους πολεμιστές έχασαν οι Αχαιοί;

Οι Αχαιοί έχασαν.....

A) τον Αχιλλέα και τον Αίαντα.

B) τον Οδυσσέα και τον Αχιλλέα.

Γ) τον Αγαμέμνονα και τον Μενέλαο.

2. Τι σκέφτηκε ο παμπόνηρος Οδυσσέας;

Ο παμπόνηρος Οδυσσέας σκέφτηκε

A) να φύγουν όλοι από την Τροία.

B) να φτιάξουν ένα κούφιο ξύλινο άλογο

και να κρυφτούν μέσα στην κοιλιά του.

Γ) να επιτεθούν στους Τρώες τη νύχτα.

3. Τι έλεγαν ότι ήταν αυτό το ξύλινο άλογο;

Έλεγαν ότι αυτό το ξύλινο άλογο ήταν.....

A) δώρο των Αχαιών στους Τρώες.

B) δώρο των Αχαιών στο θεό Απόλλωνα.

Γ) δώρο των θεών στους Τρώες.

4. Τι έκαναν οι Τρώες, όταν είδαν τον Δούρειο ίππο;

Όταν είδαν τον Δούρειο Ίππο, οι Τρώες

A) τον έβαλαν μέσα στην πόλη τους.

B) τον άφησαν έξω από την πόλη.

Γ) τον πέταξαν στη θάλασσα.

5. Τι έγινε στο τέλος;

Στο τέλος,

A) οι Αχαιοί μπήκαν στην Τροία και την έκαψαν.

B) οι Τρώες κατάφεραν να γλιτώσουν από τους Αχαιούς.

Γ) οι Τρώες πήραν το ξύλινο άλογο και το έβαλαν στο ναό
του Απόλλωνα.

Καλλιόπη Σφαέλλου (Αλεξάνδρεια 1912- Αθήνα 2001)

Ήταν δημοσιογράφος

και συγγραφέας παιδικών βιβλίων.

Όμηρος

Είναι ο μεγαλύτερος αρχαίος Έλληνας ποιητής.

Λέγεται ότι γεννήθηκε στη Χίο ή στη Σμύρνη.

Έγραψε για τα κατορθώματα των Ελλήνων

στον Τρωικό πόλεμο

και για τις περιπέτειες τους Οδυσσέα

μέχρι να γυρίσει στην πατρίδα του την Ιθάκη.

Νώντας Έλατος

Ένας περίπατος στην πόλη

Ήταν η ώρα να ξεκινήσουν.

Η μητέρα φόρεσε στο Χάρη

το μικρό του πανωφόρι.

Μέσα στο σπίτι φορούσε το **χιτώνα**,

που του έφτανε ως τα γόνατα.

Έπειτα του πέρασε στα πόδια τα πέδιλα.

Στο σπίτι μέσα

περπατούσε πάντοτε ξυπόλυτος.

Τι σημαίνει η λέξη;

χιτώνα → ρούχο που φορούσαν οι αρχαίοι Έλληνες

Ύστερα οι αδερφούλες του,
η Αγλαΐα και η Ροδόπη τον φίλησαν.
Θα νόμιζε κανείς πως θα έφευγε
για μακρινό ταξίδι.
Τότε ο πατέρας του
τον πήρε από το χέρι,
γιατί ήθελε την πρώτη μέρα
να τον οδηγήσει ο ίδιος στο δάσκαλο.
Έτσι βγήκαν έξω
και πίσω τούς ακολουθούσε ο Λίχας.
Οι δρόμοι στην Αθήνα ήταν πολύ στενοί
και τα σπίτια δεν είχαν παράθυρα προς το δρόμο.
Οι Αθηναίοι δεν έχτιζαν πολυτελή σπίτια
για τον εαυτό τους,
αλλά για τους θεούς που λάτρευαν.

Τι σημαίνει η λέξη;

πολυτελής → πολύ πλούσιος

Ψηλά και πάνω από την πόλη
βρισκόταν η Ακρόπολη με τους μαρμαρένιους ναούς.
Οι ναοί αυτοί ήταν βαμμένοι σε μερικές μεριές τους
γαλάζιοι, κόκκινοι και χρυσοί
και είχαν παράξενες μορφές στα **αετώματα**. [...]
– Πατέρα, παρακάλεσε ο Χάρης,
πάρε με στην Ακρόπολη!
Είμαι αρκετά μεγάλος για να πάω.
– Θα σε πάω, να είσαι βέβαιος,
του είπε ο πατέρας,
μα σήμερα θα πας στο σχολείο.
Γρήγορα έφτασαν στον ανοιχτό χώρο της αγοράς.
Τι θόρυβος, ζωή και κίνηση και χρώμα!
Όμορφες ανθοπώλισσες πουλούσαν λουλούδια. [...]
– Πάρτε μενεξέδες, ζουμπούλια, τριαντάφυλλα!

Τι σημαίνει η λέξη;

αέτωμα → το τριγωνικό μέρος στο μπροστινό μέρος των αρχαίων ναών,
πάνω από τις κολόνες

– Εδώ τ' αρχοντικά **ιμάτια**,
φώναζε ένας ψηλός άνδρας
που πουλούσε λευκούς και **πορφυρούς** μανδύες.

– Παιχνίδια διάφορα για παιδιά,
ξελαρυγγιζόταν άλλος
που πουλούσε μάλλινα και δερμάτινα τόπια
κι άλλα τέτοια παιχνίδια.

Πρώτη φορά βρέθηκε ο Χάρης
μέσα σε τόσο θόρυβο. [...]

– Στάσου μια στιγμή, πατέρα,
παρακάλεσε ο Χάρης.

Περνούσαν από την Ποικίλη Στοά.[...]

Η στοά ήταν μακριά, τετράπλευρη,
με τους τρεις τοίχους κλειστούς
και μπροστά ανοιχτή
και στηριγμένη σε κολόνες.

Τι σημαίνει η λέξη;

ιμάτια → ρούχα

πορφυρός → βαθύκόκκινος

Πρώτη φορά ο Χάρης
έβλεπε τόσο ζωντανές ζωγραφιές.
Είδε τους πολεμιστές που κατακτούσαν την Τροία,
τις Αμαζόνες καβάλα στα άγρια άλογά τους
και τη μάχη του Μαραθώνα.
– Α, να η πρώτη **συμπλοκή** με τους Πέρσες·
να εκεί που τρέχουν στους βάλτους·
και τώρα στην παραλία·
ω, νάτος ο Κυνέχειρος!...
Κι αυτά τη στιγμή που σταμάτησε [...]
ο πατέρας του, ο Θεαγένης,
για να αγοράσει δυο κούκλες
για τις κόρες του,
την Αγλαΐα και την Ροδόπη.
Έπειτα τραβώντας τον από το χέρι του είπε.
– Η αγορά δεν είναι κατάλληλο μέρος για παιδιά.

Τι σημαίνει η λέξη;

συμπλοκή → μάχη

– Ε, Θεαγένη, φώναξε ένας φίλος,
πού πηγαίνεις τόσο βιαστικός;
– Πάω το γιο μου στο σχολείο,
απάντησε περήφανα ο Θεαγένης.
Μόλις έβγαιναν από την αγορά
τους χαιρέτησε άλλος φίλος,
ο Επικύδης.
– Πάμε στην Πνύκα, Θεαγένη.
Ο Φιντίας θα μας μιλήσει
για την αγορά νέων πλοίων.
– Και βέβαια θα έλθω,
απάντησε ο Θεαγένης.
Πρώτα όμως
πρέπει να πάω το γιο μου στο σχολείο.
– Το γιο σου! Τι ωραία! είπε ο Επικύδης,
που είχε μονάχα κορίτσια.
Ο Χάρης ένωσε πως ο πατέρας του
τον κρατούσε πιο σφιχτά.
Τι ωραίος που ήταν ο κόσμος!

Διάβασε για να μάθεις

τι είναι οι διάλογοι και τι οι περιγραφές.

Στο κείμενο αυτό

υπάρχουν διάλογοι και περιγραφές.

Διάλογοι είναι τα σημεία του κειμένου

όπου ο Χάρης μιλάει με τον πατέρα του

ή όπου ο πατέρας του

μιλάει με άλλους φίλους του.

Περιγραφές είναι τα σημεία

όπου ο συγγραφέας περιγράφει

με λεπτομέρειες και όμορφες εικόνες τα μέρη

από τα οποία πέρασε ο Χάρης.

Δραστηριότητες

1. Ο μικρός Χάρης πηγαίνει πρώτη μέρα

στο σχολείο.

Περνά από διάφορες περιοχές

και βλέπει όμορφες εικόνες.

Γράψε τις κατάλληλες λέξεις στα κενά

για να δεις κι εσύ

αυτές τις όμορφες εικόνες!

(παιχνίδια, στενοί, λουλούδια, παράθυρα, μανδύες, ζωγραφιές)

Οι δρόμοι στην Αθήνα ήταν πολύ

Τα σπίτια δεν είχαν

Στην αγορά ανθοπώλισσες

πουλούσαν

Ένας ψηλός άνδρας πουλούσε

λευκούς και πορφυρούς

Ένας άλλος άνδρας

πουλούσε διάφορα

Στην Ποικίλη Στοά

υπήρχαν πολύ ζωντανές

Δραστηριότητες

2. Ο καθένας μας θυμάται
την πρώτη του μέρα στο σχολείο.
Γράψε στο σημειωματάριο
την πιο όμορφη στιγμή
που θυμάσαι
από την πρώτη σου μέρα στο σχολείο

Νώντας Έλατος (1871-1951)

Ήταν ποιητής και εκπαιδευτικός.

Έγραψε τα πρώτα σχολικά βιβλία

Στη **δημοτική** γλώσσα.

Τι σημαίνει η λέξη;

δημοτική γλώσσα → η γλώσσα που μιλιέται από το λαό.

Ρήγας Βελεστινλής

Θούριος

Το θέμα του ποιήματος

είναι η επιθυμία του ποιητή για ελευθερία.

Με το ποίημά του

προσπαθεί να πείσει τους Έλληνες

να ξεσηκωθούν εναντίον των Τούρκων.

Προσπαθεί να τους πείσει

να πολεμήσουν για την ελευθερία τους,

να μην είναι πια σκλάβοι των Τούρκων.

Ως τότε, παλικάρια, να ζούμεν στα στενά,
μονάχοι, σαν λιοντάρια,
στες ράχες, στα βουνά;
Σπηλιές να κατοικούμεν,
να βλέπομεν κλαδιά,
να φεύγομ' απ' τον κόσμον,
για την πικρή σκλαβιά;
Να χάνομεν αδέρφια, πατρίδα και γονείς,
τους φίλους, τα παιδιά μας
κι όλους τους συγγενείς;
Κάλλιο 'ναι μίας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνοι σκλαβιά και φυλακή!

Τι σημαίνει η λέξη;

στες → στις

για την πικρή σκλαβιά → εξαιτίας της σκλαβιάς

κάλλιο'ναι → καλύτερα είναι

Ρήγας Βελεστινλής (Βελεστίνο Θεσσαλίας 1757- Βελιγράδι 1798)

Ο Ρήγας Βελεστινλής ήταν από τους πρώτους
που υποστήριξε την Επανάσταση
εναντίον των Τούρκων.

Έζησε στην Κωνσταντινούπολη, στη Βλαχία
και στη Βιέννη.

Με τα κείμενά του προσπαθούσε
να πείσει τους Έλληνες
αλλά και τους άλλους Βαλκανικούς λαούς
να ξεσηκωθούν εναντίον των Τούρκων.

Υποστήριζε την ελευθερία
και καταδίκασε τη σκλαβιά!

Δημοτικό τραγούδι

Το μικρό κλεφτόπουλο

Στο ποίημα ένα μικρό κλεφτόπουλο

Δεν χορεύει και δεν γλεντάει

με τους υπόλοιπους κλέφτες.

Κάθεται στην άκρη μόνο του

και μιλάει στο τουφέκι του.

Η ζωή των κλεφτών ήταν επικίνδυνη,

γ' αυτό τα τουφέκια τους

ήταν οι πιστοί τους σύντροφοι

και οι καλύτεροί τους φίλοι.

Έτσι κι εδώ το μικρό κλεφτόπουλο

μιλά στο τουφέκι του,

τον πιστό του φίλο,

και το ευχαριστεί που τον έσωσε

από τόσους κινδύνους.

Ακόμα του ζητά να συνεχίσει

να τον προστατεύει από τους εχθρούς.

Χορεύουν τα κλεφτόπουλα,
γλεντάνε τα καημένα,
κι ένα μικρό κλεφτόπουλο
δεν παίζει, δε χορεύει,
μόν' τ' άρματα συγύραγε και το σπαθί **τροχάει**.
«Τουφέκι μου περήφανο,
σπαθί μου παινεμένο,
πολλές φορές με γλίτωσες,
βόηθα και τούτ' την ώρα,
να σ' ασημώσω **μάλαμα**
να σε **σμαλτώσω** ασήμι ...».

Τι σημαίνει η λέξη;

τροχάει → ακονίζει

μον' → μόνο

μάλαμα → χρυσάφι

να σε σμαλτώσω → να σε στολίσω

Δημοτικά Τραγούδια

Τα δημοτικά τραγούδια
γράφονταν από το λαό
και μιλούσαν για θέματα
της καθημερινής ζωής
των απλών ανθρώπων.

Το συγκεκριμένο δημοτικό τραγούδι
είναι ένα κλέφτικο τραγούδι.

Τα κλέφτικα τραγούδια
μιλούσαν για τη ζωή
των αρματολών και των κλεφτών
την εποχή της Τουρκοκρατίας.

Διονύσιος Σολωμός

Ελεύθεροι πολιορκημένοι

Το **απόσπασμα** αυτό

είναι από το ποίημα του Διονυσίου Σολωμού

«Ελεύθεροι πολιορκημένοι».

Τα γεγονότα που περιγράφει

έχιναν τον Απρίλιο του 1826.

Οι Τούρκοι **πολιορκούν** το Μεσολόγγι.

Όμως, οι κάτοικοι αρνούνται να **παραδοθούν**.

Περνάνε πολύ δύσκολα.

Υποφέρουν από πείνα και αρρώστιες.

Τι σημαίνει η λέξη;

απόσπασμα → το μέρος ενός ποιήματος ή ενός βιβλίου

πολιορκώ → ο στρατός του εχθρού έχει περικυκλώσει την πόλη

και δεν αφήνει να μπουν μέσα τρόφιμα, νερό και άλλα.

Ο σκοπός τους είναι οι κάτοικοι της πολής να παραδωθούν.

παραδίδομαι → χάνω την ελευθερία μου

(Δεν έχουν να φάνε και αρρωσταίνουν συνεχώς)

Στον κάμπο του Μεσολογίου

δεν ακούγεται τίποτα.

Οι μανάδες δεν έχουν να ταΐσουν τα παιδιά τους

και ζηλεύουν τα πουλάκια

που τρώνε διάφορα σποράκια.

Οι πολεμιστές του Μεσολογίου

δεν έχουν πια δυνάμεις.

Δεν αντέχουν ούτε τα όπλα τους

να σηκώσουν.

Όλα αυτά συμβαίνουν την Άνοιξη.

Η φύση είναι ανθισμένη και όμορφη.

Με την ομορφιά της αυτή

είναι σαν να λέει στους πολιορκημένους

να παρατήσουν τη μάχη και να παραδοθούν.

Τι σημαίνει η λέξη;

πολιορκημένοι → αυτοί που βρίσκονται σε πολιορκία,

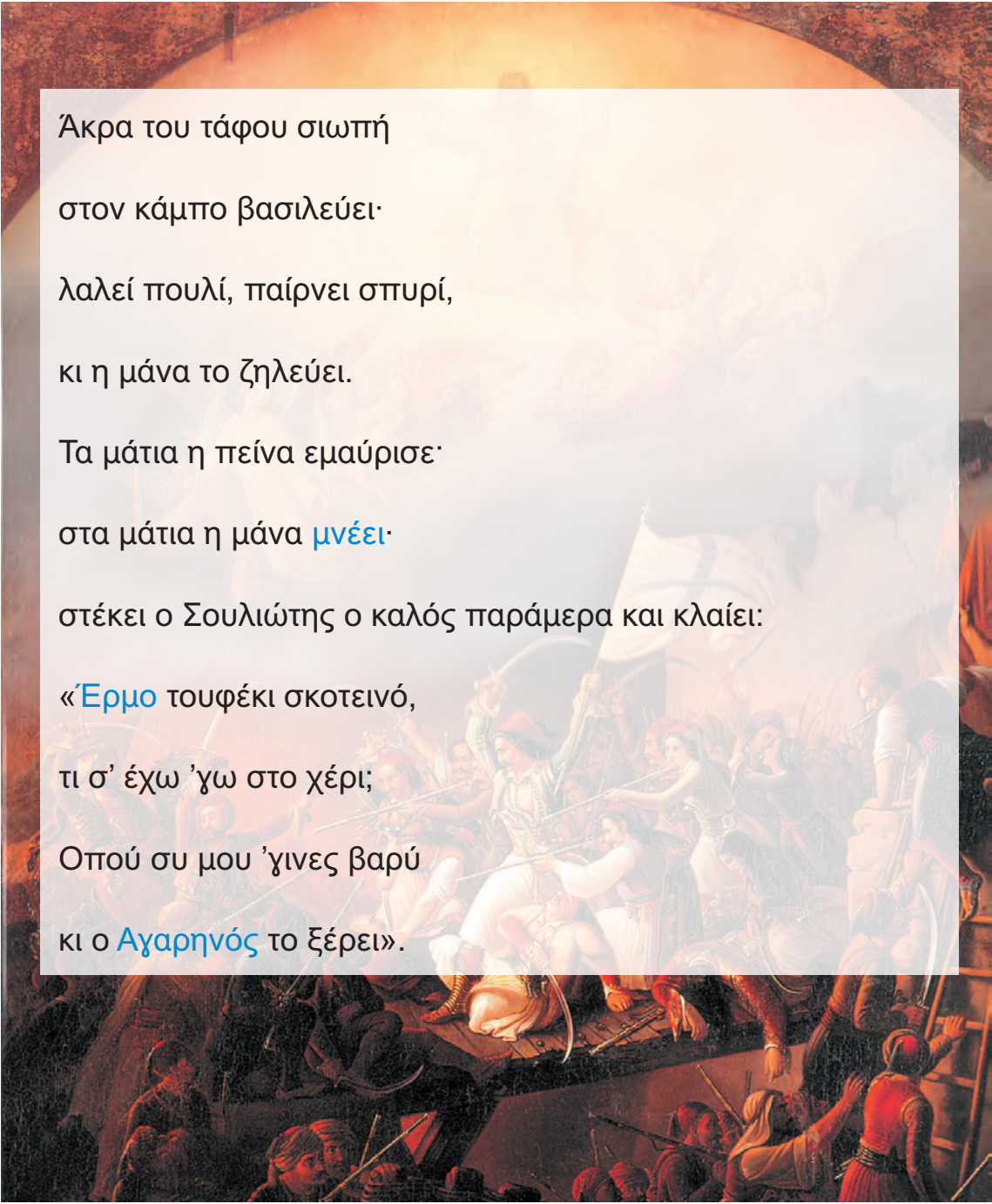
εδώ: οι κάτοικοι του Μεσολογίου

Έτσι θα μπορέσουν να ζήσουν
και να χαρούν την ομορφιά της φύσης.
Οι πολιορκημένοι όμως
βάζουν την αγάπη για την πατρίδα
πάνω από τη ζωή τους.
Δεν θέλουν να παραδοθούν στους Τούρκους.

Θεόδωρος Βρυζάκης (1814 - 1878),
Η Έξοδος του Μεσολογγίου

Άκρα του τάφου σιωπή
στον κάμπο βασιλεύει·
λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί,
κι η μάνα το ζηλεύει.
Τα μάτια η πείνα εμαύρισε·
στα μάτια η μάνα **μνέει**·
στέκει ο Σουλιώτης ο καλός παράμερα και κλαίει:
«**Έρμo** τουφέκι σκοτεινό,
τι σ' έχω 'γω στο χέρι;
Οπού συ μου 'γινες βαρύ
κι ο **Αγαρηνός** το ξέρει».

Τι σημαίνει η λέξη;

μνέει → ορκίζεται

έρμο → έρημο, μοναχό

Αγαρηνός → Τούρκος

Διονύσιος Σολωμός (Ζάκυνθος 1798 - Κέρκυρα 1857)

Είναι ο εθνικός μας ποιητής.

Στα ποιήματά του

μιλάει για τους αγώνες των Ελλήνων

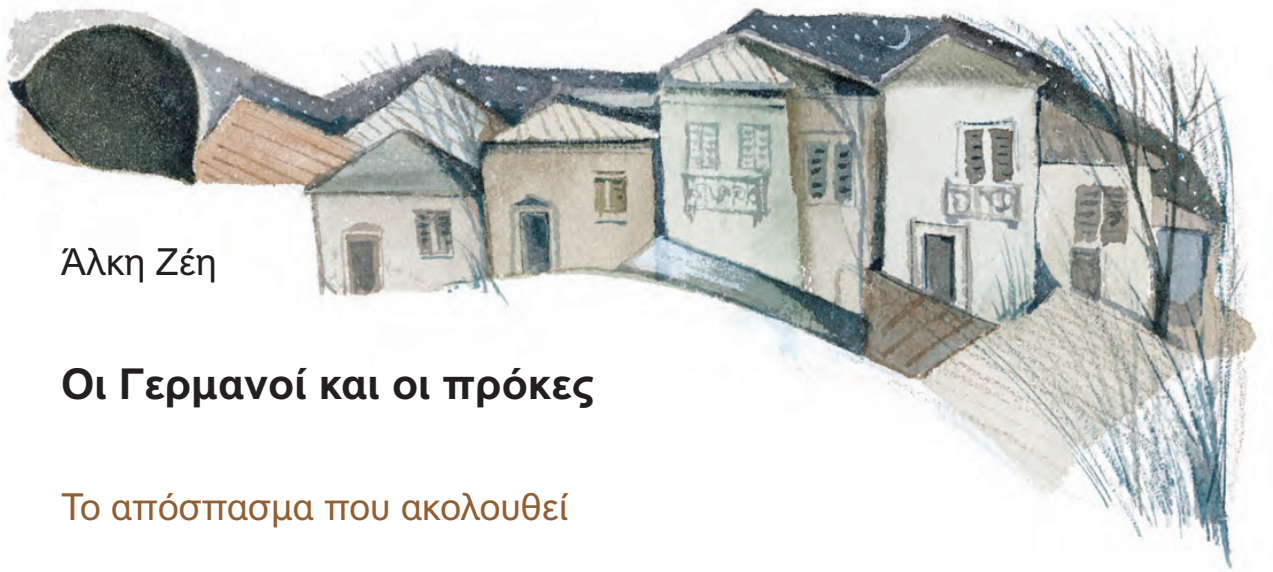
και για την προσπάθειά τους

να είναι και πάλι ελεύθεροι.

Έγραψε τον Ύμνο εις την Ελευθερίαν,

τον εθνικό μας ύμνο.

Άλκη Ζέη

Οι Γερμανοί και οι πρόκες

Το απόσπασμα που ακολουθεί
είναι από το μυθιστόρημα της Άλκης Ζέη
«Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου».

Μιλά για τη **γερμανική κατοχή**

στην Αθήνα του 1941-44.

Ο λαός αντιστεκόταν όπως μπορούσε.

Ορισμένες φορές

αντιστέκονταν και τα παιδιά

με το δικό τους τρόπο.

Στο κείμενο θα διαβάσουμε

τι έκαναν τα παιδιά

για να προκαλέσουν προβλήματα

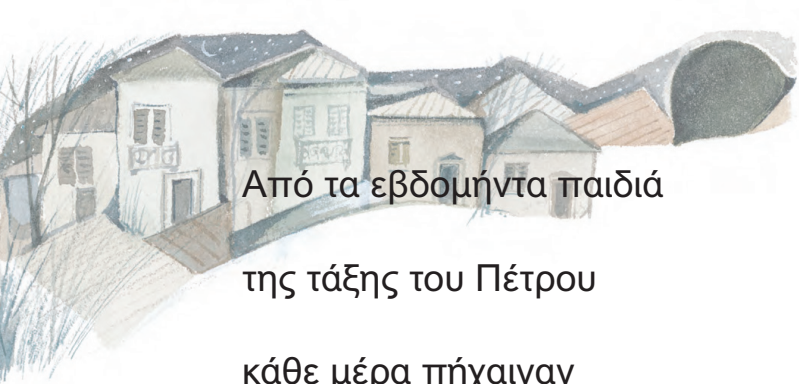
στους γερμανούς.

Τι σημαίνει η λέξη;

γερμανική κατοχή → όταν οι Γερμανοί είχαν κατακτήσει την Ελλάδα

Με το σχολείο του Πέτρου
τα πράγματα ήταν χειρότερα.
Το είχαν κλείσει οι Ιταλοί
και τώρα τα μαθήματα
γίνονταν σ' ένα πρώην γκαράζ.
Κάτω ήταν σκληρό, πατημένο χώμα,
γεμάτο ξεραμένα λάδια.
Από την τεράστια σιδερένια πόρτα,
ακόμα κι αν ήτανε κλειστή,
έμπαινε κρύο.
Σε κάθε γωνιά έκανε μάθημα
κι από μία τάξη του Δημοτικού.
Πολλές φορές,
αν έλειπε κανένας δάσκαλος,
κάναν μάθημα δυο και τρεις τάξεις μαζί.
Τελείωναν στις δώδεκα,
γιατί μετά ερχόταν το Γυμνάσιο.
Πολλές φορές, όταν σχολούσε,
συναντούσε το Γιάννη[...]

Από τα εβδομήντα παιδιά

της τάξης του Πέτρου

κάθε μέρα πήγαιναν

περίπου τα 20.

Ο κύριος Λουκάτος

δε διάβαζε πια τον κατάλογο

για να βάλει απουσία,

κι ούτε ρωτούσε κανέναν,

«γιατί άργησες;»[...]

Δεν κρατούσε πια βέργα,

δεν έλεγε «σκασμός»

κι ούτε την αγαπημένη του φράση:[...]

«Θα σε στείλω να κόβεις ξύλα».

Την πρώτη μέρα που πήγανε για μάθημα,

δεν τον αναγνώρισαν.

Τους είπε «καλά μου παιδάκια»

και τους ρώτησε αν φάγανε το πρωί.

Σήκωσε το χέρι της μονάχα η Νιούρα,

η κόρη του φούρναρη.

Από τη μέρα που τους είπε ο Γιάννης,
«Σας θέλω», συνήθιζαν να έρχονται στις πέντε
να τον περιμένουν να σχολάσει.

Στην αρχή ο Πέτρος νόμιζε
πως θα τον θέλει πάλι
κάτι να του πει για την Αντιγόνη,
μα ο Γιάννης, αυτή τη φορά,
ούτε τον ρώτησε τι κάνει η αδελφή του.

Τους έπιασε από τους ώμους,
εκείνον και το Σωτήρη,
[...]και βγήκανε στη μεγάλη λεωφόρο.

Στάθηκαν σ' ένα υψωματάκι
και χάζευαν τα τεράστια γερμανικά φορτηγά
που περνούσανε
και νόμιζες ότι έλειωνε η ασφαλτος από το βάρος τους.
--Τι διάολο κουβαλάνε;
ρωτάει ο Σωτήρης.

– Πολεμικό υλικό,
το πάνε στο Κέντρο χημικού πολέμου,
απάντησε ο Γιάννης
και κάτι ψαχούλεψε μέσα στο μπλούζα του.

Ύστερα τους κοίταξε πονηρά.

– Τι λέτε, τους σκάμε κανένα λάστιχο;

– Πώς; Πετάχτηκαν κι οι δυο μαζί.

Ο Γιάννης έβγαλε από το μπλούζα του
μια χαρτοσακούλα.

Ήτανε γεμάτη κοντόχοντρες πρόκες
με μεγάλο κεφάλι.

Άρχισαν να τις πετάνε με φόρα,
λες κι ήτανε χαρτοπόλεμος,
κατά την άσφαλτο.

Κρύφτηκαν μετά
και περίμεναν το πρώτο αυτοκίνητο [...]
Ξαφνικά ακούστηκε ένας ξερός **κρότος**
σαν πιστολιά.

Ο Σωτήρης κι ο Πέτρος κόλλησαν στη γη.

Ο Γιάννης τους σφύριξε στο αυτί:

– Έσκασε, έσκασε..., [...]

Με πολλή προφύλαξη
κοιτάζανε κι οι τρεις τους
το βαρύ φορτηγό
που είχε σταματήσει λίγο πιο κάτω
κι η μηχανή του λαχάνιαζε.

Τι σημαίνει η λέξη;

κρότος → δυνατός ήχος

Κατέβηκε από μέσα ένας Γερμανός

κι ύστερα άλλοι δυο

και προσπαθούσαν ν' αλλάξουνε τη ρόδα.

– Έχουνε δουλειά για ώρα,

λέει ο Γιάννης.

Τούτο δω είναι ολόκληρο φρούριο.

– Οι δικές μου πρόκες ήτανε,

είπε ο Σωτήρης,

εγώ τις πέταξα κατά κει.

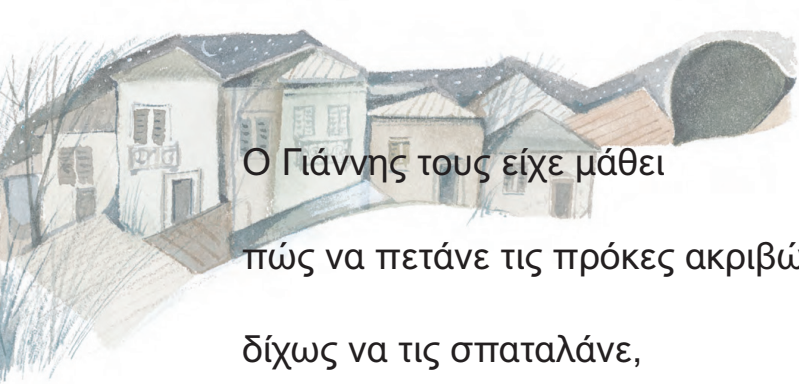
---Τρέχα να το **κοκορευτείς**,
τον ψευτομάλωσε ο Γιάννης.
Πέρα από την ανηφόρα,
ξεπρόβαλε η μούρη ενός άλλου φορτηγού.
Ο Γιάννης όμως
τους πήρε βιαστικά από το χέρι
και φύγανε.
Μόλις έφτασαν στα **σοκάκια**,
ακούστηκε πάλι ο ξερός κρότος.
– Τώρα ήτανε οι δικές μου πρόκες,
γέλασε ο Γιάννης.
Από τότε, ο Πέτρος κι ο Σωτήρης
πήγαιναν κάθε τόσο στο υψωματάκι
που κοίταζε τη μεγάλη λεωφόρο,
αλλάζοντας πάντα στέκι
να μην τους βρουν οι Γερμανοί.

Τι σημαίνει η λέξη;

κοκορεύομαι → υπερηφανεύομαι, λέω ότι είμαι ο καλύτερος

σοκάκια → στενά δρομάκια

Ο Γιάννης τους είχε μάθει

πώς να πετάνε τις πρόκες ακριβώς,

δίχως να τις σπαταλάνε,

κι ο ίδιος δεν ερχότανε πια μαζί τους.

Την τελευταία φορά

πήγανε μ' όλη την ομάδα τού **φουτμπόλ**

και το βρήκανε πως είναι πολύ πιο διασκεδαστικό.

Φουτμπόλ παίζεις κάθε μέρα.

Έσκασε, όμως, μόνο ένα λάστιχο

και κοντέψανε να δαρθούνε,

γιατί ο καθένας έλεγε

πως ήτανε το δικό του καρφί.

Δεν μπορέσανε να ξαναπάνε,

άρχισε να φυσάει για μέρες

τόσο δυνατός αέρας,

που οι πρόκες δεν έφταναν

εκεί που τις πετούσανε.

Τι σημαίνει η λέξη;

φουτμπόλ → ποδόσφαιρο

Κι ύστερα ο Γιάννης
δεν μπορούσε να βρει άλλα καρφιά.
– Να τινάξουμε ένα γερμανικό τρένο,
είπε ο Σωτήρης,
δε χρειάζονται πρόκες.
Ο Γιάννης δε γέλασε καθόλου,
όταν το άκουσε,
ούτε τον κορόιδεψε.
– Για το τρένο θα πάρω μονάχα τον Πέτρο,
του είπε σοβαρά.
Εσύ είσαι ζαβολιάρης
και θα θες όλα τα τρένα για δικά σου.

Δραστηριότητες

Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Πώς ήταν το σχολείο του Πέτρου; Περίγραψε το.

.....

.....

.....

.....

.....

2. Πώς μιλούσε ο δάσκαλος με τους μαθητές του;

Βρες τη φράση του κειμένου που δίνει την απάντηση.

.....

.....

.....

.....

.....

3. Γιατί ήταν τόσο καλός ο δάσκαλος με τους μαθητές του;

.....

.....

.....

.....

.....

4. Τι έκαναν τα παιδιά στα γερμανικά φορτηγά;

.....

.....

.....

.....

.....

Άλκη Ζέη (Αθήνα 1925)

Συγγραφέας.

Έγραψε βιβλία για παιδιά και μεγάλους.

Γράφει για θέματα από τη δική της ζωή,

από την ιστορία της χώρας μας

και τους αγώνες του λαού μας.

Μάρω Δούκα

Εδώ Πολυτεχνείο...

Το μυθιστόρημα της Μάρως Δούκα

«Η αρχαία σκουριά»

αναφέρεται σε πρόσφατα ιστορικά γεγονότα
της πατρίδας μας.

Το απόσπασμα που ακολουθεί,
μιλά για την εξέγερση του Πολυτεχνείου
το Νοέμβριο του 1973.

Φοιτητές, εργάτες και μαθητές
είχαν κλειστεί μέσα στο κτίριο του Πολυτεχνείου
ζητώντας να πέσει το δικτατορικό καθεστώς.

Τι σημαίνει η λέξη;

διδασκαλικό καθεστώς → όταν κυβερνά τη χώρα ένα πρόσωπο

ή μία ομάδα που έχει την απόλυτη εξουσία

Το βράδυ της 17ης Νοεμβρίου
η στρατιωτική κυβέρνηση,
για να τους διαλύσει,
διέταξε το στρατό
να μπει μέσα στο Πολυτεχνείο.

Ακούστηκαν οι σειρήνες του νοσοκομειακού.
Ήρθε και στάθηκε μπροστά στην καγκελόπορτα.
Η Αστυνομία, οι ελεύθεροι σκοπευτές,
και τα επίλεκτα Σώματα Ασφαλείας
Το σημάδευαν στα λάστιχα[...].
Μεταφέραν σε πρόχειρα φορεία τους τραυματίες.
Ανοίγαμε χώρο και τους κοιτάζαμε.

Τι σημαίνει η λέξη;

καγκελόπορτα → η κεντρική πύλη του Πολυτεχνείου

επίλεκτα → ειδικά εκπαιδευμένα

Μια κοπέλα δίπλα μου
έβαλε τα κλάματα,
φώναζε ότι δεν μπορεί να βλέπει αίματα.
Ένα αγόρι την πήρε στην άκρη.
Αυτή απορούσε πώς βρέθηκε εδώ μέσα [...].
Κατέβηκε, λέει, τ' απόγεμα
να δει τι γίνεται.
Τα νέα ακούστηκαν σε όλη την Αθήνα
και κατέβηκε να δει τι συμβαίνει.
Βλέπει τη συμμαθήτριά της την Πούλια,
και μπήκε στον **αυλόγυρο**.
Και μέχρι να πουν τα νέα τους
αρχισαν οι αστυνομικοί τα **δακρυγόνα** [...].
Περίμενε να ησυχάσουν τα πράγματα,
όμως, χειροτέρευαν.

Τι σημαίνει η λέξη;

αυλόγυρο → η αυλή

δακρυγόνα → αέρια που προκαλούν δάκρυα

Και να τη τώρα εδώ μέσα,
άγρια μεσάνυχτα.

Θα πεθάνουν οι γονιοί της
απ' την αγωνία τους.

Ένα δίσκο τούς είχε πει πως κατεβαίνει ν' αγοράσει.

Αλλά πού είναι τώρα;

Ήταν πολύ σοβαρή και φοβισμένη·

όσο την καλοκοίταζα,

τόσο τη συμπονούσα.

Έδειχνε έκπληκτη με όλα αυτά

που γίνονταν μπροστά στα μάτια της.

Την αγκάλιασα και της λέω:

«μη φοβάσαι, εδώ μέσα είσαι ασφαλής».

Έρχεται και τ' αγόρι από κοντά.

Την παρηγορεί ότι προστατεύουμε γερά τα κάγκελα –

«είμαστε μια ομάδα ενωμένη και δυνατή,

δε θα τους αφήσουμε να περάσουν».

Έχουμε πληροφορηθεί
ότι άρχισαν να κινούνται τανκς
με κατεύθυνση το Πολυτεχνείο,
ωστόσο πιστεύουμε
ότι το κάνουν για να μας τρομάξουν.
Τα **ασφυξιογόνα** που έριξαν
ήταν η απόδειξη
πως έχουν χάσει την ψυχραιμία τους.

Τι σημαίνει η λέξη;

ασφυξιογόνα → αέρια που δυσκολεύουν την αναπνοή

Ήθελαν να πανικοβάλουν
και να διαλύσουν τις χιλιάδες του κόσμου
που μας συμπαραστέκονταν [...].

Και γενικά καθήκον μας είναι,
αυτήν τη νύχτα, να ελπίζουμε.

Πεθαίνει ο **φασισμός** και το πιστεύουμε.

Δεν μπορούσα, ώρα 11.30΄,
να φανταστώ το τέλος αυτής της νύχτας.

Ψάλλουν τον Εθνικό Ύμνο.

Τ' αυτοκίνητα του Ερυθρού Σταυρού
δυσκολεύονται από τους πυροβολισμούς
να σταματήσουν μπροστά στην πόρτα.

Ψηλά, στο ταρατσάκι του θυρωρείου
υπάρχουν ακόμη παιδιά.

Τι σημαίνει η λέξη;

φασισμός → πολιτική θεωρία που υποστηρίζει ότι ένα έθνος,
ένας λαός, είναι ανώτερο από όλα τα άλλα έθνη
και πρέπει να κυριαρχήσει στα άλλα έθνη.

Δραστηριότητες

Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Πώς πιστεύεις ότι νιώθει η κοπέλα

που βρέθηκε άθελά της μέσα στο Πολυτεχνείο;

.....

.....

.....

.....

2. Τι είπε το αγόρι στην κοπέλα

για να την παρηγορήσει;

.....

.....

.....

.....

3. Πώς πιστεύεις ότι νιώθει το αγόρι

που είναι μέσα στο Πολυτεχνείο;

.....

.....

.....

.....

4. Γιατί έστειλαν οι δικτάτορες τα τάνκς

σύμφωνα με την αφήγηση της ιστορίας;

.....

.....

.....

.....

Μάρω Δούκα (Χανιά 1947).

Σύγχρονη συγγραφέας.

Σπούδασε αρχαιολογία.

Τα βιβλία της μιλάνε για την ιστορία της Ελλάδας

και για τη σύγχρονη πραγματικότητα.

Μαρία Πυλιώτου

Χαρούμενοι χαρταετοί

Το **διήγημα** μιλά

για την κατάσταση που ακολούθησε

μετά την **εισβολή** των Τούρκων

στην Κύπρο το 1974.

Τότε χωρίστηκαν οι Ελληνοκύπριοι

από τους Τουρκοκύπριους.

Τι σημαίνει η λέξη;

διήγημα → σύντομη αφήγηση μιας ιστορίας με

πραγματικά ή φανταστικά γεγονότα και λίγους ήρωες.

εισβολή → όταν οι Τούρκοι μπήκαν με τη βία στην Κύπρο

με σκοπό να την κατακτήσουν

Όταν έφευγαν
φορτωμένοι όλα τους τα πράγματα,
κανένας δεν μπορούσε να πείσει το Γλαύκο
πως δε θα γύριζε σύντομα πίσω.
Κι όμως πέρασε ένας ολόκληρος χρόνος.
Ο πόλεμος τελείωσε,
οι πυροβολισμοί,
οι βομβαρδισμοί σταμάτησαν,
κι αυτοί που έφευγαν μέσα στη φωτιά
αποφάσισαν να γυρίσουν.
Το σπίτι τους βρισκόταν στα «**σύνορα**».
Κανένας δεν μπορούσε να τους εμποδίσει:
«Καλέ, δε φοβάστε; Δυο βήματα πιο κάτω...
Θεέ μου, αν ξαναρχίσουν;».
Πιο πολύ απ' όλους
ήθελαν τα παιδιά.

Τι σημαίνει η λέξη;

σύνορα → το όριο, η διαχωριστική γραμμή
που χωρίζει δύο χώρες μεταξύ τους.

Ο Γλαύκος και η Δανάη.

Ένα χρόνο μακριά από το σπίτι τους
το νοστάλγησαν.

Την αυλή, τις βεράντες, τα δωμάτια.

Και τη μεγάλη τσάρα.

Όταν έφτασαν,

δεν ένιωσαν τίποτα από το φόβο

που προσπαθούσαν οι άλλοι,

συγγενείς και φίλοι,

να τους μεταδώσουν.

Ήταν ένα ήρεμο απριλιάτικο δειλινό.

Ο ουρανός στη δύση ολοκόκκινος

έκανε τα δυο παιδιά να μελαγχολήσουν

και να νοσταλγήσουν τους παλιούς καλούς φίλους.

Βοήθησαν όλοι

και τακτοποιήθηκαν τα πάντα:

έπιπλα, ρούχα, μαγειρικά σκεύη,

βιβλία, όλα μέχρι το βράδυ.

Κοιμήθηκαν κουρασμένα,
ωστόσο ικανοποιημένα
που γύρισαν στο πατρικό τους σπίτι.
Ξημέρωσε Κυριακή.
Ανοιξιάτικη δροσερή.
Τι έκπληξη, Θεέ μου.

Στο δωμάτιό τους ένας μεγάλος χαρταετός.

– Σ' ευχαριστούμε, πατέρα.

Είναι σίγουρα πως κάθισε αργά το βράδυ

να τους τον φτιάξει,

για να μπορέσει να τους χαρίσει

την πρώτη κυριακάτικη χαρά

στο δικό τους σπίτι.

Από μικρά παιδιά παίζανε με τους χαρταετούς

τέτοια εποχή.

Μαζί κι ο πατέρας

που έκανε πάντα σα μικρό παιδί.

– Σ' ευχαριστούμε,

είπανε ξανά και τον φίλησαν.

Χαρούμενα και τα δυο
ανέβηκαν στην τάρατσα.
Ο αέρας πρωινός - δροσερός
φυσούσε από το Νότο.
Και νάτος κιόλας ο χαρταετός
όμορφος - καμαρωτός να πετά
κι όλο να τραβά κατά το Βορρά.
Ο σπάγκος ήταν μακρύς και γερός.
Τον άφησαν όλο.
Πόσο όμορφα νιώθανε.
Σαν τον παλιό καλό καιρό.

Ξαφνικά λίγο πιο κάτω κατά το Βορρά,
λίγο πιο πέρα από τη «**γραμμή**»
από μια άλλη ταρατσα αντίκρυ,
δυο άλλα παιδιά κουνούσαν τα χέρια χαρούμενα
και ξεφώνιζαν.
– Σίγουρα μας καλωσορίζουν,
ψιθύρισε ο Γλαύκος.
– Πρέπει και μεις να φωνάξουμε να μας ακούσουν,
σκέφτηκε η Δανάη.

Τι σημαίνει η λέξη;

γραμμή → η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στους Ελληνοκύπριους
και τους Τουρκοκύπριους

– Τι να πούμε;

– Να, κάτι για να δείξουμε πως θέλουμε να 'μαστε «φίλοι».

Δυο ταρατσες, τέσσερα παιδιά,

μια «γραμμή» ανάμεσά τους

κι ένας χαρταετός.

Ακόμα κι ένα **νήμα** γερό

που ξεκινά από τούτα τα παιδιά

και φτάνει με το χαρταετό ως τ' άλλα.

– Εγώ λέω να γράψουμε στο χαρταετό ένα μήνυμα

Κατάλαβα. Δηλαδή κάτι που να λέει

πως δε θέλουμε πολέμους.

Θέλουμε να ζήσουμε **αδελφωμένα**...

Την άλλη μέρα ο χαρταετός έγραφε: «ΕΙΡΗΝΗ, ΑΓΑΠΗ».

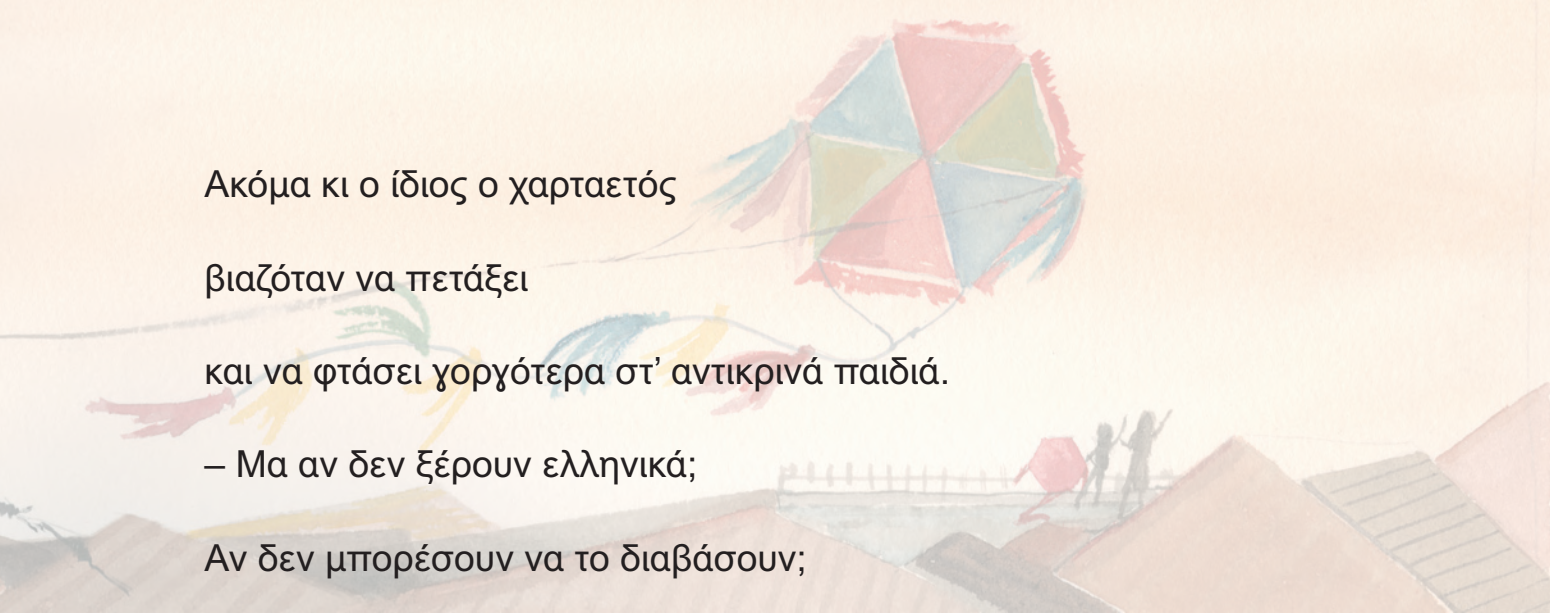
Ευτυχώς φυσούσε πάλι από το Νότο.

Τι όμορφα!

Τι σημαίνει η λέξη;

νήμα → το σκοινί

αδελφωμένα → αγαπημένα, σαν αδέρφια

Ακόμα κι ο ίδιος ο χαρταετός
βιαζόταν να πετάξει
και να φτάσει γοργότερα στ' αντικρινά παιδιά.

– Μα αν δεν ξέρουν ελληνικά;
Αν δεν μπορέσουν να το διαβάσουν;

σκέφτηκε ο Γλαύκος.

– Δεν έχει σημασία, θα καταλάβουν.

Θα το νιώσουν.

Πραγματικά. Ήταν μια χαρούμενη συνάντηση!

Με χαρούμενα ξεφωνητά μια απ' εδώ

και μια απ' εκεί

πέρασαν όλο το δειλινό τους

χωρίς να βαρεθούν.

Την επομένη όταν βγήκαν να πετάξουν το χαρταετό
απογοητεύτηκαν.

Ο αέρας φυσούσε από το Βορρά.

– Πώς θα καταλάβουν οι φίλοι μας τώρα
πως είμαστε στην τάρατσα;

Έμειναν αρκετή ώρα να κοιτάζουν λυπημένα

κατά τη μεριά των απέναντι φίλων.

Πώς θα στείλουν σήμερα το μήνυμά τους;

Ξαφνικά ένας χαρταετός

φάνηκε να ξεκινά από την άλλη μεριά

και να φτάνει ως τη δική τους τaráτσα.

Πέρασε κι αυτός τη «γραμμή»

πάνω από τα φυλάκια

και τα σύρματα

και νάτον περήφανος μπροστά τους.

Κάτι έγγραφε κι αυτός

σε μια γλώσσα που δεν ήξεραν

να τη διαβάσουν.

Όμως τα παιδιά κατάλαβαν,

ένιωσαν το μήνυμά τους

και φώναξαν χαρούμενα:

– Ζήτω...

Ξεφώνιζαν κι αυτά,

ξεφώνιζαν κι εκείνα.

Ήταν μια χαρούμενη,
τρελή ανταλλαγή ζητωκραυγών,
αγάπης, φιλίας.
Βλέποντάς τα ένας ξένος
ποτέ δεν θα πίστευε
πως ένα χρόνο πριν
η ανταλλαγή αυτή ήταν φωτιά,
σφαίρες, αίμα, θάνατος.
Όχι, προς Θεού, η ανταλλαγή αυτή
δε γινόταν από παιδιά.
Αν τα ρωτούσαν,
θα 'ταν όλα αλλιώτικα...
Οι παιδικές καρδιές
βρήκαν το φυσικό τους ρυθμό.
Ξέχασαν τα λάθη των μεγάλων.
Δυο τaráτσες, τέσσερα παιδιά,
μια «γραμμή» ανάμεσά τους
κι ένας χαρταετός κάθε φορά
που φυσά από Νότο ή από Βορρά.

Και το νήμα τόσο γερό
να ξεκινά πότε από τούτα
κι άλλοτε από κείνα τα παιδιά
και να τους φέρνει κοντά.
– Αν αφήσουμε όλοι
να πετάξουν τέτοιους χαρταετούς
σκέφτηκε η Μάνα,
τότε δεν θα υπάρχουν πια «χραμμές»,
τότε θα λειώσουν τα σύρματα.
Δεν θ' αντέξουν κάτω από τέτοια αγάπη...

Δραστηριότητες

Κύκλωσε τη σωστή απάντηση

1. Γιατί έφυγαν ο Γλαύκος και η Δανάη

από το πατρικό τους σπίτι;

Ο Γλαύκος και η Δανάη έφυγαν από το πατρικό

τους.....

A) γιατί μετακόμισαν σε άλλη πόλη.

B) γιατί γινόταν πόλεμος.

2. Πώς ένιωσαν τα παιδιά

όταν γύρισαν στο πατρικό τους;

Όταν γύρισαν στο πατρικό τους, τα παιδιά ένιωσαν]

A) ικανοποίηση και χαρά.

B) φόβο και ανησυχία.

3. Τι τους χάρισε ο πατέρας τους

ένα κυριακάτικο πρωί;

Ένα Κυριακάτικο πρωί ο πατέρας τους, τους χάρισε.....

A) ένα ξύλινο παιχνίδι.

B) ένα χαρταετό.

4. Ποιούς είδαν τα παιδιά στην απέναντι τaráτσα;

Στην απέναντι τaráτσα είδαν

A) δυο παιδιά να τους χαιρετούν.

B) δυο στρατιώτες να φυλάνε τα σύνορα.

5. Τι έγραψαν ο Γλαύκος και η Ειρήνη πάνω στον χαρταετό τους;

Ο Γλαύκος και η Ειρήνη έγραψαν πάνω στο χαρταετό

A) «ΕΙΡΗΝΗ, ΑΓΑΠΗ».

B) «ΚΑΛΗΜΕΡΑ».

6. Γιατί δεν μπορούσαν τα παιδιά να συναντηθούν από κοντά;

Τα παιδιά δεν μπορούσαν να συναντηθούν από κοντά

A) γιατί δεν τους άφηναν οι γονείς τους.

B) γιατί μετά τον πόλεμο η Κύπρος χωρίστηκε στα δύο

και υπήρχε μια διαχωριστική γραμμή

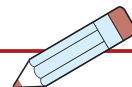
που δεν μπορούσαν αν την περάσουν.

Δραστηριότητες

Ζωγράφισε κι εσύ έναν χαρταετό
και γράψε πάνω το δικό σου μήνυμα
για να γίνει ο κόσμος μας καλύτερος!!

Μαρία Πυλιώτου (Λευκόνοικο Κύπρου 1935).

Δασκάλα και συγγραφέας βιβλίων για παιδιά.

Τα θέματά της είναι εμπνευσμένα

από την ιστορία του νησιού της, την Κύπρο.

«Υγεία μου, πλούτη μου»

Ευγένιος Τριβιζάς

Η Δόνα Τερηδόνα

Μια φορά κι έναν καιρό
η Δόνα Τερηδόνα ζούσε
σε μια χώρα μακρινή.
Η Δόνα Τερηδόνα ήταν πανέμορφη
κι είχε το πιο γλυκό
κι φωτεινό χαμόγελο το κόσμου.

Όμως ήταν πολύ κακιά.

Η Δόνα Τερηδόνα ρωτούσε
τον καθρέφτη της κάθε πρωί:
-Καθρέφτη, καθρεφτάκι μου,
ποια κοπέλα έχει το πιο ωραίο χαμόγελο
σε όλο τον κόσμο;

Τι σημαίνει η λέξη;

τερηδόνα → Τερηδόνα παθαίνουν τα δόντια μας,
όταν δεν τα πλένουμε πολύ καλά
και πρέπει να πάμε στον οδοντογιατρό.

-Εσείς έχετε το πιο ωραίο χαμόγελο
από όλες τις κοπέλες
κι αυτό είναι αλήθεια,
ο καθρέφτης απαντούσε.

Μια μέρα όμως έγινε κάτι ξαφνικό
που κανείς δεν το περίμενε.
Η Δόνα τερηδόνα ρώτησε τον καθρέφτη
ποια έχει το πιο ωραίο χαμόγελο
κι ο καθρέφτης της απάντησε:

-Η Λουκία έχει το πιο ωραίο χαμόγελο.

-Τι έκανε λέει;

Ποια είναι αυτή η Λουκία,
η Δόνα ρώτησε.

-Δεν ξέρεις τη Λουκία;
ο καθρέφτης ρώτησε.

-Όχι, δεν τη γνωρίζω,
η Δόνα απάντησε.

-Η Λουκία είναι ένα κοριτσάκι
που μετακόμισε στη γειτονιά
πριν λίγο καιρό.

Η Δόνα Τερηδόνα είχε ένα σχέδιο
για να κάνει κακό στη Λουκία.

Στην αρχή έστειλε 3 γορίλες με **σομπρέρο**
να αρπάξουν τον οδοντογιατρό
και να τον κλείσουν στο υπόγειο.

Μετά η Δόνα άνοιξε ένα ζαχαροπλασείο
απέναντι από το σπίτι της Λουκίας.

Η Λουκία είδε τη βιτρίνα
και είχε τούρτες, πάστες, λουκουμάκια
κι ένα σωρό γλυκά.

Αμέσως μπήκε μέσα,
για να αγοράσει μερικά.

Τι σημαίνει η λέξη;

σομπρέρο → Πολύ μεγάλο καπέλο που συνήθως το φορούν στο Μεξικό.

-Καλημέρα σας,

η Λουκία είπε.

-Καλημέρα σας,

η Δόνα απάντησε χαμογελαστή.

-Τα γλειφιτζούρια πόσο κοστίζουν;

η Λουκία ρώτησε.

-Δωρεάν,

η Δόνα απάντησε.

-Τότε θα πάρω 1 ή μάλλον 3.

Οι τρούφες πόσο κοστίζουν;

η Λουκία ρώτησε.

-Οι τρούφες είναι δωρεάν κι αυτές,

η Δόνα απάντησε.

-Αλήθεια; Θα ήθελα μισό κιλό

ή καλύτερα ενάμισι κιλό,

η Λουκία τότε πήρε τα γλυκά

κι έφυγε χαρούμενη.

Μετά από μερικές μέρες
η Δόνα ρώτησε τον καθρέφτη πάλι
ποια έχει το πιο ωραίο χαμόγελο.
Ο καθρέφτης της απάντησε ξανά
ότι η Λουκία έχει το πιο ωραίο χαμόγελο.

Η Δόνα ήθελε
να χαλάσουν τα δόντια της Λουκίας
από τα πολλά γλυκά
και να μην έχει το ωραιότερο χαμόγελο.

-Η Λουκία πάλι έχει το πιο ωραίο χαμόγελο;

Δεν χαλάσανε τα δόντια της;
ρώτησε τον καθρέφτη.

-Όχι, ο καθρέφτης απάντησε.

-Γιατί;

Η Δόνα ρώτησε με απορία.

-Η Λουκία είναι πολύ έξυπνη,
πλένει τα δόντια της κάθε βράδυ
και δεν το ξεχνάει ποτέ.

Η Δόνα τότε είπε στους γορίλες
να πάρουν τη Λουκία από το σχολείο
να τη βάλουν σε ένα τσουβάλι
και να την πάνε στη Δόνα.
Οι γορίλες πήραν τη Λουκία
και την κλείδωσαν σε ένα δωμάτιο
στον πύργο της Δόνας.
Της έδιναν κάθε μέρα πολλά γλυκά,
για να τα τρώει
και να χαλάσουν τα δόντια της.
Όμως η Λουκία δεν τα έτρωγε,
γιατί δεν είχε μαζί της οδοντόβουρτσα.
Οι γορίλες πήγαν μια τεράστια τούρτα
μετά από 7 μέρες.
Τότε η Λουκία δεν άντεξε άλλο
και πήρε ένα μεγάλο κομμάτι.
Λίγο πριν το φάει, άκουσε μια φωνούλα:

-Εσύ είσαι η Λουκία;

-Ναι ποιος μου μιλάει;

η Λουκία ρώτησε.

-Ένας μικρός ποντικός είμαι

και σου φέρνω ένα μήνυμα,

ο ποντικός της είπε και της έδωσε

ένα χαρτί.

Η Λουκία τότε διάβασε:

«Λουκία, ο Θανάσης ο οδοντογιατρός είμαι

και είμαι κλειδωμένος στο απέναντι δωμάτιο.

Σε θαυμάζω Λουκία,

αλλά μη στενοχωριέσαι.

Να κάνεις αυτό

που θα σου πει ο ποντικός».

Η Λουκία διάβασε το μήνυμα

και ρώτησε το ποντίκι:

-Τι να κάνω;

-Να ξεγελάσεις τη Δόνα,

το ποντίκι είπε.

-Δηλαδή να μη φάω την τούρτα,

αλλά να φαίνεται

ότι την έφαγα;

Πώς θα το κάνω αυτό;

-Εγώ και η παρέα μου θα φάμε την τούρτα,

ο ποντικός είπε.

-Ναι, αλλά πώς θα πιστέψει η Δόνα

ότι έφαγα εγώ την τούρτα;

-Θα βάψεις τα δόντια σου με ένα κάρβουνο

που μου έδωσε ο οδοντίατρος.

Τότε όλα τα ποντίκια έφαγαν την τούρτα,

δεν έμεινε τίποτα

και ξαφνικά η Δόνα ήρθε.

-Να δω λίγο τα δοντάκια σου,

Άνοιξε το στοματάκι σου,

η Δόνα ρώτησε τη Λουκία.

Τότε η Λουκία άνοιξε το στόμα της

και η Δόνα της είπε

ότι είναι χάλια

και να μη χαμογελάει καθόλου.

-Ευχαριστώ πολύ για τη συμβουλή σας,

μπορώ να φύγω τώρα;

η Λουκία είπε.

Τότε η Δόνα διέταξε τους χορίλες

να αφήσουν τη Λουκία και τον γιατρό

να φύγουν!

Δραστηριότητες

1. Διάλεξε τη φράση

που είναι σωστή.

Η Δόνα δε ζήλευε το κορίτσι

Η Δόνα ζήλευε τα ποντίκια

Η Δόνα ζήλευε το κορίτσι

Το κορίτσι βοήθησε το ποντίκι

Ο γιατρός βοήθησε το κορίτσι

Η Δόνα βοήθησε το κορίτσι

2. Απάντησε στις ερωτήσεις

- Γιατί η Δόνα ζηλεύει το κορίτσι;

.....

.....

.....

- Τι έδωσαν στην Λουκία να φάει;

.....

.....

.....

- Τι κάνει η Λουκία,
για να μη χαλάσουν τα δόντια της;

.....

.....

.....

Σοφία Ζαραμπούκα

Ο ωραίος Δαρείος

Όποιος άνθρωπος έβλεπε τον γάτο
να κάθεται στο παράθυρο
ζήλευε πολύ.

Ο γάτος ήταν λεπτός
με πράσινα μάτια,
είχε γκρίζο, γυαλιστερό τρίχωμα
και κόκκινο λουράκι στον λαιμό.
Ο γάτος ζούσε με τον κύριο Τίτο,
που ήταν **διαιτολόγος**
και **μουσικολόγος**.

Τι σημαίνει η λέξη;

διαιτολόγος → Ο διαιτολόγος βοηθάει τους ανθρώπους να αδυνατίσουν ή να παχύνουν και να μάθουν να τρώνε σωστά.

μουσικολόγος → αυτός που ξέρει πολύ καλά μουσική.

Ο κύριος Τίτος ήξερε τις τροφές
και τι πρέπει
να τρώει ο κάθε άνθρωπος.
Επίσης ήξερε όλα τα μουσικά όργανα
και τη μουσική τους.

Ο Δαρείος και ο κύριος Τίτος έτρωγαν
το ίδιο πρωινό κάθε πρωί.
Το πρωινό τους ήταν ένα αυγό,
πορτοκαλάδα, γάλα και ψωμί με μέλι.
Ο Δαρείος έτρωγε τηγανιτό αυγό
και ο κύριος Τίτος βραστό.
Ακόμα ο Δαρείος έπινε γάλα,
ο Τίτος έπινε πορτοκαλάδα
και οι δύο έτρωγαν ψωμί με μέλι.
Ο Δαρείος έβλεπε στην τηλεόραση
μόνο Μίκυ Μάους
και ξάπλωνε στον καναπέ,
για να διαβάσει μόνο Μίκυ Μάους.

Καμιά φορά ανεβαίνει στο παράθυρο,
για να δει άλλες γάτες τη νύχτα.
Οι άλλες γάτες μαζεύονται στα σκουπίδια.
συζητούν και παίζουν.

Ο Δαρείος τότε σκέφτεται:

«Αυτή είναι ωραία ζωή,
γιατί είναι γεμάτη περιπέτειες».

Ο Τίτος θα πάει ταξίδι
κι ο Δαρείος θα μείνει μόνος του
για 7 μέρες.

-Σου έχω αφήσει φαγητό,
αλλά μην ξεχνάς τη σαλάτα,
ο Τίτος είπε.

Μετά πήρε το λαγούτο του,
ένα μουσικό όργανο με χορδές
χάιδεψε τον Δαρείο
κι έφυγε.

Ο Δαρείος αποφάσισε το βράδυ

να βγει από το σπίτι

και να φάει έξω!

-Τι ωραία είναι η ζωή στο δρόμο,

έλεγε συνέχεια.

Έτσι έμεινε στο δρόμο 3 μέρες.

Ο Δαρείος γνωρίστηκε με τον περιπτερά

κι έφαγε πολλά γαριδάκια και σοκολάτες.

Τα βράδια κοιμόταν κάτω από αμάξια

και το τρίχωμά του ήταν γεμάτο λάδια.

Ο Τίτος θα γυρνούσε σε λίγες μέρες

κι ο Δαρείος μια φορά έφαγε τόσο πολύ

που δεν άντεχε άλλο.

Έφαγε μια πάστα, κρέας, μισό μπιφτέκι,

σάλτσα, μαγιονέζα με αυγά και τηγανιτά.

Το στομάχι του είχε γίνει πολύ βαρύ

και πονούσε πολύ.

Τότε είπε στην παρέα του:

«Ήρθε η ώρα να φύγω,

δε νιώθω πολύ καλά».

Έφτασε στο σπίτι

και πήγε να μπει

από την τρύπα στην πόρτα της κουζίνας.

Όμως μόνο το κεφάλι του έμπαινε,

γιατί είχε παχύνει από το φαγητό.

«Τώρα θα κάνω δίαιτα,

μέχρι να έρθει ο Τίτος»,

σκέφτηκε.

Αφού δεν μπορούσε

να μπει στο σπίτι

θα έμενε στον δρόμο.

Βέβαια το φαΐ δεν ήταν καλό

έξω στον δρόμο

και σκέφτηκε να πάει γυμναστήριο.

Κάθε μέρα γυμναζόταν για 2 ώρες,
όμως δεν μπορούσε
να αδυνατίσει καθόλου.

Ένα βράδυ είδε φως στο σπίτι
και σκέφτηκε
ότι ο Τίτος γύρισε.

Ο Δαρείος πήγε στο παράθυρο από κάτω
και νιαούριζε συνεχώς,
για να τον ακούσει ο Τίτος.

Ο Δαρείος αποκοιμήθηκε στην πόρτα
κι ο Τίτος παραλίγο να τον πατήσει
το πρωί.

-Πώς έγινες έτσι;

ο Τίτος τον ρώτησε με απορία.

-Δεν αντέχω,

θέλω γάλα, ψωμί με μέλι κι αυγό,

ο Δαρείος απάντησε.

-Εσύ θα τρως μόνο σαλάτα

μέχρι να αδυνατίσεις,

ο Τίτος τον συμβούλεψε.

-Εντάξει, θα τρώω μόνο σαλάτα

και υγιεινά φαγητά,

όπως λαχανικά, φρούτα, γάλα,

γιαούρτι, τυρί, ψάρι, λίγο κρέας.

Επίσης θα χορεύω συνέχεια

μέχρι να αδυνατίσω.

Κι αν πας πάλι ταξίδι

μπορεί να φάω και μια σοκολάτα,

είπε ο Δαρείος με πονηριά.

Δραστηριότητες

1. Απάντησε στις ερωτήσεις:

- Τι δουλειά κάνει ο κύριος Τίτος;

.....

.....

Δραστηριότητες

- Τι τρώει ο Δαρείος για πρωινό;

.....

.....

- Τι τρώει ο Δαρείος,

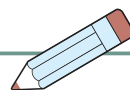
όταν είναι μόνος;

.....

.....

2. Ζωγράφισε μια εικόνα

από την ιστορία:

Μάρω Λοϊζου

Η Κατερίνα κι ο **Αόρατος** στο σκοτάδι

Η Κατερίνα δε νυστάζει καθόλου,

όταν έχουν επισκέπτες στο σπίτι.

Η Κατερίνα θέλει πολύ

να μιλάει με τους μεγάλους

και να μαθαίνει πολλά πράγματα.

Τι σημαίνει η λέξη;

αόρατος → Αόρατος είναι αυτός που δε φαίνεται και δεν μπορώ να τον δω.

Η μαμά της Κατερίνας της λέει
να πάει για ύπνο,
αλλά η Κατερίνα δε θέλει καθόλου.

Η μαμά της λέει πολλές φορές
να πάει για ύπνο,
αλλά η Κατερίνα δεν θέλει.

Η μαμά της λέει:
-Το ξέρεις Κατερίνα μου
ότι είναι αργά.

Πρέπει να πας για ύπνο.

Η μαμά την πηγαίνει στο δωμάτιό της
και τη βοηθάει

να ξαπλώσει στο κρεβάτι της.

Η μαμά της δίνει ένα φιλί
και τη σκεπάζει.

Τότε η Κατερίνα λέει στη μαμά:

-Μαμά μην κλείσεις το φως,
σε παρακαλώ.

-Κανένας δεν κοιμάται με αναμμένο φως,
της λέει η μαμά.

-Μαμά, μην κλείσεις την πόρτα!,
λέει η Κατερίνα.

-Κατερίνα σε παρακαλώ,
είσαι πολύ μεγάλο κορίτσι
και μπορείς να κοιμηθείς μόνη σου,
της λέει η μαμά.

Μετά η μαμά κλείνει το φως
και φεύγει.

Τότε η Κατερίνα μένει στο σκοτάδι
και δε βλέπει τίποτα.

Αρχίζει και φωνάζει το όνομά της,
για να μη φοβάται
και βάζει το κεφάλι της
κάτω από τα **σκεπάσματα**.

Η Κατερίνα φοβάται πολύ
και κλείνει τα μάτια της.

Φαντάζεται ότι είναι σε μια σπηλιά
και τρέχει να βγει έξω,
γιατί φοβάται πολύ.

Τότε ακούει μια φωνή
με τη φαντασία της.

-Ψιτ, ψιτ,
η φωνή λέει.

Τι σημαίνει η λέξη;

σκεπάσματα → Είναι αυτά με τα οποία σκεπαζόμαστε, δηλαδή τα σεντόνια,
η κουβέρτα και το πάπλωμα.

Η Κατερίνα ρωτάει:

-Ποιος είναι;

Δεν σε βλέπω!

Πού είσαι;

η φωνή απαντάει.

-Δεν με βλέπεις,

γιατί είμαι αόρατος,

δηλαδή δε φαίνομαι καθόλου!

Η Κατερίνα ρωτάει:

-Αόρατε, τι θέλεις να κάνω;

-Δώσε μου το χέρι σου,

για να μη φοβάσαι το σκοτάδι,

ο αόρατος της λέει.

Τότε η Κατερίνα νιώθει όμορφα

και δε φοβάται τόσο πολύ.

Η Κατερίνα δε νιώθει καθόλου φόβο

μετά από λίγη ώρα.

Ξαφνικά ακούει τη μαμά της

που της λέει:

-Κατερίνα μου, γιατί γελάς;

Η Κατερίνα ανοίγει τα μάτια της

και τη ρωτάει:

-Μαμά πού είναι ο Αόρατος;

-Κατερίνα μου, ποιος Αόρατος;

-Αυτός που μου κράτησε ο χέρι

κι ένιωσα τόσο όμορφα!,

η Κατερίνα απαντά.

-Κατερίνα μου είδες όνειρο!,

της είπε η μαμά της

και η Κατερίνα συνέχισε

να κοιμάται ήρεμη και χαρούμενη.

Δραστηριότητες

1. Διάλεξε τη φράση

που είναι σωστή:

Η Κατερίνα δε φοβάται το σκοτάδι

Η Κατερίνα κοιμάται με φως

Η Κατερίνα φοβάται το σκοτάδι

Η Κατερίνα δεν είδε όνειρο

Η Κατερίνα είδε όνειρο

Η Κατερίνα είδε τηλεόραση

2. Απάντησε στις ερωτήσεις:

-Τι λέει η μαμά στην Κατερίνα,

για να πάει για ύπνο;

.....

.....

- Πώς νιώθει η Κατερίνα στο σκοτάδι;

.....

.....

Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου

Η αιμοδοσία

Η μαμά του Φίλιππου έχει παντρευτεί

τον Ορέστη τον μπαμπά του Άρη

και ζουν όλοι μαζί.

Ο Άρης είναι στο νοσοκομείο

και οι γιατροί είπαν

ότι θα γίνει καλά.

Ο Φίλιππος ανησυχεί πολύ

και πήγε κι αυτός στο νοσοκομείο

για να δει τον Άρη.

Τι σημαίνει η λέξη;

αιμοδοσία → όταν κάποιος δίνει αίμα στο νοσοκομείο

για κάποιον που είναι άρρωστος.

Ο Ορέστης ήταν στενοχωρημένος

και τους είπε

ότι ο Άρης θα κάνει χειρουργείο

και θα χρειαστεί αίμα,

για να γίνει καλά γρήγορα.

Η μαμά του Φίλιππου

του είπε τότε,

ότι όλοι θα δώσουν αίμα.

Ακόμα του είπε να μην ανησυχεί.

Ο Ορέστης τότε τους είπε:

-Ο Άρης έχει την πιο σπάνια ομάδα αίματος

και οι γιατροί δεν μπορούν

να βρουν αιμοδότη,

δηλαδή κάποιον να δώσει αίμα.

Τότε η μαμά φοβήθηκε πολύ.

Ο Φίλιππος όμως θυμήθηκε,

ότι ο ίδιος έχει αυτήν την ομάδα αίματος

και μπορεί να γίνει αιμοδότης.

-Εγώ έχω τέτοιο αίμα,

ο Φίλιππος φώναξε.

Όταν όμως ο γιατρός ήρθε,

είπε στους γονείς

ότι τα παιδιά δεν μπορούν

να γίνουν αιμοδότες.

-Πάρτε μου λίγο αίμα,

σας παρακαλώ!

Θα είμαι πολύ καλά

και δε θα πάθω τίποτα,

ο Φίλιππος φώναξε.

Τότε ο γιατρός κοίταξε το αγόρι
κι αμέσως του πήρε αίμα,
για να βοηθήσει τον Άρη.
Το πρωί ο Άρης ήταν πολύ καλά
και η μαμά πήγε τον Φίλιππο στο σπίτι.
Η μαμά γύρισε στο νοσοκομείο
κι ο Φίλιππος έμεινε μόνος του σπίτι.
Άλλες φορές του άρεσε
να μένει μόνος του,
όμως τώρα ήταν στενοχωρημένος,
γιατί η οικογένειά του του έλειπε.

Δραστηριότητες

1. Απάντησε στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Πώς νιώθει όλη η οικογένεια για τον Άρη
στην αρχή της ιστορίας:

.....

.....

Δραστηριότητες

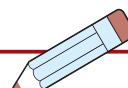
στο τέλος της ιστορίας:

.....

.....

2. Να ζωγραφίσεις μια εικόνα στο κουτάκι

για την παραπάνω ιστορία:

Παντελής Καλιότσος

Ένας αλλιώτικος ποδοσφαιρικός αγώνας

Τα παιδιά παίζουν ποδόσφαιρο

στην αυλή του σχολείου.

Ο Γεωργαρέλος είναι διαιτητής.

Ο παπάς και ο δάσκαλος θα είναι

τερματοφύλακες.

-Καλώς τα παιδιά,

ο παπάς είπε έκπληκτος.

-Ήρθαμε να παίξουμε μπάλα,

ο δάσκαλος είπε.

-Πολύ καλά κάνατε,

ο παπάς είπε χαρούμενος.

Τι σημαίνει η λέξη;

τερματοφύλακας → αυτός που στέκεται στο τέρμα του γηπέδου,

για να μην μπει γκολ από την αντίπαλη ομάδα.

Ο δάσκαλος ρώτησε:

-Θέλετε να παίξετε κι εσείς;

Ο παπάς ρώτησε με απορία:

-Να παίξω μπάλα;

Και τα παιδιά τι θα πουν;

Τι θα πει η γυναίκα μου;

Ο δάσκαλος ξαναρώτησε:

-Γιατί είναι κακό;

-Δεν είναι καθόλου κακό,

το ποδόσφαιρο είναι καλή γυμναστική,

ο παπάς είπε στον δάσκαλο.

-Να παίξετε!

Να παίξετε,

τα παιδιά φώναξαν.

Ο παπάς μπήκε στο γήπεδο

μετά από λίγη ώρα.

Ο Αριστείδης κι ο Φάνης ήταν αρχηγοί
και είπαν στον παπά και στον δάσκαλο
να είναι τερματοφύλακες.

Ο αγώνας άρχισε
κι όλοι φώναζαν από χαρά.

Ο διαιτητής Γεωργαρέλος έπρεπε
να λέει τους κανόνες στον παπά.

Η αντίπαλη ομάδα όμως έβαλε 13 γκολ
στο τέρμα του παπά.

Τότε ο παπάς έκανε μια ζαβολιά
και ο διαιτητής του έδειξε
μια κίτρινη κάρτα,

δηλαδή του έκανε παρατήρηση
να παίζει πιο δίκαια.

Τα παιδιά που υποστήριζαν
την αντίπαλη ομάδα,

τότε άρχιζαν να φωνάζουν,

για την ζαβολιά του παπά.

Ξαφνικά όλοι άρχισαν να τσακώνονται.

-Εγώ νόμιζα

ότι ο αθλητισμός ενώνει τους ανθρώπους

και δε χρειάζεται ο τσακωμός,

ο παπάς έλεγε.

-Εσύ φταις,

του έλεγε ο δάσκαλος.

-Κι εσένα θα σου έβαζαν τόσα πολλά γκολ,

ο παπάς του απάντησε.

-Θα μπορούσες

να ακολουθείς τους κανόνες,

του είπε ο δάσκαλος.

-Μα προσπάθησα πολύ,

κοίτα τα ράσα μου!

Έχουν χώματα,

ο παπάς συνέχισε

να λέει στον δάσκαλο.

Ο παπάς είδε τα παιδιά που τσακώνονταν

και τους είπε:

-Μη μαλώνετε βρε παιδιά,

εγώ φταίω,

να έχετε ειρήνη.

Στο τέλος όλοι έκατσαν κάτω

και συμφιλιώθηκαν,

δηλαδή έγιναν πάλι φίλοι.

Ο παπάς χάρηκε πολύ

και τους είπε:

-Ελάτε, δώστε τα χέρια!

Τότε όλοι γέλασαν

και ήταν χαρούμενοι.

Δραστηριότητες

1.Απάντησε στις ερωτήσεις:

- Τι παιχνίδι θα παίξουν τα παιδιά;

.....

.....

- Πώς νιώθει ο παπάς και τα παιδιά

στο τέλος;

.....

.....

Δραστηριότητες

2. Διάλεξε τη φράση

που είναι σωστή:

Τα παιδιά παίζουν μπάσκετ

Τα παιδιά δεν παίζουν τίποτα

Τα παιδιά παίζουν ποδόσφαιρο

Τα παιδιά έφυγαν λυπημένα

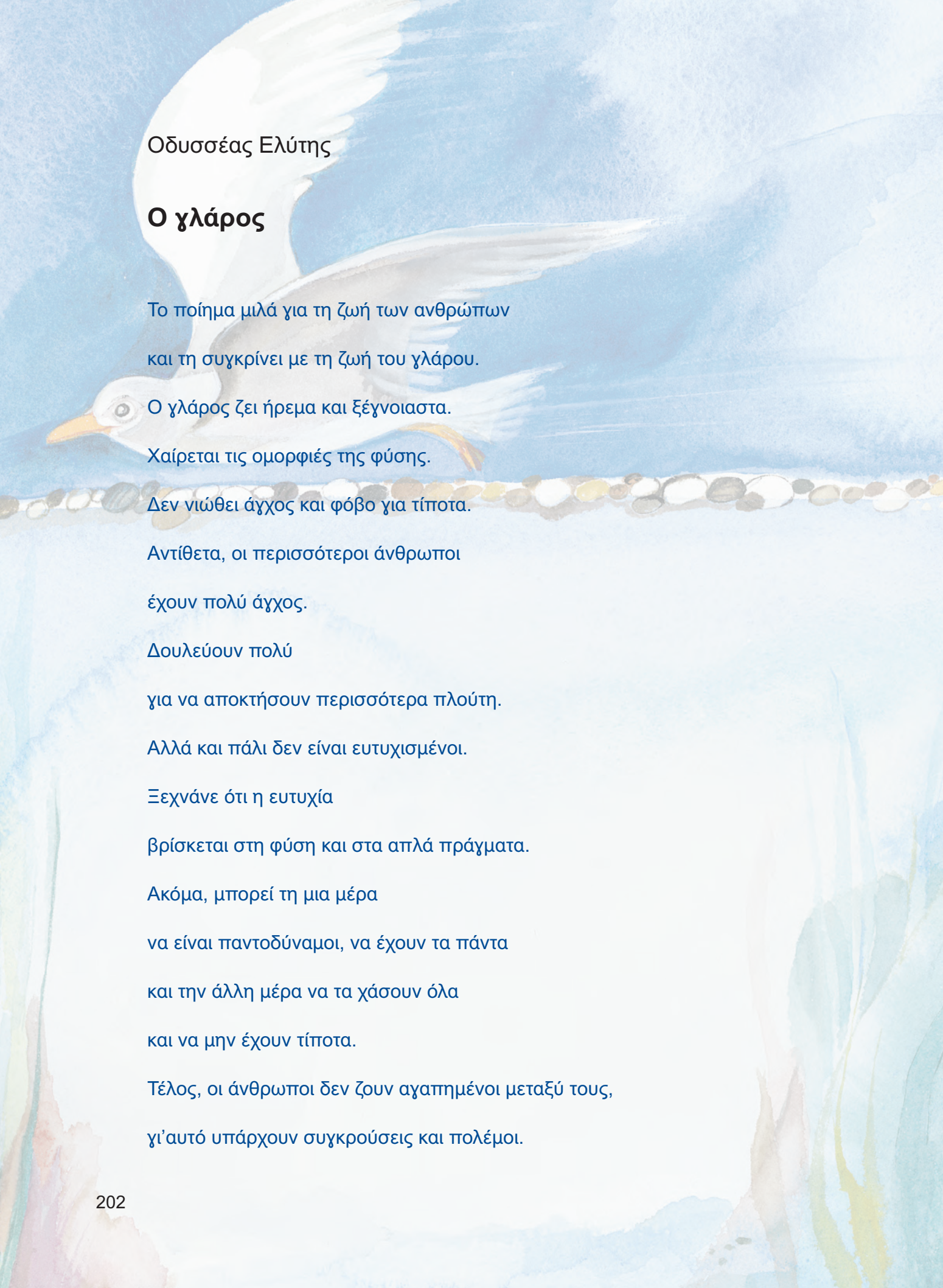
Τα παιδιά έφυγαν με τσακωμό

Τα παιδιά έφυγαν με χαρά

The background of the entire image is a repeating pattern of a white seagull in flight. The seagull is shown from a side profile, flying towards the left. Its wings are spread wide, with the upper wing showing a white underside and the lower wing showing a greyish-blue underside. The seagull has a long, pointed orange beak and orange legs. Below the seagull is a horizontal line of small, multi-colored pebbles in shades of brown, tan, and grey. The background is a deep blue sky with some lighter blue, wispy clouds. The pattern is repeated across the entire image, creating a rhythmic, textured effect.

«Να φτιάξω έναν κόσμο
που τίποτα δε θα του λείπει»

Οδυσσέας Ελύτης

Ο γλάρος

Το ποίημα μιλά για τη ζωή των ανθρώπων
και τη συγκρίνει με τη ζωή του γλάρου.

Ο γλάρος ζει ήρεμα και ξέγνοιαστα.

Χαίρεται τις ομορφιές της φύσης.

Δεν νιώθει άγχος και φόβο για τίποτα.

Αντίθετα, οι περισσότεροι άνθρωποι

έχουν πολύ άγχος.

Δουλεύουν πολύ

για να αποκτήσουν περισσότερα πλούτη.

Αλλά και πάλι δεν είναι ευτυχισμένοι.

Ξεχνάνε ότι η ευτυχία

βρίσκεται στη φύση και στα απλά πράγματα.

Ακόμα, μπορεί τη μια μέρα

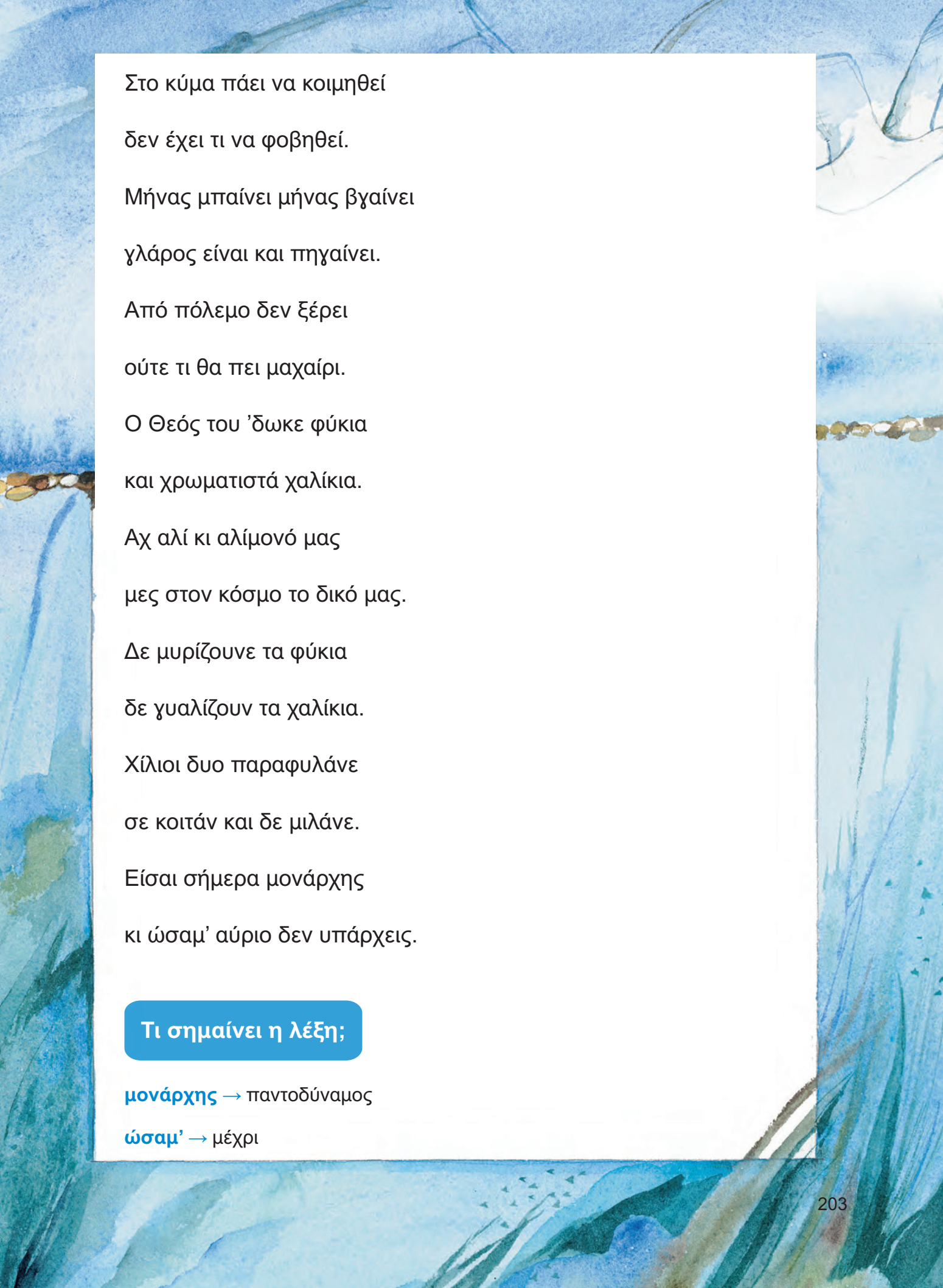
να είναι παντοδύναμοι, να έχουν τα πάντα

και την άλλη μέρα να τα χάσουν όλα

και να μην έχουν τίποτα.

Τέλος, οι άνθρωποι δεν ζουν αγαπημένοι μεταξύ τους,

γι'αυτό υπάρχουν συγκρούσεις και πολέμοι.

Στο κύμα πάει να κοιμηθεί
δεν έχει τι να φοβηθεί.
Μήνας μπαίνει μήνας βγαίνει
γλάρος είναι και πηγαίνει.
Από πόλεμο δεν ξέρει
ούτε τι θα πει μαχαίρι.
Ο Θεός του 'δωκε φύκια
και χρωματιστά χαλίκια.
Αχ αλί κι αλίμονό μας
μες στον κόσμο το δικό μας.
Δε μυρίζουνε τα φύκια
δε γυαλίζουν τα χαλίκια.
Χίλιοι δυο παραφυλάνε
σε κοιτάν και δε μιλάνε.
Είσαι σήμερα μονάρχης
κι ώσαμ' αύριο δεν υπάρχουν.

Τι σημαίνει η λέξη;

μονάρχης → παντοδύναμος

ώσαμ' → μέχρι

Δραστηριότητες

1. Μάθε να λες απ'έξω

μια στροφή του ποιήματος!

Δοκιμάσέ το!

2. Ποια άλλα πουλιά ζουν ξεγνοιαστα

κοντά στη θάλασσα;

.....

.....

Οδυσσέας Ελύτης (Ηράκλειο Κρήτης 1911 - Αθήνα 1996)

Από τους σημαντικότερους ποιητές μας.

Το 1979 πήρε το Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας.

Τα ποιήματά του είναι αισιόδοξα.

Μιλά για τη φύση,

την Ελλάδα και τον άνθρωπο.

Πολλά ποιήματά του

έχουν γίνει τραγούδια.

Λίτσα Ψαραύτη

Το περιβόλι του Σαμίχ

Κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Παγκόσμιου πολέμου

ο βομβαρδισμός της Σάμου

αναγκάζει τη Βαγγελίτσα και την οικογένειά της

να καταφύγουν **πρόσφυγες** στην Παλαιστίνη.

Στο απόσπασμα που ακολουθεί

(από το μυθιστόρημα «Το διπλό ταξίδι»)

περιγράφεται η ζωή στην έρημο

σ' ένα στρατόπεδο κοντά στη Γάζα

και στα γειτονικά περιβόλια.

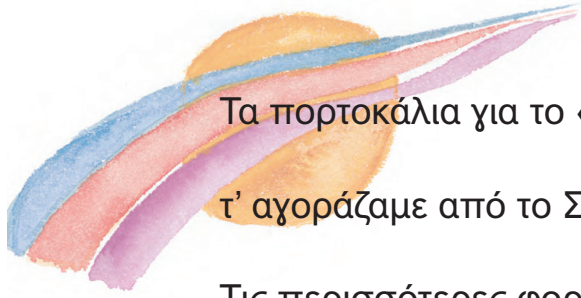
Εκεί η Βαγγελίτσα συναντά τη Ρασμίγια.

Τι σημαίνει η λέξη;

πρόσφυγας → αυτός που φεύγει αναγκαστικά από τη χώρα του

λόγω πολέμου και καταφεύγει σε μια άλλη χώρα.

Τα πορτοκάλια για το «μαγαζί» μας

τ' αγοράζαμε από το Σαμίχ, τον περιβολάρη.

Τις περισσότερες φορές γέμιζε το δίκτυ μας

χωρίς να παίρνει τα δυο **χροσάκια**,

και μας άφηνε και τρώγαμε όσα θέλαμε.

Είχε επτά παιδιά, έξι αγόρια κι ένα κορίτσι,

που τον βοηθούσαν στο περιβόλι

όταν γύριζαν από το σχολείο.

Το χωριατόσπιτο του Σαμίχ

ήταν χτισμένο στην άκρη του περιβολιού,

κάτω από μια θεόρατη λεύκα.

Οι ρίζες της ρουφούσαν νερό

από το πηγάδι της αυλής

και τα κλωνάρια της μεγάλωσαν

κι έφταναν ως τον ουρανό.

Τι σημαίνει η λέξη;

χροσάκια → νομίσματα

Ήταν μια παραδεισένια γωνιά μέσα στη ζέστη
και την ξεραίλα του στρατοπέδου.

Τα φύλλα της [...],

σε καλούσαν να δροσιστείς στη σκιά της [...].

Όποια ώρα κι αν πηγαίναμε στο περιβόλι,

βρίσκαμε τη Ζακίγια, τη γυναίκα του Σαμίχ,

να μαγειρεύει σκυφτή πάνω στη φωτιά.

Δε θα 'ταν πάνω από 35 χρονών.

Το πρόσωπό της όμως, γερασμένο και στεγνό,

έδειχνε πως περνούσε πολλές ώρες

στον αέρα και στον ήλιο.

Μόλις μας έβλεπε,

σηκωνόταν όρθια και μας καλοδεχόταν στα αραβικά.

Δίπλωνε τα χέρια της πάνω στην κοιλιά της

κι όπως ήταν γεμάτα σημάδια και σκασίματα

έμοιαζαν με το χέρικο κορμό τής λεύκας.

Τις ώρες που δε μαγείρευε,

έραβε γιορτινά φουστάνια,

δικά της και της κόρης της.

Μαύρες φούστες, κεντημένες με γεωμετρικά σχήματα
–τρίγωνα, τετράγωνα–

όμορφα ταιριασμένα με κυπαρίσσια, στάχια, πουλιά,
βαμμένα κόκκινα και βυσσινιά[...].

Τη Ρασμίγια, την κόρη του Σαμίχ,
τη γνώρισα όταν πρωτοπήγαμε στο περιβόλι τους.

Καθόταν κάτω από τη λεύκα
και ξεκούκκιζε ένα ρόδι.

Τα χείλια της, τα δόντια της
και τα δάχτυλά της είχαν βαφτεί μελιτζανιά.

Κοίταζα λαίμαργα το λαχταριστό ρόδι
και το 'τρωγα με τα μάτια μου.
...Σαν να βρέθηκα ξαφνικά στη δική μας νησιώτικη αυλή
και να 'παιζα με τα παιδιά της γειτονιάς·
η ροδιά μας ήταν φορτωμένη με ώριμα ρόδια
με σκασμένη φλούδα
κι εμείς πηγαίναμε σαν τα σπουργίτια
και τσιμπολογούσαμε τα ρουμπινιά σπυριά....
Η Ρασμίγια διάλεξε το πιο μεγάλο ρόδι από το σωρό
και μου το πρόσφερε.
Ντράπηκα που δεν είχα κι εγώ κάτι να της χαρίσω.
—Θέλετε να σας δείξω τις ζωγραφιές μου,
μέχρι να σας κόψει τα πορτοκάλια ο πατέρας μου;
πετάχτηκε και χωρίς να περιμένει απάντηση
έτρεξε στο χωριατόσπιτο.
-Μα πού έμαθε ελληνικά;
απόρησε η Μαρούλα.

Τι σημαίνει η λέξη;

ρουμπίνια → που είχαν το χρώμα του ρουμπινιού, κόκκινο χρώμα

-Τα στρατόπεδα εδώ γύρω
είναι γεμάτα Έλληνες από το 1941.
Όλοι σχεδόν οι πρόσφυγες έρχονται
κι αγοράζουν φρούτα και κηπευτικά
και είναι φυσικό να έχουν μάθει οι ντόπιοι τη γλώσσα μας.
Είχε δίκιο η Κασσιανή.
Ο Λεωνίδας έλεγε πως
μόλις μπήκαν οι Γερμανοί στην Ελλάδα,
ο στρατός μας πήγε
με χίλιες δυο δυσκολίες στη Μέση Ανατολή
για να συνεχίσει τον αγώνα.
Η Ρασμίγια ήρθε πίσω τρεχάτη
με μια αγκαλιά χαρτιά.
Καθίσαμε **οκλαδόν** στο χώμα της αυλής.

Τι σημαίνει η λέξη;

οκλαδόν → όταν κάποιος κάθεται κάτω με τα πόδια λυγισμένα
προς τα μέσα, το ένα πάνω στο άλλο

Ο αέρας λες και σταμάτησε
να φυσάει ανάμεσα στα φύλλα
και τα κλωνάρια χαμήλωσαν
πάνω από τα κεφάλια μας,
για να δουν το μαγικό κόσμο
που φανερωνόταν μπροστά μας.
Πώς μπόρεσε η μικρή Ρασμίγια
να χωρέσει τόση ομορφιά
μέσα σ' εκείνα τα παλιόχαρτα;
Στο περιτύλιγμα του χασάπη,
στην άσπρη κόλλα όπου τυλίγει ο έμπορος το **τσίτι**,
στο χαρτονένιο πάτο ενός κουτιού·
πού βρήκε τέτοιο γαλάζιο χρώμα
για να φτιάξει τον ουρανό;
Και τα χωράφια, γιατί τα ζωγράφισε μενεξελιά,
σαν να ήταν γεμάτα με μενεξέδες;

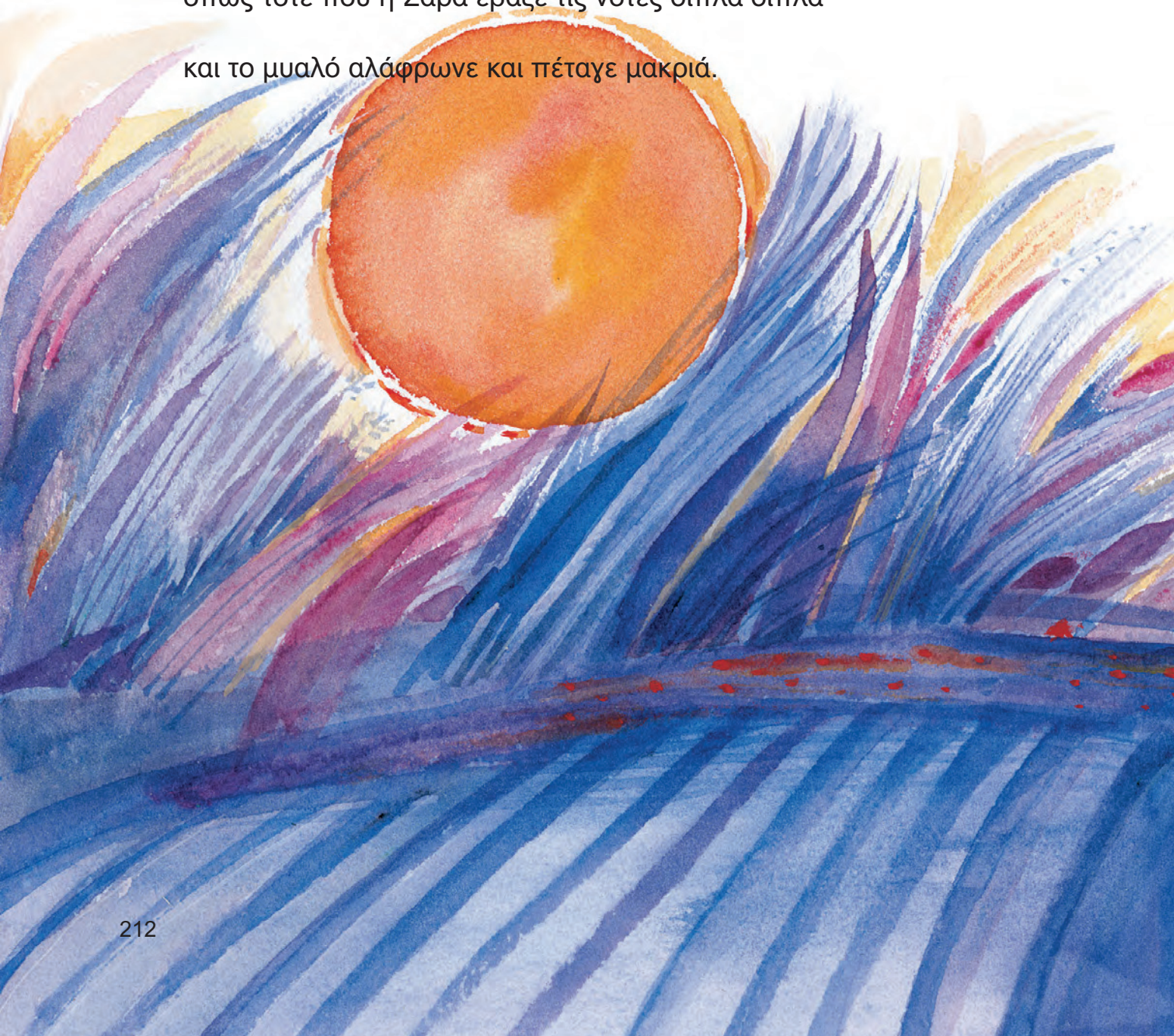

Τι σημαίνει η λέξη;

τσίτι → ένα είδος υφάσματος

Κι αυτός ο ήλιος,
στημένος στη μέση του ουρανού,
πώς έγινε τόσο φλογερός
και πρέπει να καλύψεις τα μάτια σου
για να μη σου τα θαμπώσει;
Ένωσα την ίδια ταραχή,
όπως τότε που η Σάρα έβαζε τις νότες δίπλα δίπλα
και το μυαλό αλάφρωνε και πέταγε μακριά.

– Θέλω να ζωγραφίσεις μian αυλή
που να 'χει στη μέση μια ροδιά
με τα πιο όμορφα ρόδια του κόσμου
κι από κάτω παιδιά να παίζουν

και να σκαρφαλώνουν στα κλαδιά της.

– Θα τη ζωγραφίσω τη ροδιά σου
και θα σου τη χαρίσω όταν ξανάρθεις,
μου υποσχέθηκε.

Στο δρόμο του γυρισμού δεν περπατούσα, πετούσα.

Η καρδιά μου τραγουδούσε:

«Έχω μια καινούρια φιλενάδα,
έχω μια καινούρια φιλενάδα...».

Ήξερα σε ποια θα χάριζα

εκείνο το παρατημένο μπλοκ ζωγραφικής

και την κασετίνα με τα χρωματιστά μολύβια

που μου είχε φέρει ο Λεωνίδας

και τόσον καιρό δεν είχα καταφέρει ούτε να τ' ανοίξω.

Δραστηριότητες

1. Συμπλήρωσε τα κενά με την κατάλληλη λέξη

(φίλες, ζωγραφιές, όμορφα, χαμόγελα, παράδεισος, ρόδι,
Σαμίχ, δροσιστούν, λεύκα)

Η Βαγγελίτσα αγόραζε φρούτα και λαχανικά

από το περιβόλι του

Στην αυλή του Σαμίχ ήταν μια τεράστια

Τα παιδιά κάθονταν στη σκιά της για να

Ήταν ένας μικρός

μέσα στην ξεραίλα του στρατόπεδου.

Η γυναίκα του Σαμίχ

τους υποδεχόταν πάντα με

Η Ρασμίγια, η κόρη του Σαμίχ πρόσφερε στη Βαγγελίτσα

το πιο μεγάλο

Της έδειξε τις..... της.

Ήταν υπέροχες μεχρώματα!

Η Ρασμίγια και η Βαγγελίτσα έγιναν

Δραστηριότητες

2. Η Βαγγελίτσα και η Ρασμίγια έγιναν φίλες.

Τι της συνδέει;

Η Βαγγελίτσα και η Ρασμίγια ήταν

δύο πολύ διαφορετικά κορίτσια.

Αυτό όμως δεν τις εμπόδισε να γίνουν φίλες.

Τι τις ένωσε;

.....

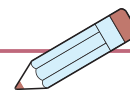
.....

Δραστηριότητες

3. Φτιάξε κι εσύ τις ζωγραφιές της Ρασμίγια
με χρώματα ή με κολάζ!

Λίτσα Ψαραύτη (Σάμος 1936)

Η Λίτσα Ψαραύτη γεννήθηκε στη Σάμο
και ζει στην Αθήνα.

Έγραψε πολλά ιστορικά, περιπετειώδη
και κοινωνικά μυθιστορήματα για παιδιά και νέους.

Στα βιβλία της μιλά για το παρελθόν του τόπου της
και τη σύγχρονή της πραγματικότητα.

A watercolor illustration featuring a clown and a bird. The clown, on the right, has red hair, a large red nose, and a wide smile. He wears a black bowler hat with a red flower, a red and white striped shirt, a black jacket, and orange pants with red polka dots. He is holding up two large white hands. A blue bird is flying in the upper left, and a large orange sun is in the background. At the bottom left, another clown is peeking out from inside a large black shoe.

Γιώργος-Μενέλαος Μαρίνος

Το τραγούδι του κλόουν

Το ποίημα μιλά για σημαντικές αξίες και αρχές
που πρέπει να έχουμε όλη στη ζωή μας.

Αξίες όπως η αγάπη, η καλοσύνη, η ελπίδα
το να βοηθάμε ο ένας τον άλλο,
να υποστηρίξουμε ο ένας τον άλλο,
να σεβόμαστε ο ένας τον άλλο.

Δεν έχεις πού να κοιμηθείς
δανείσου το παπούτσι μου
δεν έχεις πού να ζεσταθείς
δανείσου την καρδιά μου
δεν έχεις πού να πιεις νερό
ξεδίψασε στο δάκρυ μου
δεν έχεις πού να ονειρευτείς
δανείσου τα όνειρά μου.
Κρύβω βαθιά στις τσέπες μου
δυσ ψίχουλα ψωμί,
κρύβω τον ήλιο, τα πουλιά
κι ένα άσπρο γιασεμί
κι όλα θα γίνουν αύριο
καρβέλια χρώματα
για να χορτάσουν των παιδιών
μάτια και στόματα.

Δραστηριότητες

1. Δανείζεις πράγματα στους φίλους σου;

Εκείνοι σου δανείζουν;

Τι δείχνει όταν κάποιος σου δανείζει κάτι;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Γιώργος-Μενέλαος Μαρίνος

Είναι ποιητής, συνθέτης, παιδαγωγός και κλόουν.

Έχει κυκλοφορήσει πολλούς δίσκους με μουσική για παιδιά.

Ναζίμ Χικμέτ

Ας δώσουμε τον κόσμο στα παιδιά

Ο ποιητής προτείνει

να δώσουμε τον κόσμο στα παιδιά.

Να κυβερνούν τα παιδιά

και αυτά να παίρνουν αποφάσεις.

Τα παιδιά θα μπορούσαν

να κάνουν τον κόσμο πολύ καλύτερο.

Θα μοίραζαν φιλία και αγάπη σε όλο τον κόσμο.

Θα υπήρχε παντού ειρήνη και σεβασμός.

Δεν θα υπήρχαν πλούσιοι και φτωχοί,

καλοί και κακοί άνθρωποι.

Όλοι οι άνθρωποι θα ήταν ίσοι

και θα φρόντιζαν ο ένας τον άλλο.

Ακόμα, η φύση δεν θα κινδύνευε πια,

και θα προστάτευαν τα ζώα και τα φυτά.

Ας δώσουμε τον κόσμο στα παιδιά
έστω και για μια μέρα
ας τον δώσουμε να παίξουν
σαν ένα πολύχρωμο μπαλόνι
να παίξουν τραγουδώντας ανάμεσα στ' αστέρια
ας δώσουμε τον κόσμο στα παιδιά
σαν ένα τεράστιο μήλο,
σαν ψίχα ολόζεστου ψωμιού
να χορτάσουν μια μέρα τουλάχιστον
ας δώσουμε τον κόσμο στα παιδιά
να μάθει έστω και για μια μέρα ο κόσμος τη φιλία
τα παιδιά θα πάρουν απ' τα χέρια μας τον κόσμο
θα φυτέψουν αθάνατα δέντρα.

Δραστηριότητες

1. Πώς νομίζεις ότι θα ήταν ο κόσμος

αν κυβερνούσαν τα παιδιά;

Τι θα ήταν διαφορετικό;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ναζίμ Χικμέτ (Θεσσαλονίκη 1902 - Μόσχα 1963)

Ένας από τους σημαντικότερους Τούρκους

ποιητές και θεατρικούς συγγραφείς του 20ού αιώνα.

Στο έργο του μιλά για την ισότητα των ανθρώπων

(ότι όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι μεταξύ τους,

Ότι δεν υπάρχουν ανώτεροι και κατώτεροι άνθρωποι).

«Με προορισμό
την επόμενη χιλιετία...»

Ιούλιος Βερν

Περίπατος στο βυθό της θάλασσας

Το λογοτεχνικό κείμενο που θα διαβάσετε

βρίσκεται στο βιβλίο του Ιουλίου Βερν

Είκοσι χιλιάδες λεύγες κάτω από τις θάλασσες.

Ο καθηγητής αφηγείται την έξοδό του από τον Ναυτίλο,

ένα φανταστικό υποβρύχιο,

και τον περίπατο στον βυθό της θάλασσας

με οδηγό τον πλοίαρχο Νέμο.

Από το **μηχανοστάσιο**

περάσα μεσ' ένα άλλο μικρό διαμέρισμα,
όπου υπήρχαν περίπου δώδεκα **σκάφανδρα**
κι αρκετά όπλα.

Όταν είδε τα σκάφανδρα,
ο Νεντ Λαντ έδειξε δυσφορία.

– Τα δάση, όπου θα πάμε,
είναι υποβρύχια,
του εξήγησα.

– Τότε καλά, μουρμούρισε.

Αλλά, μόνο αν μου το περάσουν με το ζόρι,
θα το φορέσω.

– Κανένας δεν σε υποχρεώνει,
ο πλοίαρχος Νέμος του είπε.

Τι σημαίνει η λέξη;

μηχανοστάσιο → ο χώρος των μηχανών

σκάφανδρα → οι στολές των δυτών

– Κι ο Σύμβουλος τι θα κάνει;

ο **καμακιστής** ρώτησε.

– Εγώ πηγαίνω παντού

όπου πηγαίνει ο κύριος,

ο πιστός υπηρέτης απάντησε.

Δύο άνδρες του πληρώματος

ήρθαν να μας βοηθήσουν

για να φορέσουμε τις βαριές και αδιάβροχες στολές

που ήταν φτιαγμένες από ειδικό καουτσούκ,

ικανό ν' αντέχει.

Τα παπούτσια κατέληγαν σε βαριές σιδερένιες σόλες.

Ο πλοίαρχος Νέμος,

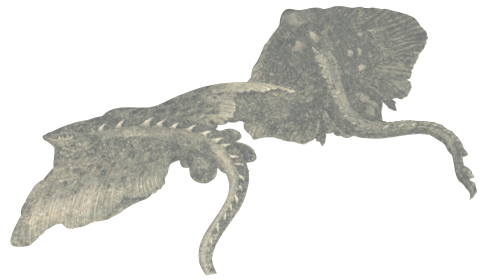
ένας σύντροφός του γιγαντόσωμος,

ο Σύμβουλος κι εγώ,

φορέσαμε αυτές τις στολές

και [...] μας παρέδωσαν τα ντουφέκια

που θα παίρναμε μαζί μας.

Τι σημαίνει η λέξη;

καμακιστής → αυτός που ψαρεύει με καμάκι

Ο πλοίαρχος Νέμος μου έδειξε το χειρισμό τους.

–Είναι περίφημο,

του είπα.

Αλλά πώς θα μπορέσουμε

να κατέβουμε στο βυθό της θάλασσας;

–Αυτή τη στιγμή, κύριε καθηγητά,

ο «Ναυτίλος» είναι αραγμένος σε βάθος δέκα μέτρων

και δεν έχουμε τίποτε άλλο

παρά να ξεκινήσουμε.

–Μα πώς θα βγούμε;

–Θα δείτε σε λίγο.

Μας πέρασαν τις περικεφαλαίες

και μας τις βίδωσαν.

Υπήρχαν σ' αυτές τρία ανοίγματα,

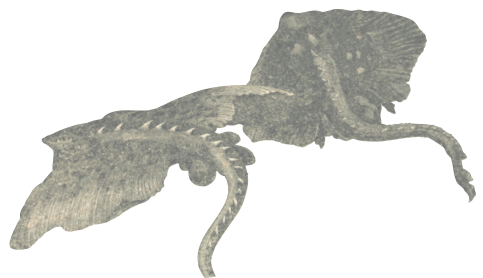
φραγμένα με χοντρό και άθραυστο γυαλί,

που επέτρεπαν

να βλέπει κανείς προς όλες τις διευθύνσεις.

Έπειτα μας έδεσαν στις πλάτες
τις συσκευές με τον αέρα
κι αρχίσαμε ν' αναπνέουμε κανονικά.
Δεν ένιωθα καμιά δυσφορία.
Μου κρέμασαν ένα ηλεκτρικό, ειδικό φανάρι στη ζώνη,
και μου έδωσαν έναν τουφέκι.
Ήμουν έτοιμος πια,
αλλ' έτσι όπως ήμουν ντυμένος,
μου ήταν αδύνατο
να κάνω έστω κι ένα βήμα.
Οι άντρες του πληρώματος
μας έσπρωξαν σε μια διπλανή καμπίνα
και κλείστηκε πίσω μας η στεγανή πόρτα.
Βαθύ σκοτάδι απλωνόταν γύρω μας.
Σε λίγο άκουσα ένα **βόμβο**
κι ένιωσα τα πόδια μου
και, σιγά σιγά, όλο μου το σώμα να παχώνει.

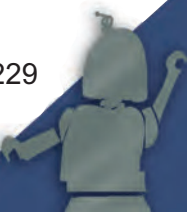
Τι σημαίνει η λέξη;

βόμβο → βουητό

Είχαν ανοίξει μιαν άλλη πόρτα
και το νερό της θάλασσας είχε εισχωρήσει μέσα στην
καμπίνα,
που, σε λίγο, την πλημμύρισε.
Ένα **ημίφως** απλώθηκε τώρα γύρω μας.
Μπορούσα να βαδίζω και,
χωρίς να το καταλάβω σχεδόν,
βρέθηκα στο βυθό της θάλασσας.
Είναι αδύνατο
να περιγράψω
τι ένιωθα την ώρα εκείνη.
Ο πλοίαρχος Νέμος πήγαινε μπροστά
κι ο σύντροφός του ακολουθούσε [...].
Ο Σύμβουλος κι εγώ βαδίζαμε πλάι πλάι,
σα να μπορούσαμε
ν' ανταλλάξουμε τις εντυπώσεις μας.

Τι σημαίνει η λέξη;

ημίφως → χαμηλό φως

Όλα εκείνα τα βαριά πράγματα που φορούσαμε
έχαναν από το βάρος τους τόσο,
όσο ήταν το νερό που μετατόπιζαν,
κι έτσι μπορούσαμε
να κινούμαστε ελεύθερα.
Πάνω από το κεφάλι μου
έβλεπα την επιφάνεια της θάλασσας
που ήταν γαλήνια.
Βαδίζαμε πατώντας σε λεπτή άμμο,
ομαλή κι όχι ζαρωμένη,
όπως στους γιαλούς.
Κι αυτή η αμμουδιά αντανακλούσε
με καταπληκτική ένταση τις ακτίνες του ήλιου.
Θα με πιστέψουν άραγε,
άμα πω ότι στο βάθος εκείνο,
κάπου δώδεκα μέτρα δηλαδή,

Τι σημαίνει η λέξη;

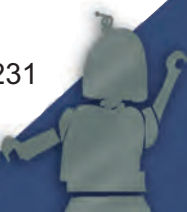
μετατόπιζαν → άλλαζαν θέση

έβλεπα καθαρά,
σα να ήμουν μέρα, στο ύπαιθρο;
Προχωρήσαμε έτσι κάπου ένα τέταρτο.
Σιγά σιγά το σκάφος τού «Ναυτίλου» χανόταν πίσω μας.
Σε λίγο άρχισα να διακρίνω κάτι βράχους.
Η ώρα ήταν τότε δέκα
κι οι ακτίνες του ήλιου,
καθώς έσπαζαν πάνω στην επιφάνεια της θάλασσας,
έδιναν φαντασμαγορικά χρώματα
στην υποβρύχια άνθηση που αντίκριζα.
Πολυάριθμα **μαλάκια** ζούσαν στο μαγικό εκείνο βυθό
και πονούσε η καρδιά μου
που τα πατούσα.
Μετά την αμμουδιά διασχίσαμε μια έκταση
γεμάτη φύκια, πελαγίσια φυτά,

Τι σημαίνει η λέξη;

μαλάκια → χταπόδια, σουπιές, καλαμάρια, κ.ά.

που ακόμα τα κύματα δεν τα 'χανε ξεριζώσει.

Ήταν σαν ένα λιβάδι από πυκνή χλόη.

Συγχρόνως, πάνω από τα κεφάλια μας,

επέπλεαν άλλα φύκια.

Κόντευε πια μεσημέρι.

Ήδη το έδαφος άρχισε

να γίνεται κατηφορικό,

κι όταν φτάσαμε σε βάθος εκατό μέτρων,

γύρω μας απλώθηκε ένα κοκκινωπό σούρουπο.

Ωστόσο, βλέπαμε αρκετά

και δεν ήταν ανάγκη

να ανάψουμε τις ηλεκτρικές μας λάμπες.

Ο πλοίαρχος Νέμος στάθηκε τότε

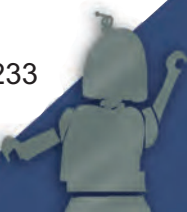
και μου έδειξε με το δάχτυλο κάτι σκοτεινούς όγκους

που μόλις διακρίνονταν, σε μικρή απόσταση.

– Αυτό θα είναι το δάσος του νησιού Κρέσπο,

σκέφτηκα.

Και δε γελιόμουν.

Δραστηριότητες

1. Απαντώ στις ερωτήσεις:

Ποιος ήταν ο εξοπλισμός των ανδρών;

.....

.....

.....

.....

Τι είδε ο καθηγητής στο βυθό της θάλασσας;

.....

.....

.....

.....

Ποια συναισθήματα ένιωθε ο καθηγητής;

.....

.....

.....

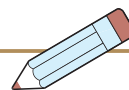
.....

Δραστηριότητες

2. Ζωγράφισε τον βυθό της θάλασσας
που φαντάστηκες.

Ιούλιος Βερν (1828-1905)

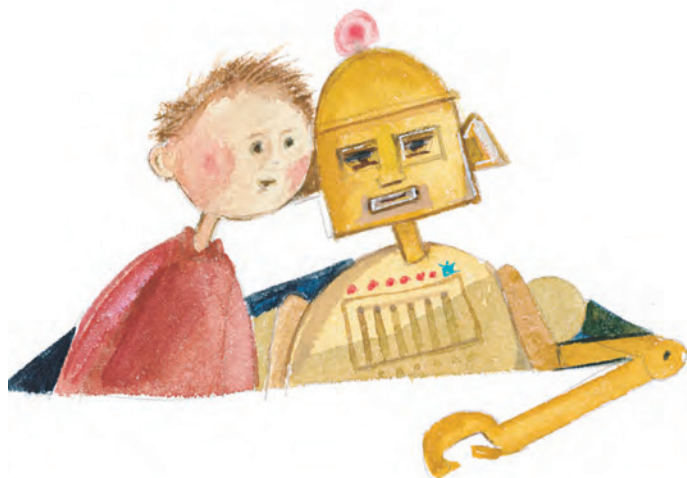
Γάλλος συγγραφέας,

πατέρας του μυθιστορήματος επιστημονικής φαντασίας.

Ντιντιέ Λεβύ

Άντζελμαν

Ο κύριος Άγγελος ήταν ένας πολύ παράξενος γείτονας.

Δεν έβγαινε ποτέ από το σπίτι του,

ούτε και μιλούσε σε κανέναν.

Μια μέρα, με είχαν στείλει οι γονείς μου

ν' αγοράσω εφημερίδα.

Συνάντησα τον κύριο Άγγελο στη σκάλα.

– Μια στιγμή να σας βοηθήσω,

του φώναξα.

Πήρα το καροτσάκι του

και το σήκωσα.

– Ευχαριστώ, παιδί μου,

μπορείς να πηγαίνεις τώρα,

μου είπε.

Σαν να βιαζόταν πολύ

να με ξεφορτωθεί!

Κι εγώ που μόλις είχα ανέβει επτά ορόφους
για να τον βοηθήσω!

– Μήπως θα μπορούσα
να έχω ένα ποτήρι νερό, παρακαλώ;
τον ρώτησα.

– Ε... μου έχουν κόψει το νερό,
μου απάντησε με ύφος όλο και πιο αμήχανο.

Τότε, μια κοροϊδευτική φωνούλα ακούστηκε από μέσα:

– Δεν είναι σωστό
να λέμε ψέματα, κύριε Άγγελε!

Από το βάθος του διαμερίσματος
έκανε την εμφάνισή του ένα παράξενο μικρό ρομπότ
που προχωρούσε πάνω σε δύο ροδάκια.

– Καλημέρα, καλημέρα!
είπε δυνατά.

Χαίρομαι ιδιαιτέρως
που βλέπω και μια καινούρια φάτσα,
έκανε το ρομπότ.

Το όνομά μου είναι Άλφι.

– Εμένα Αρνό.

Μένω στον πρώτο,

του απάντησα σφίγγοντάς του το χέρι.

Ενώ ο κύριος Άγγελος μου έβαζε ένα ποτήρι νερό,

εγώ παρατηρούσα τα πάντα γύρω μου.

Είχα κάνει ένα άλμα στο χρόνο.

Όλα ανήκαν σε μια άλλη εποχή:

τα έπιπλα,

τα φωτιστικά.

Στους τοίχους ήταν κρεμασμένοι

πίνακες,

φωτογραφίες

και αφίσες ενός ανθρώπου με πελώρια φτερά.

– Ποιος είναι αυτός ο άνθρωπος;

ρώτησα.

– Ένας παλιός μου φίλος,

ο κύριος Άγγελος μου απάντησε.

– Δεύτερο ψέμα σήμερα, κύριε Άγγελε,

το μικρό ρομπότ φώναξε.

Έλα τώρα, Αρνό,

δεν τον αναγνωρίζεις;

Παρατήρησα προσεκτικά μια αφίσα για κάμποση ώρα

και ξαφνικά φώναξα:

– Μα αυτός είστε σεις, κύριε Άγγελε!

– Αυτός είναι, πράγματι,

μου το επιβεβαίωσε ο Άλφι.

Ο κύριος Άγγελος, την εποχή του ήταν Άντζελμαν.

Πάνε χρόνια από τότε...

– Ο Άντζελμαν ήταν ο πρώτος σούπερ ήρωας,

ο Άλφι άρχισε να λέει,

ενώ καθόταν στον καναπέ.

Είναι αυτός που εμφανίστηκε

πριν απ' όλους τους άλλους:

το Σούπερμαν,

το Φάντομαν,

το Φλάσμαν...

Έλα κοντά μου,

να σου δείξω κάτι, Αρνό.

Το ρομπότ άνοιξε ένα άλμπουμ με φωτογραφίες.

Ο Άντζελμαν εμφανίστηκε για πρώτη φορά το 1938.

Έσωσε ένα κοριτσάκι

βγάζοντάς το από ένα διαμέρισμα

που είχε πάρει φωτιά.

Από τότε πρόσφερε τη βοήθειά του

σε εκατοντάδες ανθρώπους σ' όλο τον κόσμο.

Όταν βρισκόταν εκτός κινδύνου,

ο Άντζελμαν εξαφανιζόταν στον ουρανό

κάνοντας τέτοια ακροβατικά,

που ο κόσμος έμενε με το στόμα ανοιχτό.

Κυκλοφόρησαν γραμματόσημα με την εικόνα του.

Όλα τα παιδιά ήθελαν

να αγοράσουν τη στολή του Άντζελμαν.

Λάτρευαν τον Άντζελμαν.

Όμως, λίγο καιρό αργότερα,

έκαναν την εμφάνισή τους

ο Φάντομαν,

ο Φλάσμαν

και μερικοί άλλοι

και ο Άντζελμαν δεν ξεχώριζε πια.

Αυτοί οι νέοι σούπερ ήρωες ήταν πιο δυνατοί, πιο γρήγοροι.

Τα κατορθώματα του Άντζελμαν δεν εντυπωσίαζαν πια κανέναν.

Τα φτερά του σκούριασαν σιγά σιγά.

Βγήκε στη σύνταξη.

Εγκαταστάθηκε σε ένα διαμέρισμα

μαζί με τον πιστό του σύντροφο, τον Άλφι,

και από Άντζελμαν έγινε κύριος Άγγελος.

Ένας άνθρωπος σαν όλους τους άλλους – ή σχεδόν.

Ο Άλφι έκλεισε το άλμπουμ.

Ο κύριος Άγγελος μας κοίταζε θλιμμένος και περήφανος μαζί.

Εγώ ένιωθα έναν κόμπο στο λαιμό.

–Με περιμένουν οι γονείς μου,

είπα με δυσκολία.

–Πες μου, θα ξανάρθεις να μας δεις;

ο Άλφι ρώτησε.

–Και βέβαια θα' ρθω, είπα

και τους έσφιξα το χέρι.

Ξαναπήγα πολλές φορές
στο σπίτι του κυρίου Άγγελου
και του παράξενου μικρού ρομπότ του.

Ο Άλφι είναι απίστευτα φλύαρος,
είχε πάντα χιλιάδες πράγματα
να διηγηθεί για τον κύριο Άγγελο.

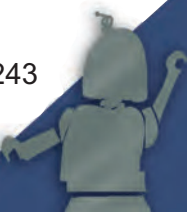
Καταλάβαινες πολύ καλά
ότι τον λάτρευε.

Όσο για τον κύριο Άγγελο ,
αυτός περνούσε τα απογεύματά του
πάνω στη στέγη της πολυκατοικίας.

Έκανε διάφορους υπολογισμούς
με τη βοήθεια κάποιων παράξενων οργάνων.

Ο κύριος Άγγελος ήθελε
να ξαναχίνει Άντζελμαν για τελευταία φορά.

Ο Άλφι κι εγώ παρακολουθούσαμε μαγεμένοι
όλες του τις προετοιμασίες.

Η μεγάλη μέρα έφτασε τελικά:

Ντυμένος με τη στολή του

ο κύριος Άγγελος αχτινοβολούσε.

– Άλφι, φώναξε,

μπορείς να αρχίσεις την αντίστροφη μέτρηση.

–10, 9, 8...

Ο Άλφι έφτασε στο 0.

Πάτησε το κουμπί

που έβαλε σε κίνηση το **σύστημα ανάφλεξης**.

Ο Άντζελμαν ξεδίπλωσε τα φτερά του

και σηκώθηκε ψηλά στον αέρα

μέσα σ' ένα μεγαλειώδες σύννεφο καπνού.

Τέλεια απογείωση.

Τι σημαίνει η λέξη;

σύστημα ανάφλεξης → το σύστημα ανάφλεξης έδωσε δύναμη

στον Άντζελμαν να πετάξει στον ουρανό.

Ο Άντζελμαν συνέχιζε να ανεβαίνει,
κάνοντας εκπληκτικά ακροβατικά.
Μετά από λίγο δε φαινόταν
παρά μία μικροσκοπική άσπρη κουκκίδα,
που χάθηκε κι αυτή μέσα στον απέραντο ουρανό.
Το σκοτάδι άρχισε να πέφτει.
Ο Άλφι κι εγώ περιμέναμε να επιστρέψει.
—Μα τι κάνει τόση ώρα;
είπα ανυπόμονος.
—Ο Άλφι σήκωσε τα μεγάλα μάτια του
και με κοίταξε.

—Δε θα ξαναχυρίσει, Αρνό.

—Τι εννοείς δε θα ξαναχυρίσει, Άλφι;

—Ο Άντζελμαν έφυγε, Αρνό.

Για πάντα.

—Μα να φύγει έτσι,

χωρίς ούτε ένα αντίο

και να σ' αφήσει ολομόναχο!

—Δε μ' άφησε ολομόναχο

αφού έχω εσένα,

είπε απαλά ο Άλφι.

Χρόνια ολόκληρα σχεδίαζε αυτό το ταξίδι.

Το μόνο που περίμενε

ήταν να συναντήσει κάποιον

στον οποίο θα μπορούσε να με εμπιστευτεί.

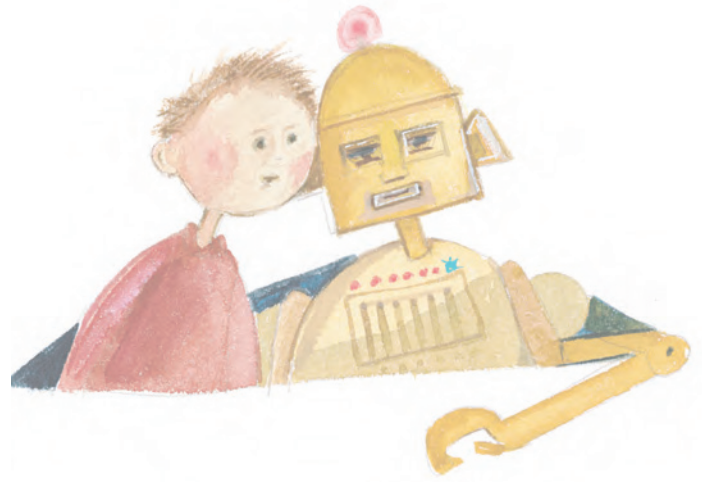
Κι αυτός ο άνθρωπος είσαι εσύ, Αρνό.

Ο Άλφι ήρθε να μείνει σπίτι μας.

Οι γονείς μου τον περνάνε

για ένα από κείνα τα γιαπωνέζικα ηλεκτρονικά παιχνίδια.

Κάποτε ίσως να τους διηγηθώ όλη την ιστορία...

Ο Άλφι κι εγώ δε μιλάμε ποτέ για τον κύριο Άγγελο.

Είναι το μυστικό μας.

Απλά, πού και πού, τα χαράματα,

όταν όλος ο κόσμος ακόμα κοιμάται,

ανεβαίνουμε στη στέγη

και κοιτάζουμε τον ουρανό.

Αν αρχίσει να με πιάνει θλίψη,

ο Άλφι πιάνει με το χέρι του το χέρι μου.

Κι όταν σου κρατάει το χέρι ένας φίλος,

η θλίψη πετάει γρήγορα μακριά.

Δραστηριότητες

Απαντώ στις ερωτήσεις:

1. Γιατί ο κύριος Άγγελος ήταν ένας παράξενος γείτονας;

.....

.....

.....

2. Τι έκανε ο σούπερ ήρωας Άντζελμαν στους ανθρώπους;

.....

.....

.....

3. Τι σχεδίαζε ο Άντζελμαν να κάνει για τελευταία φορά;

.....

.....

.....

Δραστηριότητες

4. Με ποιο τρόπο

ο Άντζελμαν φρόντισε τον πιστό του φίλο τον Άλφι;

.....

.....

.....

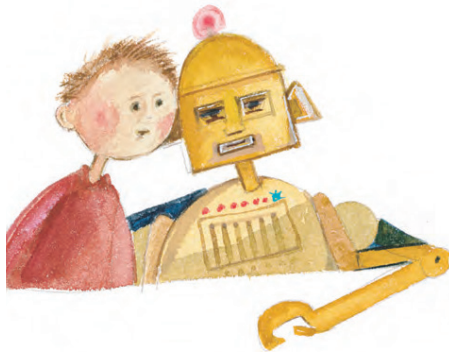
5. Με ποιον τρόπο βοηθούν οι φίλοι

να αντιμετωπίζουμε τις δυσκολίες μας;

.....

.....

.....

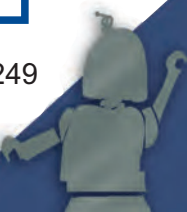

Ντιντιέ Λεβύ (Didier Levy 1964)

Γάλλος δημοσιογράφος.

Έχει γράψει πολλές ιστορίες

με θέμα το παιδί και την καθημερινότητά του.

Κίρα Σίνου

Συνάντηση στο διάστημα

Ομάδα επιστημόνων από τη Γη
ταξίδεψε σε έναν πλανήτη
για να εγκαταστήσει έναν σταθμό.
Μαζί τους πήραν κι έναν μικρό, τον Κώστα.
Μόλις έφτασαν,
είδαν ξαφνικά μια ομάδα εξωγήινων.
Ο Μαρίνος, ο πατέρας του Κώστα,
προσπάθησε να συνεννοηθεί μαζί τους,
όμως δεν τα κατάφερε.
Ένας από τους εξωγήινους σήκωσε το χέρι του,
δείχνοντας κάτι στον ουρανό.
Οι **γήινοι** νόμισαν
ότι οι εξωγήινοι τους απειλούν
κι ήταν έτοιμοι να τους επιτεθούν.

Τι σημαίνει η λέξη;

γήινοι → οι άνθρωποι

Γύρισε το κεφάλι του.

Δίπλα του στεκόταν ο μικρός εξωγήινος.

Ο Κώστας αντίκρισε μέσα από το γυαλί στο κράνος

τα ορθάνοιχτα από το φόβο μάτια του παιδιού.

Ο μικρός ένιωθε το ίδιο όπως και αυτός.

Καταλάβαινε πόσο κρίσιμη ήταν η στιγμή.

Μα δεν πρέπει να ήταν ο μόνος λόγος

που τον πλησίασε ο μικρός εξωγήινος.

Ο Κώστας πρόσεξε

ότι τα μάτια του μελετούσαν το δικό του κράνος

ψάχνοντας για κάτι.

Το λεπτό χέρι σηκώθηκε ξαφνικά

κι απλώθηκε.

Ο Κώστας έκανε να πατήσει πίσω,

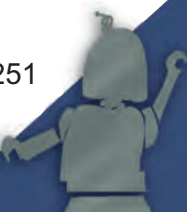
μα το παιδί τον πρόλαβε.

Ένα από τα τρία δάχτυλα πάτησε

κάποιο κουμπάκι στο κράνος

και την ίδια στιγμή ο Κώστας

άκουσε μια ψιλή φωνή.

Και δεν την άκουγε μονάχα,
αλλά καταλάβαινε κιόλας
τι του έλεγε:

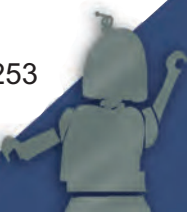
– Πρέπει να τους σταματήσουμε
προτού γίνει το κακό.

Οι δικοί σου ξαφνιάστηκαν τόσο
από την απρόσμενη συνάντηση,
που δε σκέφτηκαν
να ρυθμίσουν σωστά τη συσκευή σας,
κι έτσι δεν άκουσαν λέξη απ' αυτά
που προσπαθούσαν
να τους πουν οι δικοί μου.

– Ωχ, τι πάθαμε!
έκανε ο Κώστας,
ώστε ο αυτόματος μεταφραστής λειτουργούσε,
όμως οι **ρυθμίσεις** δεν ήταν σωστές!

Τι σημαίνει η λέξη;

ρυθμίσεις → ο τρόπος που λειτουργεί μια συσκευή

Σωστά τα λες, φίλε,

τρέχα να το εξηγήσεις στους δικούς σου

κι εγώ θα σταματήσω τους δικούς μου

προτού είναι αργά.

Αργότερα, όταν ο κίνδυνος του καβγά πέρασε

και οι αστροναύτες από τους δυο διαφορετικούς κόσμους

κάθονταν δίπλα δίπλα κοντά στην **άκατο**,

ο Μαρίνος ρώτησε:

– Πώς βρεθήκατε εσείς εδώ;

Προτού προσγειωθούμε

ελέγξαμε καλά τον **αστεροειδή**

και δεν είδαμε κανένα διαστημόπλοιο.

– Στείλαμε το διαστημόπλοίο μας

να μας φέρει τα υλικά

που μας χρειάζονται για το χτίσιμο.

Τι σημαίνει η λέξη;

άκατο → μικρό σκάφος

αστεροειδή → μικρό πλανήτη

– Πρόκειται να χτίσετε εδώ;

ο Δημοσθένης πετάχτηκε.

Εδώ στην ερημιά;

– Ακριβώς εδώ,

απάντησε ο αρχηγός των άλλων.

Θα κατασκευάσουμε έναν ενδιάμεσο σταθμό.

Ερχόμαστε από το Α του Κενταύρου.

Ανακαλύψαμε ότι σ' ένα μικρό ηλιακό σύστημα

στην άκρη του Γαλαξία μας

υπάρχει ένας πλανήτης

όπου οι συνθήκες είναι κατάλληλες

για την ανάπτυξη οργανισμών ίδιων με τους δικούς μας,

κάτι πολύ σπάνιο σ' ολόκληρο το διάστημα,

κι έτσι ξεκινήσαμε

να τον εξερευνήσουμε.

– Χα, χα, χα! ο πατέρας του Κώστα γέλασε.

Πρόκειται δηλαδή να μας κάνετε επίσκεψη.

Κοίτα όμως σύμπτωση!

Και εμείς έχουμε εντολή

να εγκαταστήσουμε εδώ αποθήκες καυσίμων
για τα διαστημόπλοιά μας,
που θα ταξιδέψουν στο δικό σας ηλιακό σύστημα.

– Για φαντάσου!

έκανε ένας από τους εξωγήινους.

Να συνεργαστούμε τότε

και να κατασκευάσουμε μαζί το **διαπλανητικό σταθμό**,

έτσι που να είναι κατάλληλος και για σας και για μας;

– Πολύ καλή ιδέα,

ο Μαρίνος συμφώνησε.

Ο σταθμός θα εξυπηρετήσει όλους μας.

Τι σημαίνει η λέξη;

διαπλανητικό σταθμό → σταθμός που βρίσκεται ανάμεσα σε 2 πλανήτες

Δραστηριότητες

1. Απαντώ στις ερωτήσεις

Πώς αισθάνθηκαν ο μικρός εξωγήινος και ο Κώστας,
όταν συναντήθηκαν;

.....

.....

.....

Τι σκέφτηκαν τελικά να κάνουν οι άνθρωποι και οι εξωγήινοι;

.....

.....

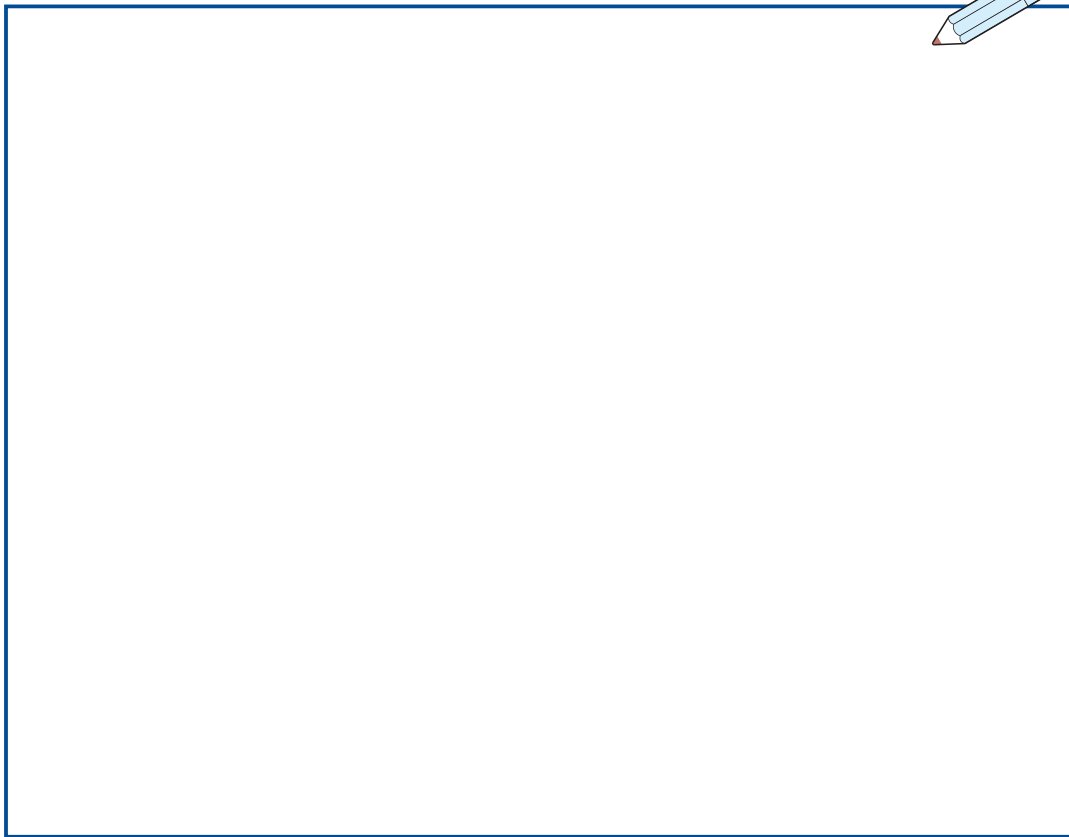
.....

Δραστηριότητες

2. Ζωγράφισε

πώς φαντάζεσαι τη συνάντηση των ανθρώπων
με τους εξωγήινους στον νέο διαπλανητικό σταθμό.

Κίρα Σίνου (Ροστόφ Ρωσίας)

Έχει γράψει διηγήματα
και μυθιστορήματα
για παιδιά και εφήβους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο τίτλος του Ανθολογίου, *Στο σκολειό του κόσμου*, προέρχεται από τη «Φλογέρα του βασιλιά» του Κωστή Παλαμά.

«Πέσαν τ' άνθη στην ποδιά σου, άστρα χέμισε ο γιαλός»

(κείμενα για τη φύση και την οικολογία)

Ο τίτλος της ενότητας προέρχεται από το ποίημα του Γιάννη Ρίτσου «Παιχνίδια τ' ουρανού και του νερού» (*Ποιήματα*, τ. 3ος).

Μάνος Κοντολέων, «Το πορτοκάλι και μια ηλιαχτίδα», από το βιβλίο *Ένα συρτάρι γεμάτο όνειρα*, Άγκυρα, Αθήνα 1988.

Λέο Μπουσκάλια, «Η πτώση του φύλλου που το έλεγαν Φρέντυ», από το ομώνυμο βιβλίο, μετάφραση Μπάμπη Γραμμένου, Γλάρος, Αθήνα 1991.

Ντάιαν Σέλντον, «Το τραγούδι της φάλαινας», από το ομότιτλο βιβλίο, μετάφραση Ρένα Ρώσση-Ζαΐρη, Ρώσσης, Αθήνα 1995.

Ζωή Βαλάση, «Όπου η Τρελούτσικη γίνεται ένας ήλιος αρμυρός, ήλιος θαλασσινός», από το βιβλίο *Τα μαγικά μολύβια*, Κέδρος, Αθήνα 1985.

Μαριανίνα Κριεζή – Ρεγγίνα Καπετανάκη, «Έκτακτα μέτρα στη Λιλιπούπολη για το νέφος», από το δίσκο *Εδώ Λιλιπούπολη*.

Νίκος Γκάτσος, «Ο εφιάλτης της Περσεφόνης», από το *Φύσα, αεράκι, φύσα με, μη χαμηλώνεις ίσαμε*, Ίκαρος, Αθήνα 1995.

Χρήστος Μπουλώτης, «Η χελωνίτσα Καρέττα-Καρέττα και το παλιό Φολκσβάγκεν», από το ομώνυμο βιβλίο, εκδ.

Παπαδόπουλος, Αθήνα 1995.

«Και πάμε. Εμάς προσμένει το σπιτάκι»

(κείμενα για την οικογένεια)

Ο τίτλος της ενότητας είναι από τη συλλογή του Κωστή Παλαμά

«Τα δεκατετράστιχα» (*Άπαντα*, τ. 7ος).

Θέτη Χορτιάτη, «Λούνα παρκ, παππούλη μου!», από την

Ανθολογία παιδικής ποίησης, Λιβάνης, Αθήνα 2000.

«Κόκκινη κλωστή δεμένη...»

(κείμενα από την παράδοση)

Ο τίτλος της ενότητας είναι στερεότυπη φράση των λαϊκών

παραμυθιών.

«Λιοντάρι και αγριόχοιρος», από το βιβλίο της Έλλης Αλεξίου

Μύθοι του Αισώπου, Καστανιώτης, Αθήνα 1986.

Τάσος Αποστολίδης – Κώστας Βουτσάς, «Το λιοντάρι και το αγριογούρουνο», από το βιβλίο *Οι μύθοι του Αισώπου σε κόμικς*, εκδ. Γράμματα, Αθήνα χ.χ., τ. 1ος.

Νανά Νικολάου, «Γλωσσοδέτης», από τον ψηφιακό δίσκο του Νότη Μαυρουδή, Χάρτινο καράβι.

«Παροιμίες», από *Το βιβλίο όλων των χωρών: Εικονογραφημένος ποιητικός άτλαντας*, Δεληθανάσης, Αθήνα 1992.

«Παροιμιόμυθοι», από το βιβλίο *Νεοελληνικοί παροιμιόμυθοι*, επιμ. Δ.Σ. Λουκάτος, Ερμής, Αθήνα 1972.

«Αινίγματα», από τα *Νανουρίσματα, Ταχταρίσματα, Παινέματα...*, εκδ. Θυμάρι, Αθήνα 1994, και από το βιβλίο του Μηνά Αλεξιάδη *Καρπαθιακή λαογραφία, Όψεις του λαϊκού πολιτισμού*, Πνευματικό Κέντρο Δήμου Καρπάθου, Αθήνα 2001.

«Λογοπαίχνιδο», από τα *Νανουρίσματα, Ταχταρίσματα, Παινέματα...*, εκδ. Θυμάρι, Αθήνα 1994.

«Ψαλμωδίες γλυκές με τα πρώτα πρώτα Δόξα Σοι»

(κείμενα για τη θρησκεία)

Ο τίτλος της ενότητας προέρχεται από *Το άξιον εστί*
του Οδυσσέα Ελύτη.

«Πρωτοχρονιάτικα κάλαντα της Κεφαλονιάς» από το ποίημα
«Άγιος Βασίλης» (Νικολάου Δ. Τζουγανάτου, από το ανάτυπο
«Πρωτοχρονιάτικα κάλαντα της Κεφαλονιάς», *Παρνασσός*, τ. ΙΘ΄,
τχ. 1, Αθήνα 1977).

Βούλα Μάστορη, «Τότε που πήγαμε βόλτα τον Επιτάφιο», από το
βιβλίο *Εκείνη τη φορά*, Πατάκης, Αθήνα 1997.

«Όμορφή μου, καλή, γλυκιά πατρίδα»

(κείμενα από την Ιστορία)

Ο τίτλος της ενότητας είναι από το ποίημα του Λορέντζου Μαβίλη
«Πατρίδα» (*Τα έργα του Λορέντζου Μαβίλη*).

Καλλιόπη Σφαέλλου, «Το ξύλινο άλογο», από το βιβλίο *Ιλιάδα*
(διασκευή), Άγκυρα, Αθήνα 1989.

Νώντας Έλατος, «Ένας περίπατος στην πόλη», από το βιβλίο
Ο Χάρης του Θεαγένη, Ιδεοθέατρον, Αθήνα 1999.

Ρήγας Βελεστινλής, «Θούριος», από το βιβλίο Ρήγας, έρευνα, συναγωγή και μελέτη Λ.Ι. Βρανούση, Βασική Βιβλιοθήκη, αρ. 10, Αετός Α.Ε., Αθήνα 1953.

«Το μικρό κλεφτόπουλο» (δημοτικό τραγούδι), από το βιβλίο του Ν. Γ. Πολίτη, *Εκλογαί από τα τραγούδια του ελληνικού λαού*, εκδ.

Ιστορική Έρευνα, Αθήνα χ.χ.

Διονύσιος Σολωμός, «Ελεύθεροι πολιορκημένοι», από τον Α΄ τόμο των *Απάντων*, *Ποιήματα*, επιμ. Λίνου Πολίτη, Ίκαρος, Αθήνα 1979.

Άλκη Ζέη, «Οι Γερμανοί και οι πρόκες», από το βιβλίο *Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου*, Κέδρος, Αθήνα 1996.

Μάρω Δούκα, «Εδώ Πολυτεχνείο...», από το βιβλίο *Η αρχαία σκουριά*, Κέδρος, Αθήνα 1980.

Μαρία Πυλιώτου, «Χαρούμενοι χαρταετοί», από την ομώνυμη συλλογή διηγημάτων, Λευκωσία 1976.

«Υγείά μου, πλούτη μου»

(κείμενα για την υγεία και τον αθλητισμό)

Ο τίτλος της ενότητας προέρχεται από τις παροιμιώδεις φράσεις του λαού μας.

Ευγένιος Τριβιζάς, «Η Δόνα Τερηδόνα», από το βιβλίο *Η Δόνα Τερηδόνα και το μυστικό της χαμήλιας τούρτας*, Καλέντης, Αθήνα 2001.

Σοφία Ζαραμπούκα, «Ο ωραίος Δαρείος», από το ομότιτλο βιβλίο *Ο ωραίος Δαρείος*, Πατάκης, Αθήνα 2002.

Μάρω Λοΐζου, «Η Κατερίνα και ο Αόρατος στο σκοτάδι» από το ομότιτλο έργο, Πατάκης, Αθήνα 1988.

Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου, «Η αιμοδοσία», από το *Σπίτι για πέντε*, Πατάκης, Αθήνα 1987.

Παντελής Καλιότσος, «Ένας αλλιώτικος ποδοσφαιρικός αγώνας», από το *Ένα σακί μαλλιά*, Πατάκης, Αθήνα 1997.

«Να φτιάξω έναν κόσμο που τίποτα δε θα του λείπει»

(κείμενα για την κοινωνία)

Ο τίτλος της ενότητας προέρχεται από το ποίημα «Ανασύνθεση» του Νικηφόρου Βρεττάκου, της συλλογής «Το βάθος του κόσμου» (*Τα Ποιήματα*, τ. 2ος).

Οδυσσέας Ελύτης, «Ο γλάρος», από Τα Ρω του έρωτα, Ύψιλον, Αθήνα 1986.

Λίτσα Ψαραύτη, «Το περιβόλι του Σαμίχ», από *Το διπλό ταξίδι*,
Πατάκης, Αθήνα 1997.

Γιώργος-Μενέλαος Μαρίνος, «Το τραγούδι του κλόουν», από
Τα τραγούδια μου, Κέδρος, Αθήνα 1994.

Ναζίμ Χικμέτ, «Ας δώσουμε τον κόσμο στα παιδιά», από το έργο
Η στρατιά των πεινασμένων προχωρεί, μετάφραση Τάσος
Ιορδάνογλου, εκδόσεις Πρόδρομος Κυρκόπουλος,
Θεσσαλονίκη 1987.

«Με προορισμό την επόμενη χιλιετία...»

(κείμενα για την τεχνολογία και την επιστημονική φαντασία)

Ο τίτλος της ενότητας προέρχεται από το ποίημα «Προσεχής
αποβίβαση». του Τίτου Πατρίκιου (*Αντικριστοί καθρέφτες*).

Ιούλιος Βερν, «Περίπατος στο βυθό της θάλασσας», από το έργο
Είκοσι χιλιάδες λεύγες κάτω από τις θάλασσες, Αστήρ, Αθήνα 1959.

Ντιντιέ Λεβύ (Didier Levy), «Άντζελμαν», από το ομότιτλο έργο,
μετάφραση Λίλα Κονομάρα, Παπαδόπουλος, Αθήνα 2003.

Κίρα Σίνου, «Συνάντηση στο διάστημα», από τη συλλογή
διηγημάτων *Η Λι Σι και οι έξι πειρατές*, Κέδρος, Αθήνα 1999.

